

EKSPRESS
GRUPP

AS Ekspress Grupp

KONSOLIDEERITUD
MAJANDUSAASTA
ARUANNE 2017

Sisukord

ÜLDANDMED	3
Juhatuse kinnitus kontserni majandusaasta aruandele	4
JUHATUSE ESIMEHE PÖÖRDUMINE	5
KONTSERNI LÜHITUTVUSTUS	7
KONTSERNI STRUKTUUR	8
MEEDIAKONTSERNI VASTUTUS ÜHISKONNAS	9
MEEDIA TUNNUSTUSED JA AUHINNAD 2017. AASTAL	12
TEGEVUSARUANNE	13
FINANTSNÄITAJAD JA SUHTARVUD – Ühisettevõtte rida-realt 50% konsolideerituna	13
FINANTSNÄITAJAD JA SUHTARVUD – ühisettevõtte kapitaliosaluse meetodil	15
SEGMENTIDE ÜLEVAADE	18
KLIENDIKOGEMUS JA RAHULOLU	25
TÖÖTAJAD	27
ÜHISKONNA JA SEKTORI ARENDAMINE	30
KESKKONNAMÕJU JUHTIMINE	33
AS EKSPRESS GRUPP AKTSIAD JA AKTSIONÄRID	35
ETTEVÕTTE JUHTIMINE	38
HEA ÜHINGUJUHTIMISE TAVA ARUANNE	38
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	43
Konsolideeritud bilanss	43
Konsolideeritud koondkasumiaruanne	44
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	45
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	46
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD	47
Lisa 1. Üldine informatsioon	47
Lisa 2. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted	48
Lisa 3. Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud	59
Lisa 4. Finantsriskide juhtimine	60
Lisa 5. Raha ja pangakontod	65
Lisa 6. Nõuded ja ettemaksed	65
Lisa 7. Nõuded ostjate vastu	65
Lisa 8. Ettevõtte tulumaks ja edasilükkunud tulumaks	66
Lisa 9. Muud lühiajalised nõuded	66
Lisa 10. Varud	67
Lisa 11. Muud nõuded ja investeeringud	67
Lisa 12. Äriühendused	67
Lisa 13. Ühisettevõtte	68
Lisa 14. Sidusettevõtte	70
Lisa 15. Materiaalne põhivara	71
Lisa 16. Immateriaalsed varad	72
Lisa 17. Võlad tarnijatele ja muud võlad	74
Lisa 18. Pangalaenu ja laenukohustused	75
Lisa 19. Kapitalirent	76
Lisa 20. Kasutusrent	76
Lisa 21. Segmendi aruanne	77
Lisa 22. Müügitulu	79
Lisa 23. Müüdü toodangu kulu	79
Lisa 24. Turunduskulud	80
Lisa 25. Üldhalduskulud	80
Lisa 26. Kulud liikide järgi	80
Lisa 27. Muud tulud	81
Lisa 28. Juhatuse aktsioptsiooniskeem	81
Lisa 29. Omakapital	81
Lisa 30. Tingimuslikud kohustused	82
Lisa 31. Tehingud seotud osapooltega	83
Lisa 32. Bilansipäevajärgsed sündmused	85
Lisa 33. Finantsinformatsioon emaettevõtte kohta	86
Sõltumatu audiitori aruanne	89
2017. AASTA KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK	94
JUHATUSE JA NÕUKOGU DEKLARATSIOON	95

Üldandmed

Aruandeperioodi algus	1. jaanuar 2017
Aruandeperioodi lõpp	31. detsember 2017
Ettevõtte nimi	AS Ekspress Grupp
Äriregistri kood	10004677
Aadress	Parada 6, Tallinn 10151
Telefon	+372 669 8381
Faks	+372 669 8180
E-mail	egrupp@egrupp.ee
Kodulehekülg	www.egrupp.ee
Põhitegevusala	Kirjastustegevuse korraldamine (5814)
Juhatus	Mari-Liis Rüütsalu Pirje Raidma Andre Veskimeister (kuni 16.12.2017) Kaspar Hanni (alates 18.12.2017)
Nõukogu	Gunnar Kobin (Esimees) (kuni 22.02.2018) Andre Veskimeister (alates 22.02.2018) Hans H. Luik Harri Helmer Roschier Indrek Kasela Marek Kiisa Peeter Saks Aleksandras Česnavičius
Audiitor	KPMG Baltics OÜ

Majandusaasta aruanne koosneb juhatuse kinnitusest aruandele, juhatuse esimehe avaldusest, tegevusaruandest, hea ühingujuhtimise tava aruandest, konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest, sõltumatu vandeaudiitori aruandest, kasumi jaotamise ettepanekust ja juhatuse ning nõukogu deklaratsioonist. Dokument koosneb 95 leheküljest.

Juhatus kinnitus kontserni majandusaasta aruandele

Juhatus kinnitab, et lehekülgedel 5 kuni 42 esitatud AS-i Ekspress Grupp tegevusaruanne annab õige ja õiglase ülevaate emaettevõtte ja konsolideerimisse kaasatud ettevõtete kui terviku äritegevuse arengust, tulemustest ja finantsseisundist. Juhatus kinnitab, et lehekülgedel 43 kuni 88 esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne annab juhatuse parima teadmise kohaselt õige ja õiglase ülevaate emitendi ja konsolideerimisse kaasatud ettevõtete kui terviku varadest, kohustustest, finantsseisundist ja tulemustest vastavalt rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditele, nagu need on võetud vastu Euroopa Komisjoni poolt ning sisaldab peamiste riskide ja kahtluste kirjeldust.

Mari-Liis Rüütsalu	juhatuse esimees	allkirjastatud digitaalselt	22.03.2018
Pirje Raidma	juhatuse liige	allkirjastatud digitaalselt	22.03.2018
Kaspar Hanni	juhatuse liige	allkirjastatud digitaalselt	22.03.2018

Juhatuse esimehe pöördumine

Meie tegevuse alustalad

Oleme meediakontsern, mille eesmärk on luua sünergiat traditsioonilise paberipõhise kvaliteetajakirjanduse ja digitaalsete kanalite jõulise arendamise koosmõjul, liikudes samal ajal üha enam meelelahutusärisse. Meie sisu ja teenuseid tarbib Baltimaades aastas üle 2,5 miljoni inimese ning me töötame selle nimel, et pakkuda lugejatele-vaatajatele olulist infot ja meelelahutuslikke elamusi.

Meediaäri liidritena peame igas oma tegevuses olema usaldusväärsed. Meilt eeldatakse sõltumatut ja faktitäpset ajakirjandust, tähelepanu juhtimist ühiskonnas ja maailmas olulisele ning kogukondade ühendamist. Ühiskonnas, kus kasvab sotsiaalse meedia roll, levivad väärtused ja teineteist usaldatakse üha vähem, on kvaliteetmeedia roll olla stabiilne pidepunkt ja teejuht. Sotsiaalse meedia usaldusväärsuse kahanemine on taas avanud mitmeid võimalusi klassikalistele meediaorganisatsioonidele, kelle peamine valuuta on usaldusväärsus ja sõltumatus.

Kiirel ja muutuval ajastul peame tagama oma teenuste atraktiivsuse ja kättesaadavuse – digitaalsed kanalid, videosisu ja väliekraanid, kiired makselahendused ning inimeste soov saada personaalset teenindust ilma silmast silma kokkupuuteta.

Peame pingutama, et olla atraktiivne tööandja parimatele. Järjest enam suureneb konkurents töötajatele ning muutunud olukorras on tööandja täiesti uues rollis. Meie teenuse sisu loovad igal üksikul päeval mitmekesise taustaga inimesed. Selleks peame mõistma üha enam ka uue põlvkonna noorte kui tulevaste töötajate ootusi töö tähendusele, töökorraldusele ja töökohale. Kui oleme selles edukad, laome vundamendi ka uute tarbijate ootustele vastavate teenuste arendamisele.

Meediaorganisatsioonil on alati olnud ja jääb ka edaspidi olema suur vastutus ühiskonna ees. Oma otsustega saame mõjutada kõikide valdkondade arengut, abivajajaid eri kogukondades ja looduskeskkonda meie ümber.

Jääme ettevõtete juhtimisel alati ausaks, avatuks ja eetiliseks.

2017. aasta edu ja arengud

2017. aasta oli kontsernile eelkõige kohanemise aasta. Aasta alguses toimusid muudatused emaettevõtte ja kolme Eestis asuva meediaettevõtte juhtkonnas.

Uueks normaalsuseks on igas vanuses kasutajate järjepidev liikumine internetti, mis ühelt poolt avab meie toodetele uued võimalused, kuid teiselt poolt tähendab huvi vähenemist trükitud ajalehtede, ajakirjade ja reklaamtoodete vastu.

Kõik see nõuab uut moodi lähenemist ja uutesse ärisuundadesse sisenemist, et käia kaasas tarbijate muutuvate vajaduste ja nõudmistega. Pidev ja julge innovatsioon on saamas meie tegemiste alustalaks, see pakub põnevust ja võimaldab üha konkurentsitihedamas ärikeskkonnas ellu jääda ja kasvada.

Uudisportaalide turuliidrina Baltimaades jätkab Delfi investeerimist uude tehnoloogiasse ja IT-lahendustesse, et parandada oma lugejate ja reklaamiandjate kasutajakogemust eri kanalites ja platvormidel. 2017. aastal on arendatud edasi innovatiivset tehnoloogiat, mis võimaldab tasulise sisu eest maksta ühe klikiga. Usume selle tehnoloogia edusse ka rahvusvaheliselt ja lisaks pilootprojekti osalemisele oleme ettevõtte Zlick kaasinvestorid.

Valminud on reklaamivaba Delfi, mis võimaldab kuutasu eest lugeda reklaamivabalt Delfi portaali. Välja on tulnud nii meie eraldi digilehtede, erinevate tootepakettide kui ka Delfi rubriikide uute mobiilsete rakendustega.

Meie ettevõtete toodetud sisul on ligi 75 000 digitaalset tellijat, kel on ligipääs sisule kõikides kanalites. See tähendab juba jõulist sisenemist digitaalsete tellijate turule. Oleme meie regioonis kindlasti pioneerid, kes loovad teed tasulise sisu tarbimise kasvule Baltimaades. Eelnev aitab meil hästi balansseerida paberitulude langust.

Alates eelmisest aastast pakuvad meie meediaettevõtted kliendile võimalust osta reklaamiteenust ideest ja teostusest kuni meediapinnani. Pakume sihttrühmapõhiseid automaatseid reklaamimüügi lahendusi (*programmatic advertising sales*) ning vahendame lisaks veebireklaamile meie enda keskkondades võimalust osta reklaami ka teistesse kohalikesse või rahvusvahelistesse kanalitesse. Aasta lõpus ostsime välja ülejäänud 51% osaluse Baltikumi

suurimas internetireklaami multikanalis ja reklaami-võrgustikku haldavas ettevõttes Adnet Media.

Uue suunana oleme sisenenud ürituste korraldamise turule. Lisaks traditsioonilisele meediale liigume üha enam meelelahutussektorisse, pakkudes oma senistele ja uutele tarbijatele lisaks ajakirjanduslikule sisule ka elamusturundusüritusi. Suuremad kordaminekud olid veebruaris Eesti korvpalliliiga Tähtede mäng; augustis Eesti taasiseseisvumisaasta-päevale pühendatud Ruja taasühinemiskontsert Tallinna lauluväljakul (14 000 kuulajat oli 2017. aastal Eestis publiku arvult teine kontsert); Kadri Voorandi väljamüüdud kontserdid Nordea kontserdimajas ja Delfi Leedu ettevalmistused 2018. aasta veebruaris aset leidnud suurejoonelise projekti „Idee Leedule“ tarbeks.

Suuremaid samme oleme tegemas digitaalsete väliekraanide äriiliini suunal. Oleme oma haaret jõuliselt laiendanud väliekraanide võrku arendades. 2018. aastal on siit juba hea edasi minna ja keskenduda müügitegevusele.

Kontserni meediaharu tegevust toetasid 2017. aastal tugevad makromajanduslikud näitajad kõikides Balti riikides, eelkõige Lätis. Teisalt võitleme aga ka meie suurte globaalsete hiidudega nagu Facebook ja Google, kes napsavad turukasvust suurema osa.

Raske oli trükiteenuste sektoris, kus hinnasurve on ülitugev ja kvaliteedile orienteeritud trükikoda peab jõuliselt laiendama oma toote- ja kliendiportfelli.

Kontserni 2017. aasta konsolideeritud käive

kasvas võrreldes eelmise aastaga 1% ja ulatus 63,7 miljoni euron. EBITDA jäi 21% alla eelmise aasta taseme, ulatudes 6,7 miljoni euron, ning puhaskasum ulatus 3,1 miljoni euron.

Selles mängisid rolli eelkõige trükiteenuste segmendi üha tihenev hinnakonkurents ja kasumlikkuse langus,

samuti kojukandefirma vähenevad kandemahud ja kasvavad tööjõukulud. Erakorraliselt tuli alla hinnata ka Ajakirjade Kirjastuse bilansis kajastatud paari aasta vanused raamatud, mille toona trükitud tiraažid osutusid liialt optimistlikuks.

Et raamatute turg on pidevas languses, ühendati efektiivsuse suurendamiseks Ajakirjade Kirjastuse raamatute kirjastamise osakond IV kvartalis kontserni eraldiseisva raamatukirjastusettevõttega Hea Lugu. Ajakirjade Kirjastuses on tehtud investeringuid veebivõimekuse parandamisse, mis suurendab tööjõukulusid ja on esimesel aastal mõjutanud negatiivselt ettevõtte kasumit.

Leedus müüdi aasta lõpus kahjumlikuks muutunud ajakirjade ärisuund, mis annab võimaluse kontsentreeruda eelkõige veebitegevustele ja teistele kasvutrendis suundadele.

Positiivse poolena saab aga välja tuua veebitulude kasvu kõikides riikides ja kontsernis kokku 16%. Peaaegu 50% on kasvanud digitaalsed levitunud. Veebitulud annavad juba 33% kontserni kogutuludest.

2018 on meile mitmes segmendis uute lootuste ja ootuste aasta.

Oleme eelmisel aastal teinud suuri investeerimisotsuseid ning käesolev aasta peaks andma ka esimesi tulemusi. Meediasektoris näeme järjekindlalt kasvu kõikides meie ettevõtetes. Käesoleval aastal on kindlasti olulise tähelepanu all digitaalsete tellimuste tulude suurendamine. Meie ürituste suund on end tõestanud Eestis, pead tõstab ka Leedu. Lätis on käsil agressiivne laienemine väliekraanide ärisuunal. Trükisegmendis ootame stabiliseerumist ja uute investeringute mõju käibele ning EBITDA-le. Ühtlasi soovime suurendada meie digitaalsete tulude osatähtsust portfellis – seda nii olemasolevate meediaettevõtete baasil kui ka uute ideede näol.

Kontserni lühitutvustus

Ekspress Grupp on Baltimaade juhtiv meediakontsern, mis omab Eesti, Läti ja Leedu tuntumaid online meedia portaale, kirjastab Eesti loetumaid ajalehti ja ajakirju ning korraldab nende levi ja kojukande, samuti pakub trükitenust lisaks enda väljaannetele ka teistele Eesti ja välisurgude klientidele.

Kvaliteetse ja usaldusväärse meediasisu loomise kõrval on Ekspress Grupi soov üha enam olla ka meelelahutuse ja elamuste pakkuja.

Iga Kontserni ettevõtte lähtub iseseisvalt oma tegevuse planeerimisel enda valdkonna, turu ja arenguetapi eripäradest. Meediasegmendi eesmärk on pakkuda vaba ajakirjanduse põhimõtetest lähtuvat kvaliteetset, mitmekülgset ja online-kanalites juhtivat ajakirjandust, sh kiireima posti- ja kullerteenuse toel. Trükiteenuste segmenti iseloomustavad innovaatilised lahendused ja keskkonnasõbralik tootmine.

Ekspress Grupi aktsiad on noteeritud Nasdaq Tallinna börsil.

Ekspress Grupp arvudes (2017)

Üle **1600**
TÖÖTAJA

Üle **2,5 miljoni**
SUURUNE AUDITOORIUM PORTAALIDES JA
PABERVÄLJAANNETES ÜLE BALTIKUMI

3
SUUREMAT OMANDAMIST

25
REGULAARSELT ILMUNUD ERINEVAT
VÄLJAANNET EESTIS JA LEEDUS

75 000
DIGITAALSET TELLIJAT

16%
ONLINE KÄIBE KASV

Käive **64 miljonit**
EUROT

Kontserni struktuur

Ekspress Meedia
Eesti

Ekspress Meedia avaldab ligi 600 tuhande igakuise lugejaga internetiportaali Delfi, ajalehti Eesti Ekspress, Eesti Päevaleht ja Maaleht ning ajakirja Maakodu.

Delfi Läti
Läti

Delfi Läti on ligi 900 tuhande igakuise kasutajaga interneti-portaal, mida 2017. aastal tunnustati usaldusväärseima uudistekanali tiitliga Lätis.

Delfi Leedu
Leedu

Delfi Leedu on ligi 1,3 miljoni igakuise kasutajaga internetiportaali ning eelistatud Leedu äri- ning spordimaailma suurürituste meediapartner.

SL Õhtuleht
Eesti

SL Õhtuleht avaldab Õhtulehte — suurima tiraažiga päevalehte Eestis, tasuta ajalehte Linnalehte ning üle 300 tuhande igakuise kasutajaga internetiportaali ohtuleht.ee.

Ajakirjade Kirjastus
Eesti

Ajakirjade Kirjastus annab välja rohkem kui 20 erinevat ajakirja üle 600 tuhande lugejaga nii trükis kui digitaalsel kujul ning toodab valdkondlikku online sisu.

Hea Lugu
Eesti

Hea Lugu on raamatukirjastus. Hea Lugu kirjastab ilukirjandust, ajaloo-raamatuid, lastekirjandust, teatmekirjandust ja praktilisi käsiraamatuid.

Ekspress Digital
Eesti

Ekspress Digital on infotehnoloogiaettevõtte, mis tegeleb tarkvaraarendusega ning pakub Grupi ettevõtetele tehnoloogiaplatformi haldust.

Printall
Eesti

Baltimaade moodsamaid trükikodasid Printall trükib suure osa Eestis ilmuvast perioodikast ja reklaamväljaannetest ning on tugev eksportija.

Express Post
Eesti

Express Post on hetkel Eesti ainus ajakirjanduse varahommikuse kojukande teenust pakkuv ettevõtte, mis tegeleb ka otseposti ja kirjadele kojukandega.

Babahh
Eesti

Babahh Media pakub terviklikku valikut videomaterjali tootmise teenustest, reaals-ajas ning salvestatud video streamingi teenust, automatiseerimist ning video arhiivi.

Linna Ekraanid
Eesti

Linna Ekraanid on kiiresti kasvav välimeedia ettevõtte, mis ehitab ja haldab elektroonilisi välireklaampindu paljudes heades asukohtades üle kogu Eesti.

Kinnivarakeskkond
Eesti

Kinnisvarakeskkond arendab koostöös kohalike kinnisvaraettevõtetelega kaas- aegset kuulutusteportaali kinnisvara24.ee, milles on üle 12 tuhande kuulutuse.

ACM
Läti

ACM on kiiresti kasvav välimeedia ettevõtte, mis ehitab ja haldab elektroonilisi välireklaampindu mitmetes heades asukohtades Lätis.

Adnet Media
Eesti, Läti, Leedu

Adnet Media on suurim Baltikumis tegutsev reklaamivõrgustik, mis tegeleb kaasaegse RTB-reklaami ning sihtgruppide ja kampaaniate optimeerimisega.

Meediakontserni vastutus ühiskonnas

Kolmes Balti riigis tegutseva suure meediakontsernina on Ekspress Grupil oluline roll ühiskonna kujundajana. See on vastutus luua professionaalset ajakirjanduslikku sisu – kvaliteetselt, usaldusväärselt ja eetiliselt.

Kontserni ettevõtete laiem ühiskondlik vastutus tuleneb eelkõige kuuest aspektist.

Ühiskond ootab kvaliteetset, usaldusväärset ja eetilist meediaruumi

Üle 2,5 miljoni lõpptarbija rahulolu kujundavad sisu ja teenuse kvaliteet ning toimepidevus, samuti andmete kaitse.	Tänapäevase meediaäri sõltuvus reklaamiklientidest eeldab ajakirjandusliku sisu ja reklaami piiri tähelepanelikku jälgimist.	Rohkem kui 1500 inimesele tööandjaks olemine tähendab nii riski kui ka võimalust: pingeline, ent kogu valdkonna arengutest tulenevalt põnev töö, tihe konkurents talentide nimel.	Trükkimise vältimatu keskkonnamõju säästlik korraldamine on edu eeldus eksporditurgudel ja saamas klientide nõuete osaks ka koduriikides.
---	--	---	---

Laiem avalikkus ja Ekspress Grupiga seotud osapooled eeldavad, et kontserni ettevõtted on juhitud ausalt, seadusekuulekalt ja eetiliselt

Tuntud iga-aastase *Edelman Trust Barometer* 2018. aasta hinnangu kohaselt valitseb maailmas endiselt usaldamatus ning nii äri sektor kui ka meedia mängivad võtmerolli suurema läbipaistvuse ja tõe suunas liikumisel¹. Lõhe hästi informeeritud ühiskonnagruppide ja laiema elanikkonna seas on endiselt suur. 43% maailma elanikkonnast usaldab meediat (aasta tagasi oli see samuti 43%, enne seda 48%). Kuigi uuring Balti riike ei hõlmanud, tähendab see iga siinse kvaliteetmeedia tootja jaoks suurt vastutust.

Ülemaailmsete ajakirjandusvabaduse edetabelite järgi on Balti riikide meedia vaba – 2017. aasta piirideta reporteri (RSF) tabelis² asus Eesti 12., Läti 28. ja Leedu 36. kohal.

„Meediaäri alustala ja Ekspress Grupi tähtsaim väärtus on usaldusväärsus, mille saavutame tasakaalustatud ajakirjanduse abil.“ Mari-Liis Rüütsalu, Ekspress Grupi juhatuse esimees

Usaldust aitavad luua professionaalne lähenemine sisuloomele ja ajakirjanduseetika normidest kinnipidamine. Ekspress Grupil on selliste põhimõtete järgimine suuresti tunnetuslik ja osa avatud organisatsioonikultuurist, mis tähendab väljaannete juhtide, peatoimetajate ja toimetajate olulist rolli selle tagamisel.

2017. aastal Läti ja Leedu Delfi tellimustel ja uuringufirmade Kantar TNS (Lätis) ja Sprinter Research (Leedus) korraldatud üleriigiliste uuringute põhjal on Delfi portaalid sealsete elanike jaoks suure edumaaga peamised meediakanalid internetis. Olulisemad eelised teiste portaalide ees on nii Delfi.lv kui ka Delfi.lt puhul sisu terviklikkus ning selge ja lihtne info leitavus. Delfit peetakse mõlemas riigis ka kõige objektiivsemaks (Lätis 31% ja Leedus 39% vastanute meelest) ja usaldusväärsemaks (48% ja 37%) portaaliks, sh 3-4 korda suurema poolehoiduga kui rahvusringhäälingu uudisteportaalid.

¹<https://www.edelman.com/trust-barometer>

²<https://rsf.org/en/ranking>

Kontserni meediaettevõtete peamine roll on inimesi informeerida, tuua ühiskonda läbipaistvust, ausust ja võrdsust. Ekspress Grupi ajakirjanike eesmärk on luua faktidel põhinevat, tõest ja taustsüsteemi asetatud sisu. Meediafirmade tööd juhib teadmine, et üha rohkemate ühiskonnagruppide informuimi kujundab eelkõige sotsiaalmeedia, info üleküllus ja tavainimeste erinev võimekus eristada manipulatsiooni ja sihilikku valeinfot tõest.

Leedu Delfi sai 2017. aastal Google'i rahastatavalt The Digital News Initiative innovatsioonifondilt toetuse väärduste avastamist ja leviku pidurdamist lihtsustava platvormi loomiseks. Delfi algatus, mis automatiseerib teadlikult eksitavate uudiste avastamise, soovib laiemas plaanis vähendada väärduste mõju ühiskonnas, suurendada ühiskonna teadlikkust ja oskust kriitiliselt mõelda ning luua kvaliteetsemat uudis-meediat. Toetuse saanud arendusele eelnev lahendus: <https://www.delfi.lt/news/daily/demaskuok/>

Ajakirjanduseetika tähendus algab Ekspress Grupi jaoks sõltumatusel. Kontserni jaoks on oluline, et ajakirjanike ja väljaannete tööd ei mõjutaks ärihuvid, isiklikud suhted ja kasu, altkäemaksud või muud hüved. Järgitakse tasakaalustatud ajakirjanduse põhimõtteid, antakse sõna eri osapooltele ja võimaldatakse vastulauseid, allikate info on alati kontrollitav ning iga ajakirjanik peab vajadusel tagama allikakaitse ja konfidentsiaalsuse.

Sisuturunduse kasvava mahu juures nõuab reklaami ja ajakirjandusliku sisu selge eristamine üha rohkem tähelepanu. Selleks on igas kontserni väljaandes selge piir meediatoimetuste ja reklaamiosakonna ülesannete vahel – ajakirjanduslikke lugusid ei tehta sisuturunduse ega reklaamiklientide huvides ega vastupidi, ka sisuturunduse artiklite kirjutajad ei kuulu ajakirjanduslikku toimetusse. Sisuturunduse lood märgistatakse meediatarbija jaoks alati vastava märkusega.

Meediaettevõtetest on üha enam saamas meelelahutusürituste korraldajad. Ekspress Meedia oli 2017. aastal esimene meediafirma Eestis, kes selguse ja aususe huvides iseenda korraldatavate ürituste kajastamisel oma kanalites sisuturunduse märget juurde lisama hakkas.

Eesti Ekspress, Eesti Päevaleht, Õhtuleht ja Maaleht on Eesti Ajalehtede Liidu liikmed ning nende väljaannete ajakirjanikud lähtuvad oma töös liidu eetikakoodeksist. Läti ja Leedu Delfi toimetused on loonud ja rakendanud ettevõtte enda eetikakoodeksi. Ajakirjanike vastutus on kirjas ka nende ametijuhendis, mille igaüks tööle asudes allkirjastab. Õhtuleht on sätestanud ametijuhendis ka sotsiaalmeedias käitumise reeglid.

Läti ja Leedu Delfi – meediaetika suunanäitajad

Läti Delfi on lisaks eetikakoodeksile kehtestanud ka ettevõttesisese ajakirjanduse kvaliteedi käsiraamatu. See kajastab ajakirjanike võimalikke eetikadilemmasid ja nende lahendamise reegleid. Reeglistiku järgimine on kohustuslik kõigile töötajatele ja 2017. aastal alustati kõigi töötajate teadlikkuse hindamisega.

Leedu Delfi oli esimene veebimeedia kanal riigis, kes töötas välja ja avalikustas oma eetikapõhimõtted juba 2013. aastal.

Ekspress Grupi väljaanded nii Eestis, Lätis kui ka Leedus kuuluvad oma asukohariigi ajakirjanduse eneseregulatsiooni organitesse. Pressinõukogu pakub kohtuvälist võimalust oma huve kaitsta neile lugejatele, kuulajatele ja vaatajatele, kes on meediaga vastuollu sattunud.

Ajakirjanduslikku sisu puudutavad kaebused on meediaäri lahutamatu osa. Küll aga on Ekspress Grupi soov vältida ametlikke süüdistusi, kohtuvaidlusi ja karistusi. Otse väljaandele esitatud kaebused lahendatakse sageli lugejate ja Ekspress Grupi toimetuste ja juristide vahel.

Teatud juhtudel soovitavad kontserni ettevõtted ka ise kaebuse esitajal pressinõukogusse pöörduda, et küsimuses mõlema poole jaoks selgusele jõuda. Pressinõukogu (Lätis eetikakomisjon) taunivate otsuste puhul tunnistab Ekspress Grupp oma eksimusi, avaldab info eksimusest väljaandes ja täidab etteantud suuniseid.

2017. aastal tegi pressinõukogu 11 taunivat otsust, mis puudutasid kaebusi Delfis, Eesti Päevalehes, Eesti Ekspressis või Õhtulehes avaldatud lugude kohta. Enamasti puudutasid need ajakirjanduseetika koodeksi punkte, mille kohaselt peab ajakirjanik konfliktis sisalduva materjali puhul kuulama ära kõik osapooled (kokku 5 eksimust) ning kohustust avaldada auditooriumi mitteeksitavad pealkirjad ja juhtlauseid (kokku 3 eksimust). Läti ja Leedu Delfi avaldatud sisu kohta ei tehtud ühtegi ametlikku taunivat otsust.

Eetikanormide rikkumisi võetakse kontsernis tõsiselt. Olenevalt väljaandest arutatakse kaebusi ja eksimusi ning tehakse järeldusi juhtide, toimetajate, ajakirjanike ja juristide osalusel. Kõige raskemate rikkumiste puhul tehakse vajadusel muudatusi ka toimetuse koosseisus. Igapäevaselt käsitletakse eetikateemasid kontserni ettevõtetes üksikudel koosolekudel, koolitustel ja kohtumistel.

Lisaks eetikanormidele järgivad Ekspress Grupi ettevõtted kohaliku turu andmekaitse, avaliku teabe ja teisi relevantseid seadusi. Olukordades, mis ei ole reguleeritud, lähtutakse otsuseid tehes ühiskondlikust huvist ja aususe põhimõttest.

Meedia saab olukordi võimendada – Ekspress Grupi ettevõtete toimetused teavad ja arvestavad seda oma töös. Ühelt poolt on see ühiskonna „valvekoerana“ võimalus teatud teemadele ja protsessidele tähelepanu juhtida ja neid positiivses suunas mõjutada. Teiselt poolt sunnib see ajakirjanikke ja toimetajaid tundma teatud olukordades ära sensitiivsuse piiri, kust üle minna ei ole eetiline. Mõlemat tuleb teadvustada.

Kõik eelnev kehtib eelkõige ajalehtede kui portaalide kohta. Ajakirjade kirjutamise dünaamika on küll veidi erinev (näiteks maandab eksimuste riski suurem ajaraam, mis jääb toimetajale enne trükki minekut lugude ülevaatamiseks), ent nendegi toimetused järgivad samu põhimõtteid.

2017. aastal tõstatasid Ekspress Grupi ajakirjanikud mitmeid teemasid, mis tekitasid ühiskondlikku arutelu või töid kaasa silmapaistvaid muutusi.

- » Eesti Ekspress tõi välja korruptsioonikahtlused Tallinna prügimajanduses, mis viisid abilinnapea Sarapuu kinnipidamiseni. Fookuses oli eakate hoolduskindlustuse vajalikkus ja kirjutati ka traagiliselt lõppenud ravivigadest suurhaiglates.
- » Maaleht pööras suurt tähelepanu mesilaste massilisele hukkumisele, säilitusainetega koolitoidule ja õunsortide pettusele.
- » Leedu Delfi paljastas probleeme seoses avalikku ligipääsu vajavate järvede, laste kuritarvitamise ning sadade emade finantsolukorda mõjutanud puudustega regulatsioonis, kõigi nende tulemusel tehti muudatusi seadustesse.
- » Läti Delfi hoidis silma peal Kremli-meelsete mootorratturite, Riia Skonto jalgpallistaadioni kinnisvaravaidluste ja kohalike omavalitsuste valimiste osalemisaktiivsuse teemadel.
- » Õhtuleht kajastas aktiivselt maksureformi pensionäride vaatest, hooldushaiglate olukorda ja ilmselt esimesena Eestis ka piirikaubanduse mõju laiemalt kui vaid alkoholiäri.
- » Ajakirjade Kirjastuse väljaanded keskendusid muu hulgas tervise- ja vähiteadlikkuse ning võrdõiguslikkuse teemalistele lugudele.

Meedia tunnustused ja auhinnad 2017. aastal

Eesti

Eesti tähtsaima ajakirjanduspreemia, uuriva ajakirjanduse Bonnier'i preemia võitis 2017. aastal Eesti Ekspressi ajakirjanik **Marian Männi** 23. novembri 2016 looga „Säh sulle eestimaist: Repinski kitsejuust tuleb Hollandist“ ja 30. novembri 2016 looga „Repinski kümme suurt ja väikest valet“.

Eesti Ajalehtede Liidu konkursil „Ajakirjanduspreemiad 2016“ saavutasid Ekspress Grupi töötajad ja väljaanded mitmeid auhindu.

- » Uudise kategooria võitjaks tunnistati **Tuuli Jõesaar** Eesti Päevalehes 2016. aasta veebruaris ilmunud lugudega „Ränga bussiõnnetuse toimumiskohas eiratakse riiklikke libedustörje nõudeid“, „Libedustörje nõudeid ei täidetud suurtel maanteedel aastaid“ ja „Maanteeametil kästi libedustörje lepinguid kiiresti muutma hakata“.
- » Noore ajakirjaniku preemia võitis **Laura Mallene** Eesti Päevalehest.
- » Arvamuse kategooria võitjaks tunnistati **Krister Kivi** 31. augustil 2016 Eesti Ekspressis ilmunud looga „Minge kukele oma spordiga!“
- » Suurte lehtede kogu kujunduse kategoorias pälvis Õhtuleht pronksi 5. veebruari ja 7. mai lehe kujunduse eest.
- » Suurte lehtede olemuslugude kujunduse eest said pronksi Eesti Ekspressi lisas Areen 21. juunil ilmunud „Poiss“, LP-s 22. oktoobril ilmunud lugu „Jüri Arrak: seksuaaltehnikat võivad kõik õppida, aga tähtis on leida sobiva energiaga partner“ ja Õhtulehes 6. aprillil ilmunud „Eesti tippSPORTlaste vigastused: praeguste ja endiste ässade tagasilöögid“.
- » Veebikülgede kategoorias sai hõbeda Õhtulehe mobiilne veebikülg.
- » Digitaalsete üksikprojektide kategoorias sai kuldauhinna Eesti Päevalehe/Delfi projekt „Mõjukad“.

Ühendus Eesti Naistoimetajad andis 2017. aasta Hea Sõna auhinna **Rainer Kergele** Õhtulehest. Auhind tunnustab eestikeelses meedias silma paistnud ajakirjanikku, kelle looming kannab humanistlikke väärtusi, on sisukas ja selge, keelt väärtustav ja isikupärane.

Läti

- » Läti Ajakirjanike Liidu meisterlikkuse auhind parima visualisatsiooni kategoorias pälvis Delfi projekti „Chernobyl – 30“ eest.
- » Delfi võitis Läti armastatumate brändide auhinna kõige mõjukama sotsiaalvõrgustike meedia kategoorias ja seda juba kolmandat aastat järjest.

Leedu

- » Leedu Pressifoto 2017 võistlusel võitsid Delfi fotograafid kolm auhinda: **Domantas Pipas** nii uudis- kui ka portreefoto kategoorias ning **Andrius Ufartas** igapäevase eluolu foto kategoorias.
- » Leedu Keskkonnaministeerium nimetas ajakirjanduskursi „Inimene ja keskkond“ 3. koha võitjaks Delfi portaali GRYNAS.lt toimetaja **Tomas Janonise** artikli eest, mis tõi avalikkuse ette elanikele ja külastajatele ebaõiglaselt suletud riigimetsa probleemi Palangas.
- » Leedu spordiliidud valisid aasta parimaks artiklik Delfi spordiajakirjaniku **Mindaugas Augustise** artikli võõrleegionäridest Euroopa riikide jalgpalliklubides.

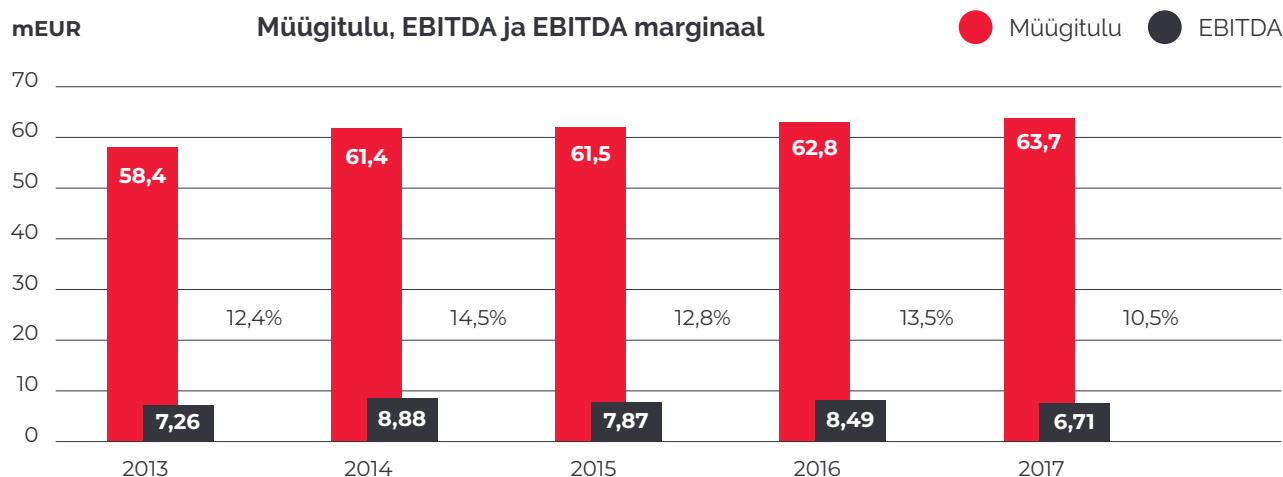
Tegevusaruanne

Rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite (IFRS) kohaselt tuleb 50% ühisettevõtteid kajastada konsolideeritud raamatupidamise aruannetes kapitaliosaluse meetodil. Oma igakuistes kokkuvõtetes jälgib juhtkond kontserni tulemust konsolideerides ühisettevõtteid proportsionaalselt. Samuti on sätestatud sündikaatlaenulepingus teatud suhtarvude jälgimine võttes arvesse proportsionaalset konsolideerimist. Selguse huvides on tegevusaruandes välja toodud kaks komplekti näitajaid: üks, kus ühisettevõtteid on konsolideeritud rida-realt, ning teine, kus ühisettevõtteid on kajastatud kapitaliosaluse meetodil ning nende tulemus kajastub ühe reana finantstuludes.

FINANTSNÄITAJAD JA SUHTARVUD – Ühisettevõtteid rida-realt 50% konsolideerituna

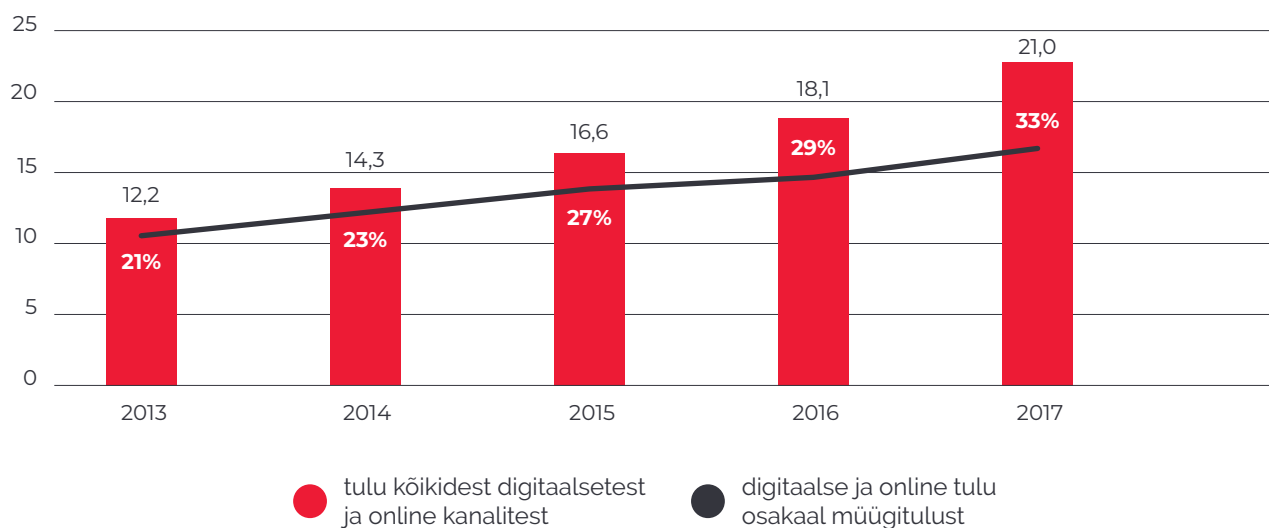
Kasumlikkuse näitajad - ühisettevõtteid 50% konsolideeritud (tuhandetes EUR)	2017	2016	Muutus %	2015	2014	2013
Perioodi kohta						
Müügitulu	63 699	62 793	1%	61 528	61 384	58 427
EBITDA	6 713	8 487	-21%	7 869	8 878	7 264
EBITDA marginaal (%)	10,5%	13,5%		12,8%	14,5%	12,4%
Ärikasum*	3 526	5 221	-32%	4 866	5 638	4 647
Ärirentaablus* (%)	5,5%	8,3%		7,9%	9,2%	8,0%
Intressikulud	(427)	(518)	17%	(618)	(732)	(763)
Perioodi puhaskasum /(-kahjum)*	2 952	4 406	-33%	3 907	4 620	3 548
Puhasrentaablus* (%)	4,6%	7,0%		6,4%	7,5%	6,1%
Perioodi puhaskasum raamatupidamise aruandes (sh, allahindlused ja kasum osaluse muutusest)	3 146	4 406	-29%	2 707	5 110	1 081
Puhasrentaablus (%)	4,9%	7,0%		4,4%	8,3%	1,9%
Varade tootlus (%)	4,1%	5,8%		3,5%	6,6%	1,4%
Omakapitali tootlus (%)	6,1%	8,9%		5,6%	11,4%	2,5%
Puhaskasum aktsia kohta (EPS)	0,11	0,15		0,09	0,17	0,04

*Tulemus kajastab tavapärase äritegevuse tulemust ega sisalda firmaväärtuste allahindluseid, kasumeid osaluste muutustest ühisettevõtetes jms.

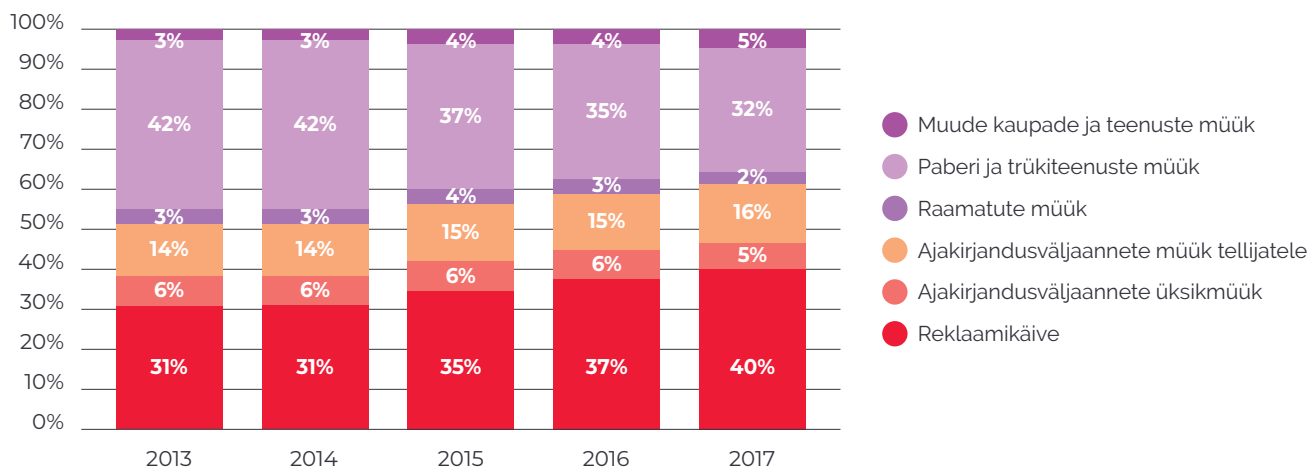

mEUR

Digitaalse ja online tulu osakaal müügitulust

Müügitulu tegevusalade lõikes

Bilanss – ühisettevõtte 50% konsolideeritud (tuhandetes EUR)

Perioodi lõpu seisuga

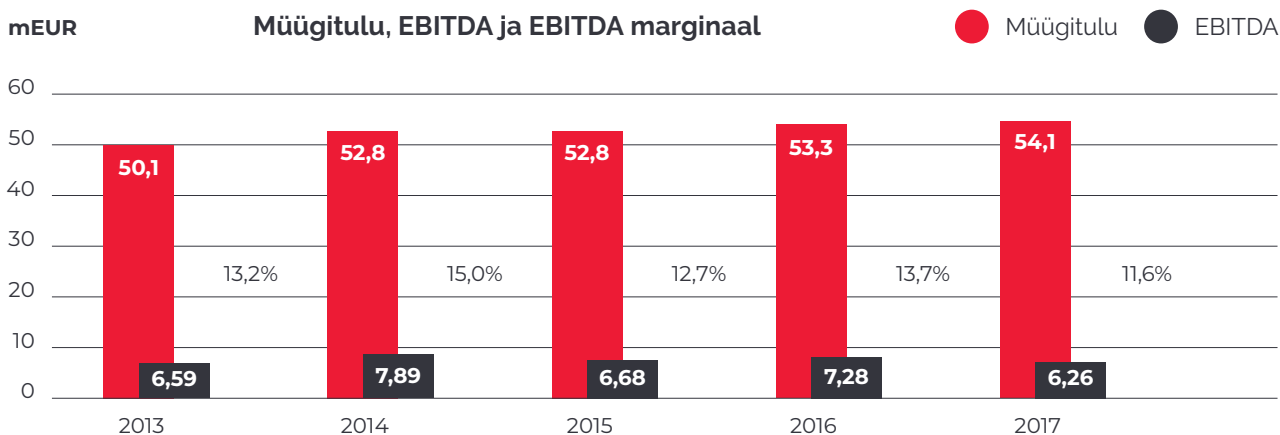
	31.12.2017	31.12.2016	Muutus %	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013
Käibevara	16 725	16 250	3%	15 553	15 189	14 447
Põhivara	62 597	61 507	2%	61 588	65 665	63 019
Varad kokku	79 322	77 757	2%	77 141	80 854	77 466
sh. raha ja pangakontod	2 818	4 572	-38%	4 666	6 788	4 501
sh. firmaväärtus	39 920	38 904	3%	38 232	39 432	40 052
Lühiajalised kohustused	11 081	12 223	-9%	12 539	14 110	14 468
Pikaajalised kohustused	15 747	14 462	9%	15 928	19 569	20 673
Kohustused kokku	26 828	26 684	1%	28 467	33 679	35 141
sh. võlakohustused	15 791	16 603	-5%	18 787	24 592	24 432
Omakapital	52 494	51 073	3%	48 674	47 175	42 325

Finantssuhtarvud (%) – ühisettevõtte 50% konsolideeritud	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013
Omakapitali osakaal (%)	66%	66%	63%	58%	55%
Võla ja omakapitali suhe (%)	30%	33%	39%	52%	58%
Võla ja kapitali suhe (%)	20%	19%	22%	27%	32%
Koguvõla ja EBITDA suhe (<i>total debt/ EBITDA ratio</i>)	2,35	1,96	2,39	2,61	3,36
Likviidsuskordaja	1,51	1,33	1,24	1,08	1,00

FINANTSNÄITAJAD JA SUHTARVUD – ühisettevõtte kapitaliosaluse meetodil

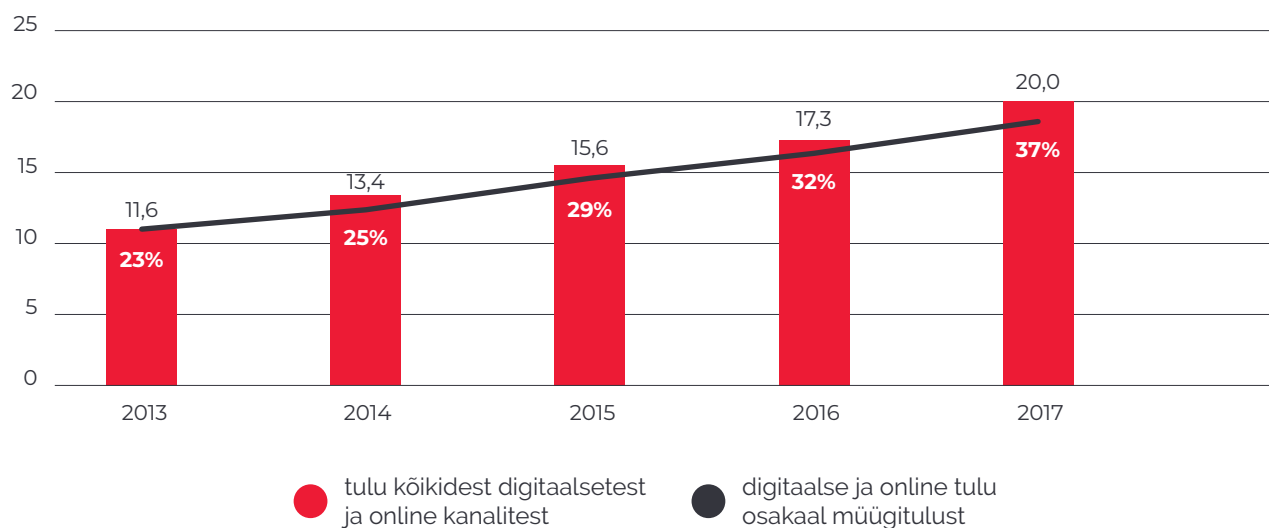
Kasumlikkuse näitajad – ühisettevõtte kapitaliosaluse meetodil (tuhandetes EUR)	2017	2016	Muutus %	2015	2014	2013
Perioodi kohta						
Müügitulu (ainult tütarettevõtte)	54 070	53 324	1%	52 773	52 793	50 086
EBITDA (ainult tütarettevõtte)	6 261	7 280	-14%	6 680	7 894	6 591
EBITDA marginaal (%)	11,6%	13,7%		12,7%	15,0%	13,2%
Ärikasum* (ainult tütarettevõtte)	3 475	4 328	-20%	3 920	4 973	4 071
Ärirentaablus* (%)	6,4%	8,1%		7,4%	9,4%	8,1%
Intressikulu (ainult tütarettevõtte)	(400)	(471)	-15%	(550)	(689)	(763)
Ühisettevõtete kasum kapitaliosaluse meetodil	(2)	772	-100%	785	557	494
Perioodi puhaskasum*	2 952	4 406	-33%	3 907	4 621	3 548
Puhasrentaablus* (%)	5,5%	8,3%		7,4%	8,8%	7,1%
Perioodi puhaskasum raamatupidamise aruandes (sh, allahindlused ja kasum osaluse muutusest)	3 146	4 406	-29%	2 707	5 110	1 081
Puhasrentaablus (%)	5,8%	8,3%		5,1%	9,7%	2,2%
Varade tootlus (%)	4,2%	6,1%		3,7%	6,8%	1,4%
Omakapitali tootlus (%)	6,1%	8,9%		5,6%	11,4%	2,5%
Puhaskasum aktsia kohta (EPS)	0,11	0,15		0,09	0,17	0,04

*Tulemus kajastab tavapärase äritegevuse tulemust ega sisalda firmaväärtuste allahindluseid, kasumeid osaluste muutustest ühisettevõtetes jms.

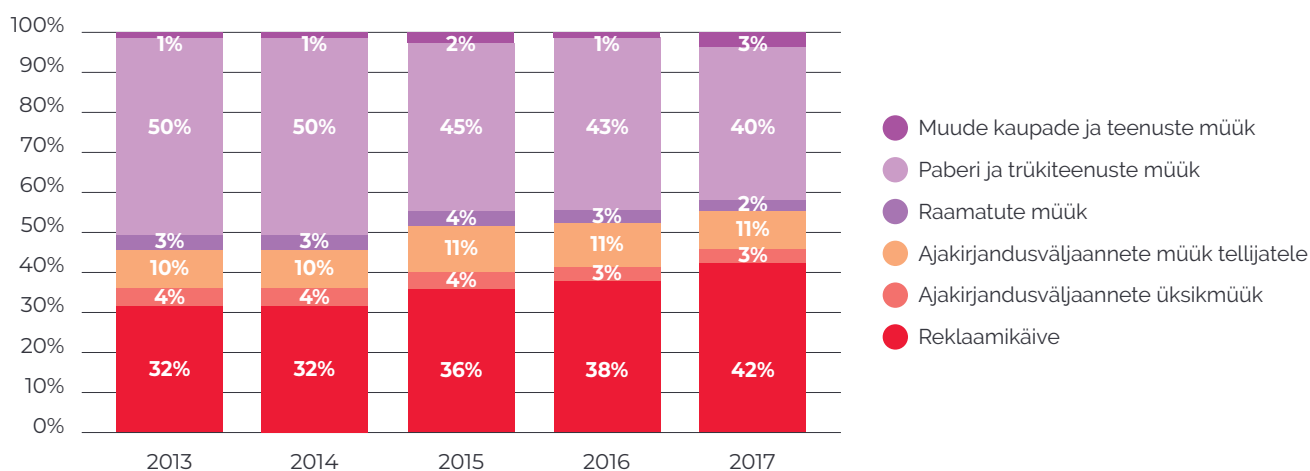

mEUR

Digitaalse ja online tulu osakaal müügitulust

Müügitulu tegevusalade lõikes

Bilanss – ühisettevõtteid kapitaliosaluse meetodil (tuhandetes EUR)

Perioodi lõpu seisuga

	31.12.2017	31.12.2016	Muutus %	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013
Käibevara	13 827	13 094	6%	12 386	12 303	11 357
Põhivara	62 130	61 074	2%	60 794	64 292	63 899
Varad kokku	75 957	74 168	2%	73 180	76 595	75 256
<i>sh. raha ja pangakontod</i>	1 073	2 856	-62%	2 927	5 275	2 209
<i>sh. firmaväärtus</i>	37 969	36 953	3%	36 953	38 153	39 596
Lühiajalised kohustused	8 372	9 591	-13%	9 033	11 481	12 259
Pikaajalised kohustused	15 091	13 504	12%	15 473	17 939	20 672
Kohustused kokku	23 463	23 095	2%	24 506	29 420	32 931
<i>sh. võlakohustused</i>	15 257	15 784	-3%	17 687	23 152	24 432
Omakapital	52 494	51 073	3%	48 674	47 175	42 325

Finantssuhtarvud (%) – ühisettevõtte kapitaliosaluse meetodil	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013
Omakapitali osakaal (%)	69%	69%	67%	62%	56%
Võla ja omakapitali suhe (%)	29%	31%	36%	49%	58%
Võla ja kapitali suhe (%)	21%	20%	23%	27%	34%
Koguvõla ja EBITDA suhe (total debt / EBITDA ratio)	2.44	2.17	2.65	2.93	3.71
Likviidsuskordaja	1.65	1.37	1.37	1.07	0.93

Finantssuhtarvude leidmisel kasutatud valemid

EBITDA	Kasum enne intresse, makse, materiaalse ja immateriaalse põhivara kulumit. EBITDA ei hõlma vara väärtuse langust, mida kajastatakse perioodi jooksul või restruktureerimise tulemust.
EBITDA marginaal (%)	EBITDA/müügitulu x 100
Ärimentaablus* (%)	Ärikasum*/müügitulu x100
Puhasrentaablus* (%)	Puhaskasum*/müügitulu x100
Puhasrentaablus (%)	Puhaskasum raamatupidamise aruandes/müügitulu x100
Puhaskasum aktsia kohta	Puhaskasum/keskmise aktsiate arv
Omakapitali osakaal (%)	Omakapital/ (kohustused + omakapital) x100
Võla ja omakapitali suhe (%)	Intressikandvad võlakohustused /omakapital x 100
Võla ja kapitali suhe (%)	Intressikandvad võlakohustused – raha ja pangakontod (netovõlg) / (netovõlg+omakapital) x 100
Koguvõla ja EBITDA suhe (total debt/EBITDA ratio)	Intressikandvad võlakohustused/EBITDA
Laenumaksete ja intresside kattekordaja	EBITDA/perioodi laenu- ja intressimaksed
Likviidsuskordaja	Käibevara/lühiajalised kohustused
Varade tootlus (%)	Puhaskasum/keskmise varade jääk x 100
Omakapitali tootlus (%)	Puhaskasum/keskmise omakapital x 100

*Tulemus kajastab tavapärase äritegevuse tulemust ega sisalda firmaväärtuste allahindluseid, kasumeid osaluste muutustest ühisettevõtetes jms.

Tsüklilisus

Kontserni kõiki tegevusvaldkondi iseloomustab tsüklilisus ja kõikumine, mida põhjustab üldiste majandustingimuste ja tarbijate käitumise muutumine. Kontserni tulused mõjutavad negatiivselt majandusarengu aeglustumine või majanduse surutisise langemine nii kodu- kui ka eksportturgudel. See avaldub nii jaesektorile suunatud reklaamikulude üldises vähenemises kui ka teiste reklaamikanalite eelistamises nagu näiteks interneti eelistamine pabermeediale. Samuti mõjutab tulused jaetarbijate tarbimisharjumuste muutumine, näiteks uudiste jälgimine uudisportaalidest *versus* paberlehtede lugemine, noorema põlvkonna eelistus kasutada mobiilseid vahendeid ja muid suhtluskanaleid jne.

Hooajalisus

Kontserni reklaamimüügi ja samuti trükiteenuste segmendi tulud sõltuvad olulistest hooajalistest kõikumistest. Mõlema tululiigi tase on kõrgeim iga aasta teises ja neljandas kvartalis. Nimetatud tulud on madalaimal tasemel kolmandas kvartalis. Tulud on suuremad neljandas kvartalis, sest tarbijad kulutavad jõulueelsel perioodil rohkem, millega kaasneb ka reklaamile tehtud kulutuste suurenemine. Suvekuudel on klientide kulutused reklaamile tavaliselt kõige väiksemad, samuti pärast jõulu- ja uusaastapidustusi aasta esimestel kuudel. Raamatümüük on kõige aktiivsem aasta viimases kvartalis. Ajalehtede ja ajakirjade tellimine ja jaemüügitulu ei kõigu nii palju kui reklaamitulu. Suveperiood on tavaliselt siiski vaiksem ja kooli algusega septembris suurenevad ka tellimused ja jaemüük, mis tavaliselt kestab kuni järgmise suvepuhkuste perioodini.

SEGMENTIDE ÜLEVAADE

Segmentide peamised finantsnäitajad 2013-2017

Kontserni tegevus on jagatud kaheks suuremaks segmendiks: **meedia segmendiks ja trükiteenuste segmendiks**.

Segmentide EBITDA ei sisalda kontsernisisesid juhtimistasusid ega firmaväärtuste ja kaubamärkide allahindlust. Segmentide reklaamimüügituludest ei ole maha arvatud agentuuridele makstavaid mahupõhiseid ja muid tasusid, sest juhtkond jälgib bruto reklaamimüügitulusid. Allahindlused ja hinnavähendused kajastuvad kontserni müügitulu vähendusena ja on näidatud elimineerimiste koondreal.

(tuhandetes EUR)	Müügitulu			Müügitulu		
	2017	2016	Muutus %	2015	2014	2013
meedia segment (kapitaliosaluse meetodil)	33 498	31 579	6%	30 063	27 459	25 842
<i>sh. tulu kõikidest digitaalsetest ja online kanalitest</i>	<i>19 963</i>	<i>17 307</i>	<i>15%</i>	<i>15 555</i>	<i>13 449</i>	<i>11 595</i>
trükiteenuste segment	23 879	25 585	-7%	25 842	28 951	27 462
meelelahutuse segment	0	0	-	517	0	0
kesksed tegevused	2 486	2 233	11%	1 937	1 731	1 530
segmentidevahelised elimineerimised	(5 793)	(6 073)		(5 586)	(5 347)	(4 748)
KONTSERN KOKKU kapitaliosaluse meetodil	54 070	53 324	1%	52 773	52 793	50 086
meedia segment proportsionaalselt konsolideerituna	44 429	42 229	5%	39 942	36 930	34 954
<i>sh. tulu kõikidest digitaalsetest ja online kanalitest</i>	<i>21 024</i>	<i>18 094</i>	<i>16%</i>	<i>16 619</i>	<i>14 306</i>	<i>12 226</i>
trükiteenuste segment	23 879	25 585	-7%	25 842	28 951	27 462
meelelahutuse segment	0	0	-	517	0	0
kesksed tegevused	2 486	2 233	11%	1 937	1 731	1 530
segmentidevahelised elimineerimised	(7 095)	(7 254)		(6 710)	(6 228)	(5 520)
KONTSERN KOKKU proportsionaalselt konsolideerituna	63 699	62 793	1%	61 528	61 384	58 426

(tuhandetes EUR)	EBITDA			EBITDA		
	2017	2016	Muutus %	2015	2014	2013
meedia segment (kapitaliosaluse meetodil)	3 729	3 572	4%	3 724	3 026	2 124
<i>meedia segment proportsionaalselt konsolideerituna</i>	<i>4 181</i>	<i>4 779</i>	<i>-13%</i>	<i>4 913</i>	<i>4 010</i>	<i>2 796</i>
trükiteenuste segment	3 734	4 645	-20%	4 966	5 944	5 862
meelelahutuse segment	(0)	(2)	-76%	(1 110)	0	0
kesksed tegevused	(1 201)	(936)	-28%	(899)	(1 076)	(1 356)
segmentidevahelised elimineerimised	0	0		0	0	(38)
KONTSERN KOKKU kapitaliosaluse meetodil	6 261	7 280	-14%	6 680	7 894	6 591
KONTSERN KOKKU proportsionaalselt konsolideerituna	6 713	8 487	-21%	7 869	8 878	7 264

EBITDA marginaal	2017	2016	2015	2014	2013
meedia segment (kapitaliosaluse meetodil)	11%	11%	12%	11%	8%
<i>meedia segment proportsionaalselt konsolideerituna</i>	<i>9%</i>	<i>11%</i>	<i>12%</i>	<i>11%</i>	<i>8%</i>
trükiteenuste segment	16%	18%	19%	21%	21%
KONTSERN KOKKU kapitaliosaluse meetodil	12%	14%	13%	15%	13%
KONTSERN KOKKU proportsionaalselt konsolideerituna	11%	14%	13%	14%	12%

MEEDIA SEGMENT

Meedia segment hõlmab kontserni tegevusi Eestis, Lätis ja Leedus. Siia kuuluvad internetiportaali Delfi äritegevus, mitmed teised uudiseportaaliid, mis pakuvad interneti reklaamivõrgu- ja sihtrühmapõhiseid reklaamimüügi lahendusi, digitaalse välireklaami müüki Eestis ja Lätis, Eesti nädalalehtede Maaleht, Eesti Ekspress ja LP kirjastamist, päevalehe Eesti Päevaleht ja tabloidlehe Õhtuleht kirjastamist, tasuta lehe Linnaleht kirjastamist, raamatute ja ajakirjade kirjastamist Eestis ja Leedus, kojukandeteenuse osutamist.

2017. aasta III kvartalis soetasime Läti digitaalse välireklaamimüügi ettevõtte ACM LV ja 2017. aasta IV kvartalis 100%-lise osaluse ettevõttes Adnet Media.

Kontsernile kuuluvad uudiseportaaliid

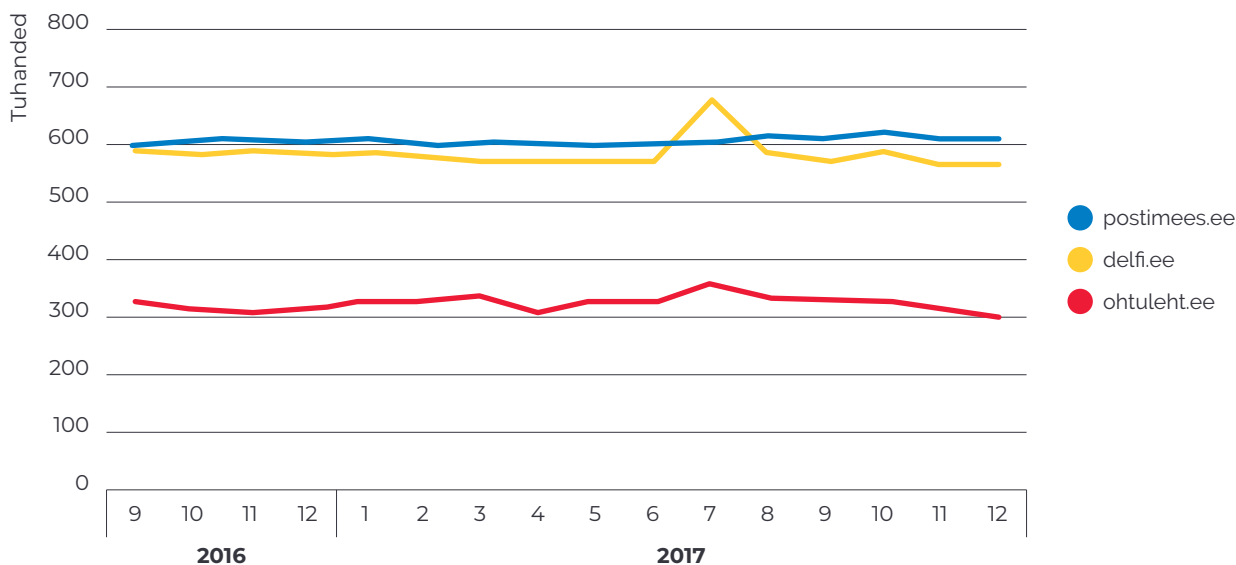
Omanik	Portaal	Omanik	Portaal
Ekspress Meedia	www.delfi.ee	Ekspress Meedia	www.ekspress.ee
	rus.delfi.ee		www.maaleht.ee
Delfi Läti	www.delfi.lv		www.epl.ee
	rus.delfi.lv		
Delfi Leedu	www.delfi.lt	AS SL Õhtuleht	www.oh tuleht.ee
	ru.delfi.lt		www.vecherka.ee

(tuhandetes EUR)	Müügitulu			EBITDA		
	2017	2016	Muutus %	2017	2016	Muutus %
Ekspress Meedia	19 309	19 116	1%	1 554	1 448	7%
sh. Delfi Eesti online müügitulu	6 853	6 728	2%			
Delfi Läti	3 811	3 375	13%	395	413	-4%
Delfi Leedu	9 544	8 563	11%	1 799	1 741	3%
sh. Delfi Leedu online müügitulu	7 831	6 602	19%			
Adnet	384	-	-	24	-	-
Hea Lugu	523	538	-3%	26	33	-21%
Zave Media	0	1	-1	0	(61)	100%
ACM LV	54	-	-	(55)	-	-
muud ettevõtted	-	-	-	(16)	(2)	-574%
segmendisisesed elimineerimised	(126)	(14)		2	0	
KOKKU tütarettevõtted	33 498	31 579	6%	3 729	3 572	4%
SL Õhtuleht*	4 625	4 329	7%	433	394	10%
Ajakirjade Kirjastus*	4 576	4 765	-4%	69	544	-87%
Express Post*	2 369	2 609	-9%	(117)	247	-147%
Linna Ekraanid*	411	166	148%	66	22	195%
segmendisisesed elimineerimised	(1 052)	(1 219)		2	0	
KOKKU ühisettevõtted	10 931	10 651	3%	453	1 207	-62%
KOKKU segment proportsionaalselt konsolideerituna	44 429	42 229	5%	4 181	4 779	-13%

* Ühisettevõtete proportsionaalne osa

ONLINE MEEDIA

Eesti internetiväljaannete lugejate arv 2016-2017

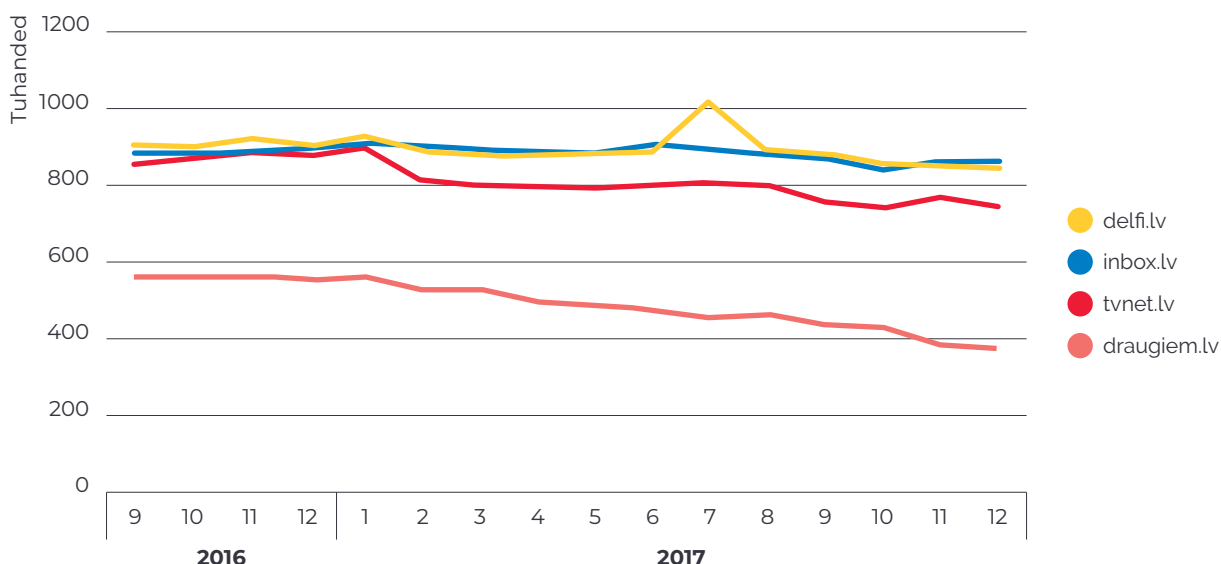

gemiusAudience Interneti kasutajate uuring

2016. aasta III kvartalis muutis Gemius internetikasutajate uuringu metoodikat nii Eestis, Lätis kui ka Leedus. Selle tulemusena on arvutikasutajate ehk PC andmetele liidetud nüüdsest ka mobiilsete kasutajate ja tahvelarvutite kasutajate andmed. Võrreldavad andmed on olemas alates eelmise aasta septembrist.

Delfi Eesti kasutajate arv on jäänud läbi aasta stabiilseks. Juulis 2017 näha olev tõus on tehniline mõõtmisviga ega peegelda tegelikku kasutajate arvu suurenemist.

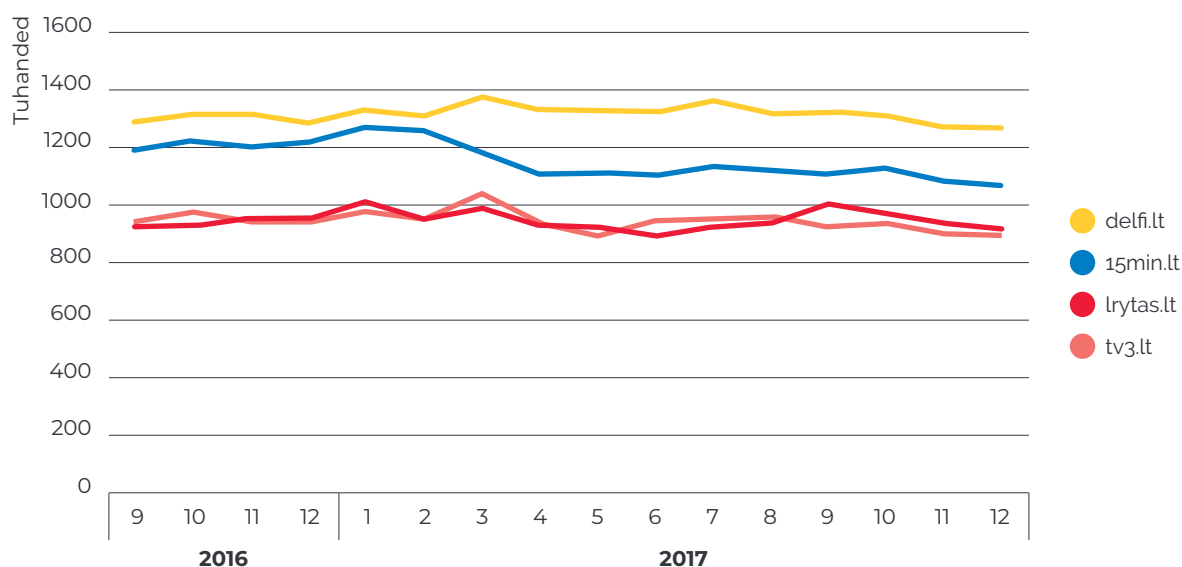
Läti internetiväljaannete lugejate arv 2016-2017

gemiusAudience Interneti kasutajate uuring

Delfi on jätkuvalt suurima kasutajaskonnaga uudisportaal Lätis. Läti valitsuse tellimisel 2017. a kevadel tehtud uuringu järgi on Delfi.lv Läti kõige usaldusväärsem meediakanal, edestades ka riiklikku telekanalit. Juulis 2017 näha olev tõus on tehniline mõõtmisviga ega peegelda tegelikku kasutajate arvu suurenemist.

Leedu internetiväljaannete lugejate arv 2016-2017

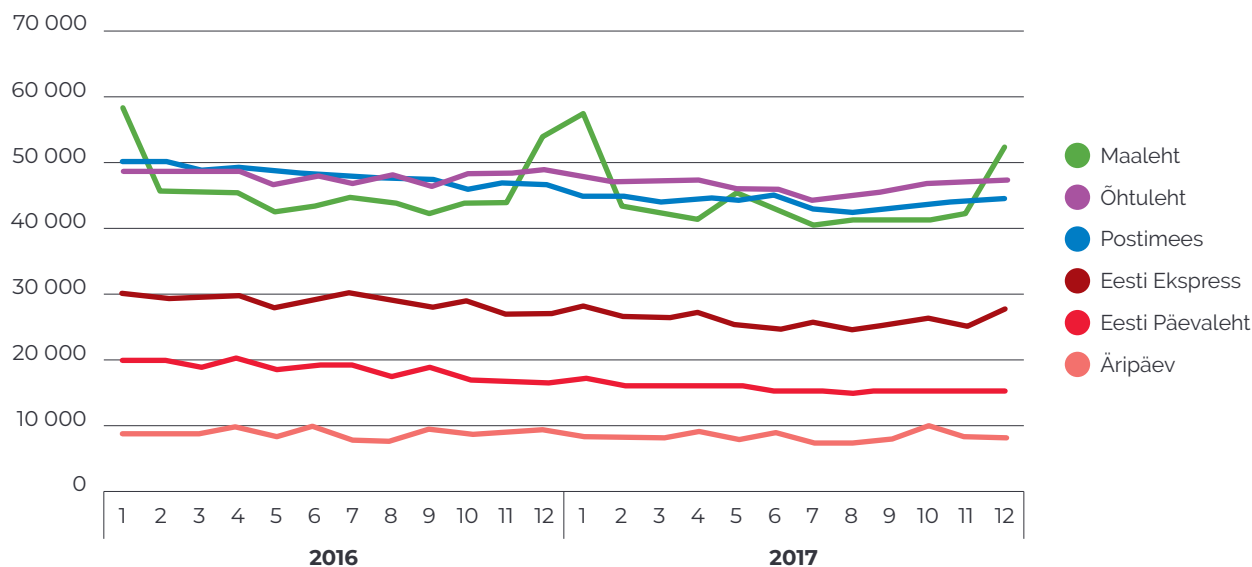

gemiusAudience Interneti kasutajate uuring

Delfi.lt on jätkuvalt Leedu kõige suurem ja nähtavam portaal. Leedu interneti lugejaskond on jäänud stabiilseks ja olulisi muutuseid ei ole. 2017. aastal on õnnestunud Delfil tänu oma uutele toodetele, heale turundustööle ja rõhuasetusega mobiilile suurendada vahet konkurendiga veelgi.

PRINT MEEDIA

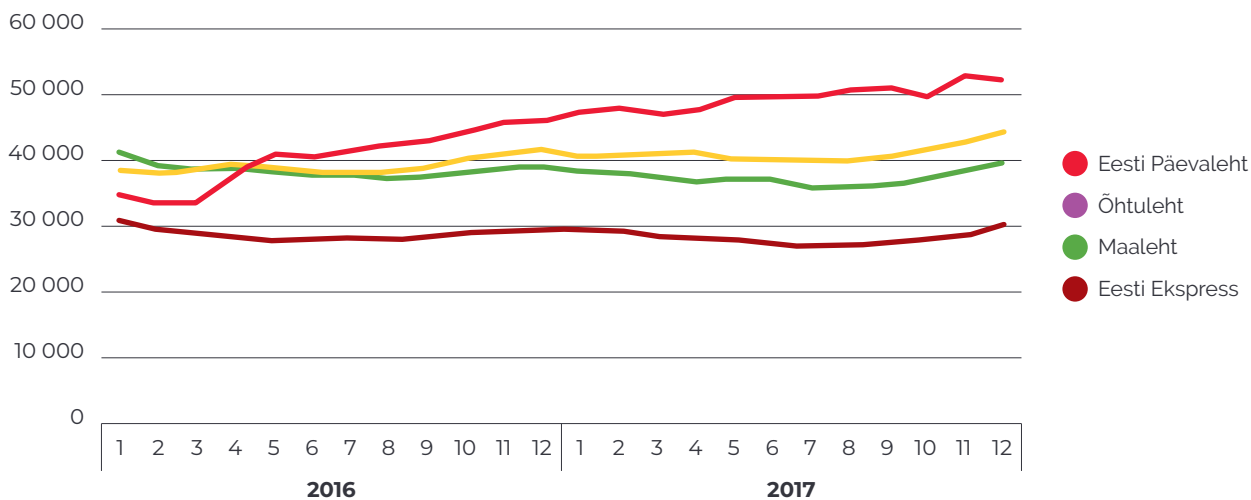
Eesti ajalehtede tiraažid 2016-2017

Eesti Ajalehtede Liidu andmed

Alates oktoobrist 2016 ja kogu 2017. aasta on püsinud suurima tiraažiga ajalehena Õhtuleht. Traditsiooniliselt on jaanuaris ja detsembris korra tiraažilt kõige suurem Maaleht. Ülaltoodud tabelis kajastuvad ainult paberajalehtede tiraažid ning see ei sisalda digitaalsete tellijate andmeid.

Kontserni ajalehtede tiraažid koos digitaalsete tellimustega 2016-2017

Selleks, et pakkuda täielikku ülevaadet ajalehtede turudünaamikast, tuleks vaadata paberajalehtede tiraaže koos digitellijatega. Siin on näha, kuidas digiväljaannete tellijate arvu kasv kompenseeris paberlehtede tellijate arvu languse ja kuidas 2017. aasta teises pooles kasvas paberlehtede tiraaž koos digitaalsete tellijate arvuga kõikide ajalehtede puhul. Eesti Päevaleht oli selles osas esimene ning on siiani väga edukas digitaalse ärisuuna arendaja. Et digitaalsete tellijate arv on meile kättesaadav ainult kontserni enda väljaannete kohta, saame sellist pilti esitada enda väljaannete ning mitte kõikide turuosaliste kohta.

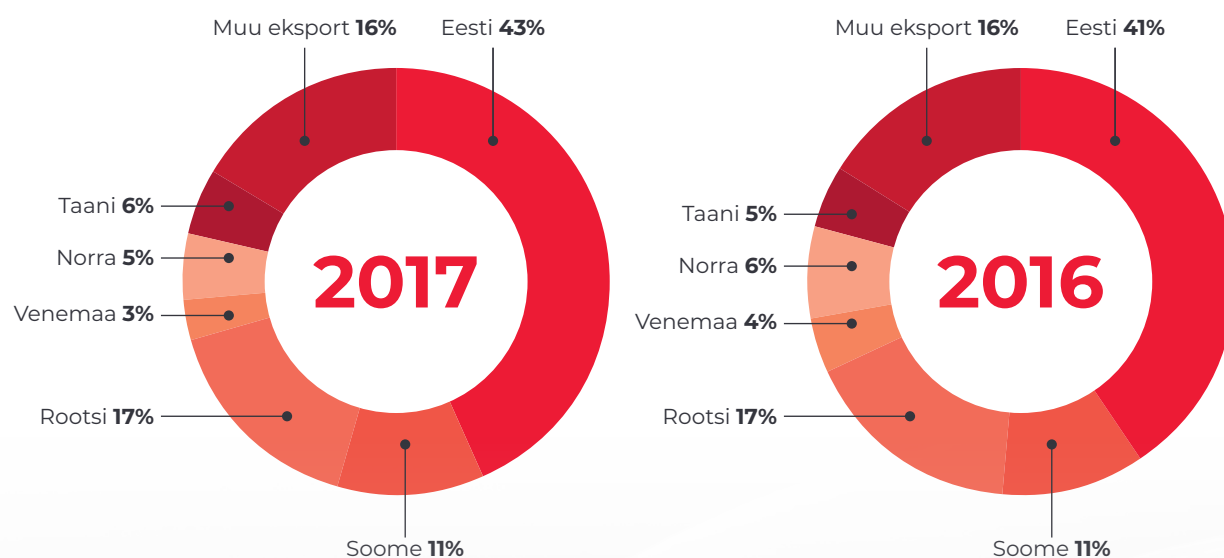
TRÜKITEENUSTE SEGMENT

Kontserni kõik trükiteenused on kontsentreerunud ASi Printall, mis on suurimaid trükikodasid Eestis. Meie trüki-kojas on võimalik trükkida kvaliteetseid ajakirju, ajalehti, reklaammaterjale, toote- ja teenustekatalooge, aasta-raamatuid, pehmeaanelisi raamatuid ja muid trükiseid.

(tuhandetes EUR)	Müügitulu			EBITDA		
	2017	2016	Muutus %	2017	2016	Muutus %
AS Printall	23 879	25 585	-7%	3 734	4 645	-20%

Trükiteenuste segment on juba mitu aastat olnud surve all seoses tavapärase ajakirjanduse jätkuva digitaliseerimisega ja interneti osatähtsuse suurenemisega trükitoodete arvelt. Hinnasurve on väga tugev Skandinaavias ja Eestis, sest ka teised Balti riigid pakuvad väga konkurentsivõimelisi teenuseid. Käibe veelgi suuremat langust on aidanud ära hoida kaks aastat tagasi soetatud poognamasin, mis on andnud võimaluse laiendada tootesortimenti ka väljaspool tavapärast ajakirjandussektorit. Samuti teeme aktiivset müügitööd väljaspool Põhjamaid.

Trükiteenuste geograafiline jaotus

KLIENDIKOGEMUS JA RAHULOLU

Klientide meediatarbimise ootused ja harjumused on muutunud ning Ekspress Grupp panustab sellesse, et olla klientidele kättesaadav just nendes kanalites, kus seda soovitakse ja vajatakse. Digitaalsete kanalite roll kasvab ja Kontserni prioriteet on pidevalt uuendada oma tehnilisi platvorme ning digitooteid ja -teenuseid.

Ekspress Grupi jaoks on klientideks suur osa ühiskonna liikmetest – paberväljaannete tellijad ning üksikmüügist ostjad, online-kanalite sisu tarbijad ning reklaamikliendid. Siin peatükis peetakse klientist rääkides silmas ennekõike meediakanalite sisu tarbijaid.

Ekspress Grupp peab oluliseks klientide kogemust ning nende vajadusele vastamist. Ettevõtte kontrollib pea kogu kogemuse loomise ahelat alates väljaannete sisuloomest kuni trükikvaliteedi, tellimisprotsessi ja kättesaadavuse ni välja, sh paberväljaannete kojukanded.

"Kui paljudele lugejatele tundub, et erinevates konkureerivates lehtedes ja ajakirjades kajastatakse suures plaanis samu teemasid, lisaks kasutatakse samu trükikodasid ja kojukandjaid – siis üks suur eristumise võimalus on selles, kuidas me kliendiga suhtleme." – Tarvo Ulejev, Ekspress Meedia levi- ja klienditeenindusdirektor.

Teenuse ja teeninduse arendus

Meediaäris sõltub kliendikogemus suuresti tootest endast – ajakirjanduslik sisu sünnib iga päev uuesti ja on pidevas muutuses. Lehe, ajakirja, tellimuse või ligipääsu ostja ei tea enne sisusse süvenemist kunagi päris lõpuni, mille eest ta maksnud on. Tervikkogemus sõltub ka lisateenustest – müük ja tellimine, trükk, kojukanne ja portaalide töökorras olek.

Nii otsivadki Ekspress Grupi ettevõtted klientide sujuvamaks teenindamiseks võimalusi klienditeekonna, teeninduskanalite ja -protsesside arenduseks. Näiteks on loodud klientidele EkspressKonto keskkond kõigis Ekspress Grupi meediaportaalides toimetamiseks ja tellimuste haldamiseks.

Ekspress Meedial oli 2017. aastal pea 75 000 sissetulevat kliendikontakti ja teeninduse poole pöördumist.

Olulisemad 2017. aasta uuendused kliendikogemuse parendamiseks:

- » Pandi tööle Ekspress Meedia ja Ajakirjade Kirjastuse jaoks loodud klienditeeninduse keskkond, kuhu koondati kokku kahe ettevõtte paber- ja digiväljaannete tellimise haldus ja teenindus. Öhtulehe tellimustega tegeleb endiselt Kontserni ühissetevõtte Express Post.
- » Loodi võimalus osta Ekspress Meedia digitaalsetes kanalites olevat sisu artiklite kaupa, kasutades mugavat ja kiiret mobiilset Zlick makselahendust. See annab võimaluse enne püsitellimuse tegemist väljaande sisu ja stiiliga tutvuda. Artiklipõhist ostmise võimalust kasutas 2017. aastal juba üle 30 000 unikaalse kliendi.
- » Ajakirjade Kirjastus tegi senisest kiiremaid samme digitaliseerimise suurendamise osas ning korrastas ja täiustas mitme väljaande veebilehti.

Kontserni IT arendus- ja haldusettevõtte Ekspress Digital korraldab kord aastas peamiselt Ekspress Grupi erinevate ettevõtete töötajatele suunatud *hackatoni*. Intensiivse digitaalsete arenduste võistluse eesmärk on lahendada Kontserni ettevõtete olemasolevaid probleeme, luua tehnoloogia abil Kontserni lisaväärtust ja leida uusi äriideid, mis väärisksid edasiarendust.

Kliendikogemusega rahulolu mõõtmine ja tulemused

Kontsernis ei ole ühtset protsessi kliendikogemuse mõõtmiseks ning kliendiga otsekontaktis olevad ettevõtted koguvad tagasisidet iseseisvalt. Enamasti küsitakse pistelist tagasisidet teenuste kohta, kogutakse infot laekunud kaebuste kohta ning jälgitakse vastavust kehtestatud klienditeeninduse standarditele.

- » Ekspress Meedia kogub tagasisidet nii väljaannete sisu kui tellimise, teenindusprotsessi, digikeskkonna tehnilise poole kui paberlehe kojukande kohaselt. Saadud tagasisidet analüüsitakse eesmärgiga parandada teenuse sisu ja tulemust. 2017. aastal teeninduskeskusesse pöördunud ning küsitlustes osalenud klientide meelest oli kõige põletavam mure kojukande teenuse osas.
- » Express Post mõõdab igapäevaselt teeninduskeskuse tulemusi ning kojukande teenuse kvaliteeti. Kande-teenuse eesmärk on toimetada väljaanded kliendile õigeaegselt (varahommikul kella 7.30) ja hilinemise või pretensioonide määra eesmärgiks on pandud 1% kogu Ekspress Grupi väljaannete kojukande tiraažist. 2017. aastal saavutati tulemuseks 1,05%, mis on võrreldes 2016. aastaga oluline areng (2016 - 1,83%). Kõikide kandes olevate väljaannete puhul on vigade osakaal kahel viimasel aastal olnud 0,60% ringis.
- » Õhtuleht viis 2017. aastal läbi veebiküsitluse digitoodetele tagasiside saamiseks.
- » Printall, kes trükitab enamuse Kontserni ettevõtete väljaannetest, on oluline lüli paberväljaannete lugejate rahulolu kujundamisel. Kvaliteetse lõpptulemuse tagavad täpselt kirjeldatud trükiprotsess ja iga tööloigu vastutajate selged rollid ja kogemus, kaasaegne tehnoloogia ja seadmed ning iga kliendi jaoks oma müügi-juht. Printallis registreeritakse kõik laekunud kliendikaebused ning otsitakse ja võimalusel lahendatakse tekkepõhjused.

Andmekaitse

Suurt kliendiandmete baasi haldava ning üha komplekssemaks muutuva online-meedia ettevõtteks teadvustab Ekspress Grupp andmekaitsega seotud riske. Kliendiandmete turvalist kogumist, hoidmist ja töötlemist kirjeldavad vastavad protsessid, mis määravad andmete turvalise käsitlemise Kontserni siseselt ja kaitse välise pahatahtliku rünnaku vastu.

Ekspress Grupp järgib hoolikalt andmekaitse regulatsioone. Seoses 2018. aastal jõustuva isikuandete kaitse üldmäärusega, mis näeb ette täiendavaid nõudeid, vaadati Kontsernis üle kogu andmekaitset puudutav dokumentatsioon ja protsessid.

2017. aastal ei laekunud Ekspress Grupi ettevõtete kohta ühtegi andmekaitset puudutavat ettekirjutust või kaebust.

TÖÖTAJAD

Ekspress Grupi töötajatel on ettevõtte missiooni ja eesmärkide täitmisel keskne roll. Kontserni ettevõtted on hoolivad tööandjad ja annavad endast parima, et luua motiveeriv töökoht ja pakkuda töötajatele inspireerivat tööd ja valdkonna parimaid arenguvõimalusi Eesti turul.

Ekspress Grupp investeerib töötajatesse ja töökeskkonna arendamisse. Töötajate professionaalsus ja eetiline käitumine on olulised kõigi kontserni ettevõtete jaoks. Jätkusuutliku äritegevuse tagamiseks keskendutakse olemasolevate töötajate hoidmisele ja järelkasvu toetavatele tegevustele.

Ülevaade

2017. aastal mõjutasid Ekspress Grupi ettevõtete personalijuhtimise fookusteemasid Kontserni sisesed ja välised arengud – mitme tütarettevõtte juhi vahetus, tööturul kasvav konkurents heade töötajate pärast ning online-meedia ja üldise konkurentsiga seotud arengud meediasektoris.

2017. aastal töötas Kontserni ettevõtetes kokku keskmiselt 1 670 töötajat, sh 686 meest ja 984 naist. Võrreldes 2016. aastaga suurenes töötajate koguarv 80 inimese võrra. Nais- ja meestöötajate tasakaal on toimetuste töötajate ja teiste töötajate seas sarnane – umbes 60% naisi ja 40% mehi. Ettevõtete juhtide seas on vahekord vastupidine.

Aktuaalseid töövaidlusi oli 2017. aastal kontsernis kokku neli.

Ekspress Grupi ettevõtete töötajate voolavus jäi 22% ja 59% vahele. Tulenevalt valdkonna eripärast oli suurim voolavus Express Postis ning väikseim erinevates meediasegmendi ettevõtetes (keskmiselt 29%).

Kontserni kahes ettevõttes toimusid põhjalikud organisatsioonikultuuri ja -identiteeti puudutavad uuendused, kui viidi läbi kogu ettevõtte väärtusi, tööandja kuvandit ja ettevõtte brändi puudutav protsess, kujundamaks ettevõtte väärtusmaailm ühtseks ja tuvastamaks eeldused edukaks re-brändinguks 2018.aastal.

Töötajate arendamine

Meediaväljaandeid hinnatakse paljuski sisu kvaliteedi põhjal ja seda toetab üldine kasutajakogemus (näiteks õigeaegne kojukanne, kvaliteetne trükk või töökorras portaal). Igal kontserni töötajal on oma roll selle tagamisel.

Selle eelduseks olevad uued oskused, arengu- ja koolitusvajadused ning töötajate rahulolu saadakse enamasti teada arenguvestluste kaudu. Iga kontserni ettevõtte otsustab teadlikult plaanitud personaalsete vestluste korraldamise ise. Üks ühele vestlused on olulised, et tagada juhtide ja töötajate omavaheline suhtlus ning seeläbi hoida töötajad rahulolevamad ja juhtimine avatum.

„Iga uue meeskonnaliikme liitumisega meeskonda peab kogu ettevõtte „teadmiste kuubik“ kasvama. Meil ei ole ühtegi liiga sarnast inimest. Kasvame, et teha asju, mis päriselt loevad.“
Artur Rahkema, Ekspress Digitali tegevjuht

Töötajate arendamiseks korraldatakse nii sise- kui ka väliskoolitusi, osaletakse konverentsidel, korraldatakse õppereise rahvusvaheliste meediakontsernide juurde. Teadmiste täiendamise eesmärgil on külastatud Skandinaavia, Suurbritannia ja Euroopa suurimaid meediakontserne. Samuti võimaldab Ekspress Grupp oma väljaannete töötajatele osavõttu rahvusvahelistest ajakirjanike koolitusprogrammidest.

2017. aastal suurenes mitmes kontserni ettevõttes mentorite ja *coach*'ide rakendamine eesmärgiga toetada töötajate professionaalset arengut.

Express Post korraldab postikandjatele regulaarselt koolituspäevi, mille raames külastavad nad ettevõtte peakontorit ning saavad seeläbi selgema ülevaate ettevõtte tervikliku toimimise kohta.

Printalli koolitusvajadus lähtub paljuski seadmete käsitlemise oskusest. Ettevõttes loodud kvalifikatsiooni-hindamise süsteem soodustab nn õpilasena alustanud trükkalite liikumist meistriameti suunas.

Töötajate arenguvõimaluste kasvatamiseks alustati 2017. aastal Hans H. Luige nimelise koolitusstipendiumi väljaandmist Ekspress Grupi töötajatele. Oluline kriteerium on tööga seotud spetsiifiliste ja vajalike oskuste omandamine. Näiteks üks 2017. aasta stipendiaatidest oli Ekspress Meedia fotograaf, kes kasutas stipendiumit osalemaks sõjapiirkonnas fotode tegemise koolitusel. 2017. aastal anti välja 18 stipendiumit.

2017. aasta koolituste fookusteemad, mis lähtusid töötajate vajadustest, ühiskondlikest arengutest ja regulatsioonidest

- » õigusteemad (nt andmekaitse, allikakaitse, tarbijakaitse, konkurentsioigus);
- » keeleõpe;
- » infotehnoloogia, andmete visualiseerimine, sotsiaalmeedia;
- » küberturvalisus ja füüsiline turvalisus;
- » ajakirjanduseetika.

Kokku said meedia eetika ja vastutuse teemalistest koolitustest osa umbes 90% kontserni meediasegmendi ettevõtete töötajatest.

Töötajate rahulolu ja motiveeriva keskkonna loomine

Ekspress Grupi ettevõtted pakuvad oma töötajatele arendavat ja inspireerivat töökeskkonda. Töötajate rahulolu sõltub ühelt poolt töötasust, teiselt poolt ka avatud ja kaasavast organisatsioonikultuurist ja arenguvõimalustest.

"Meie peamised väärtused on loovus, võimalus kuuluda ühte meeskonda, olla osaks Läti mõjukaimast ja suurimast *online*-meediast. Seetõttu oleme suutnud hoida oma töötajate voolavuse minimaalsel tasandil."
Ingus Bērziņš, Läti Delfi peatoimetaja

Ekspress Grupis on töötajate rahulolu arendamise vastutus igal kontserni ettevõttel.

- » Ekspress Meedias 2017. aastal korraldatud rahulolu uuringus osales 72% töötajatest, kelle pühendumuse indeks oli 82 ja rahulolu indeks 76 (mõlemad võimalikust 100 punktist). Rahuolu otseste juhtidega ja töö sisule antud hinnang said kõrged tulemused. Valukohana toodi välja töökeskkonnaga seonduv ja sellest tulenevalt plaanitakse 2018. aastasse kontori remonti.
- » Õhtulehe töötajatest osales 2017. aasta küsitluses 54%. Töötajate rahulolu määr oli 3,9 punkti ja soovitusmäär 3,8 punkti (mõlemad võimalikust viiest punktist). Mõlemad tulemused olid tunduvalt kõrgemad ettevõttes alla aasta töötanute seas, mida võib seostada 2016. aasta lõpus ja 2017. aasta alguses toimunud juhtide vahetusega.
- » Express Post teeb töötajate rahulolu uuringut iga aasta. 2017. aastal vastas sellele 73% töötajatest ja koondindeksiks saadi 63% (võimalikust 100 protsendist). Võrreldes 2016. aastaga on tulemus 18 protsendi punkti võrra kasvanud.

Tagasiside ja uuringute tulemustega arvestatakse ettevõtete edasiste eesmärkide seadmisel – need aitavad säilitada tugevusi ja tegeleda parendamist vajavate valukohtadega. Aja jooksul koguneva võrdlusbaasi abil saab ettevõtte hinnata töökeskkonna arengut ja toimunud muudatuste efektiivsust.

Muude motiveerivate tegurite seas, mida osad kontserni ettevõtted oma töötajatele pakuvad, on näiteks paindlik tööaeg, soodustused ja toetused tervise edendamiseks ning perekondlikeks sündmusteks, suvepäevad ja muud ühisüritused, kuhu on sageli oodatud ka töötajate pered.

Kontsern jälgib palgade taset ja võrdset kohtlemist Fontese palgaturu uuringu abil. Töötasu, tulemustasu ja soodustuste süsteem on iga tütarettevõtte enda kujundada, et pakkuda kõigile töötajatele valdkonnast ja kvalifikatsioonist lähtuvalt konkurentsivõimelist motivatsioonipaketti.

2017. aastal käivitati Ekspress Grupi aktsiaoptsiooni programm, mis on suunatud kontserni võtmetöötajatele. Programmi eesmärk on tunnustada ja väärtustada ettevõtte võtmepositsioonidel töötavaid inimesi osalusega ettevõttes koos võimalusega aktsiad kolme aasta möödudes realiseerida.

Töötervishoid ja -ohutus

Ohutu ja tervist toetava töökeskkonna loomisel lähtuvad kontserni ettevõtted vastavatest riiklikest regulatsioonidest. Riskianalüüside tegemine, töökeskkonna eest vastutavate spetsialistide ja töötajate huve esindavate volinike määramine, töötajate juhendamine ja vajalike töökaitsevahenditega varustamine, tervisekontrollis käimine on korraldatud vastavalt nõuetele. Kontsernis pööratakse tähelepanu kontoritehnika ergonoomikale ning panustatakse tänapäevastesse töövahenditesse ja tütarettevõtetes, kus seda vaja, tööriistusele.

Kontorites on eesmärk tagada mugav ja ergonoomiline töökeskkond – kontoritehnika, mööbel ja tööruumid. Vaba ligipääs meediatoimetustesse on töötajate turvalisuse tagamiseks takistatud. Ekspress Meedias korraldati 2017. aastal kõigile töötajatele koolitus terrorismi ja äkkrünnakute puhuks.

Suuremat tähelepanu pööratakse tööohutusele Printallis, kus peamised riskitegurid on müra, trükimasinate liikuvad osad ja tootmishoones sõitvad tõstukid. Iga tööjuht, kes vahetust alustab, peab kontrollima ja kinnitama masina ohutust. Express Posti jaoks on oluline lehekandjate varustamine ilmastikukindlate tööriistetega.

2017. aastal registreeriti Ekspress Grupis kokku 11 tööõnnetust, millest enamik (8) olid seotud Express Posti kandjate komistamise või libedaga kukkumisega. Surmaga lõppenud tööõnnetusi 2017. aastal Ekspress Grupis ei olnud. Kahel juhul tuli ette ajakirjanike regulaarset ahistamist hilistel öhtutundidel telefoni teel, mille suhtes võeti ette olukorra lahendanud abinõud.

Mitmekesisus ja inimõigused

Ekspress Grupp pöörab tähelepanu oma töötajate võrdsele ja ausale kohtlemisele. Peamiselt on inimõiguste ja mitmekesisuse teema käsitletud värbamise kontekstis, kus jälgitakse rangelt võrdse kohtlemise printsiipe. Kontsernis ei ole lubatud diskrimineerimine soo, rassi, emakeele, poliitiliste veendumuste ja vanuse alusel. Kontserni ettevõtetes töötavad erineva emakeele ja kultuurilise taustaga töötajad. 2017. aastal ei registreeritud kontserni ettevõtetes ühtegi soo, rassi ega muudel põhjustel toimunud diskrimineerimise juhtumit.

„Tahan jõuda selleni, et meil on arvamuste mitmekesisus!“ Risto Eelmaa, Express Posti tegevjuht, selgitas mitmekesisuse olulisust, kui arvamuste paljusust toodi teemaks uue organisatsioonikultuuri ja juhtimispolüümõtete kujundamisel.

Järelduskasv

Värbamisprotsess kontserni ettevõtetes on avatud ja läbipaistev. Oma töötajate arengu motiveerimiseks teavitatakse töötajaid vabadest ametikohtadest enne avaliku konkursi väljakuulutamist. Nii ettevõttesiseses kui ka avaliku värbamisprotsessi puhul on valiku tegemise aluseks kandidaadi erialane pädevus, väärtused, isikuomadused, sobivus ettevõtte kultuuriga ja motivatsioon.

Ekspress Meedia ning Läti ja Leedu Delfi teevad aktiivset koostööd ülikoolidega. Ollakse kohal tudengite messidel ja osaletakse ülikoolide üritustel, et tutvustada Ekspress Gruppi kui tööandjat (vt täpsemalt peatükki ühiskondlik osalus).

2017. aastal pakkus Ekspress Grupp 73 praktikandile võimalust saada töökogemust nii ajakirjanduse, turunduse kui ka keeleteoimetus vallas. Enim praktikante oli tööl Ekspress Meedias (29) ja Leedu Delfis (25).

Et uute töötajate sisseelamine oleks sujuv ja efektiivne, hoolitseb ettevõtte, et värsketel meeskonnaliikmetel oleks olemas juhendaja, kes vajadusel suunab ja uue töötaja välja õpetab. Samuti korraldatakse nn „Uue töötaja“ koolitusi.

ÜHISKONNA JA SEKTORI ARENDAMINE

Baltimaade juhtiva meediakontsernina teadvustab Ekspress Grupp, et mõjutab oma tegevuste ja otsustega majanduse ja ühiskonna arengut, inimeste elukvaliteeti ja nende arvamuse kujunemist. Seetõttu keskenduvad Ekspress Grupi ettevõtted ühiskonda panustamisele kolmel tasandil.

- » Luues auditooriumile professionaalset ja usaldusväärset ajakirjanduslikku sisu.
- » Panustades meediasektori arengusse avalike sõnavõtude, erialaliitude ja haridusasutuste kaudu.
- » Toetades ühiskonna pikaajalist arengut oluliste kogukonnaprojektide ja toetustegevuste abil.

Professionaalne ja usaldusväärne ajakirjandus

Meedia rollist on kirjutatud täpsemalt peatükis „Meediakontserni vastutus ühiskonnas“.

Panus meediasektori arengusse – järelkasv ja erialaliidud

Ekspress Grupp on võtnud meedia- ja trükiteenuste valdkonna eestkõnelejana olulise rolli – panustada sektorite arengusse ja jätkusuutlikkuse kasvu.

Koostööd tehakse haridusasutustega, et suurendada noorte teadlikkust ajakirjandusega seotud karjäärivalikutest ja võimalustest. Koostöö õppeasutustega on aktiivne nii Eestis, Lätis kui ka Leedus. Ettevõtete töötajad, toimetajad ja peatoimetajad annavad ülikoolides meedia- ja kommunikatsiooniteemalisi loenguid, toimetustes võõrustatakse ekskursioone, osaletakse tudengiüritustel ja messidel ning värvatakse praktikante. 2017. aastal pakuti praktika-kohta 73 noorele.

- » Kontserni Eesti ettevõtted on tõhustamas koostööd Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooliga.
- » Läti Delfi peamised koostööpartnerid olid Läti Ülikool, Stockholmi Kõrgem Majanduskool, Riia Stradini Ülikool ja Vidzeme Ülikool.
- » Leedu Delfi teeb aktiivset koostööd Vilniuse Ülikooliga.

Läti Delfi peatoimetaja Ingus Bērziņš juhtis 2017. aastal Läti Ülikooli vilistlaste ja õppejõudude mõttekojas diskussiooni ajakirjanduse ja selle õpetamise kvaliteedi ning meediasektori arenguvõimaluste teemadel.

Ekspress Meedia osaleb aktiivselt projektis „Tagasi kooli“, mille raames käiakse Eesti koolides õpilastele ajakirjanduse erialast rääkimas ning noori harimas ja inspireerimas.

Printall teeb regulaarselt õppeprogramme trükitehnoloogia õpilastele.

Kestva mõju saavutamiseks osalevad kontserni ettevõtted ja töötajad aktiivselt nii kohalikes kui ka rahvusvahelistes katusorganisatsioonides. Ekspress Grupi tütar- ja ühisettevõtted või nende töötajad on esindatud järgmiste organisatsioonide töös:

- » Eesti Ajalehtede Liit (ja selle organisatsiooni kaudu ka News Media Europe'i liige)
(Eesti Päevaleht, Õhtuleht, Eesti Ekspress, Maaleht, Linnaleht)
- » INMA (The International News Media Association)
- » Eesti Pressifotograafide Liit
- » Eesti Ajakirjade Liit (Ajakirjade Kirjastus, Ekspress Meedia)
- » PARE (Eesti Personalijuhtimise Ühing)(Ekspress Meedia, Express Post)
- » UN Global Compact (Delfi Leedu)
- » Internet Media Association (Delfi Leedu)
- » Läti Ajakirjanike Liit (Latvijas Žurnālistu asociācija) (Delfi Läti)
- » EPMA (Eesti Projektijuhtimise Liit)(Ekspress Digital)
- » Finance Estonia (Ekspress Digital)
- » Eesti Trüki- ja Pakenditööstuse Liit (Printall)
- » NOPA (The Nordic Offset Printing Association (Printall))

- » Eesti Kaubandus- ja Tööstuskodu (Printall)
- » EstBAN (Eesti Äriinglite Assotsiatsioon) (emaettevõtte)

Oluliste ühiskondlike teemade tõstatamine kogukonnaprojektides

Ekspress Grupp on aktiivselt tõstatanud ning vabatahtlike töötundidega toetanud mitme sotsiaalse ja ühiskonna arengu perspektiivist olulise teema kajastamist eri tüüpi projektide raames. 2017. aasta fookuses olid näiteks ühiskonna jätkusuutlikkus, alkoholism, ühiskondliku kihistumise ja diskrimineerimise (nii soo- kui ka rahvuse põhine) vähendamine, koduvägivald ja vaesus. Jätkusid ka mitmed varasematel aastatel alguse saanud koostööprojektid. 2017. aasta olulisemad ja enim mõju loovad ühiskondlikud projektid Ekspress Grupi ettevõtetes.

- » Leedu Delfi käivitas 2017. aastal koos nelja olulise meediakanaliga riigi suurima ja tähelepanuväärseima avaliku sotsiaalprojekti „**Idea for Lithuania**“. Projekti eesmärk on valida rahvalt tulnud ettepanekute seast kolm murrangulist ideed, mis on Leedu ühiskonna arenguperspektiivis kriitilise tähtsusega, ning aidata kaasa nende elluviimisele. Üle 600 laekunud idee seast sõelale jäänud kolme parimat tutvustatakse 1. veebruaril 2018 toimuval konverentsil. Avalik debatt ideede ümber algas aga juba 2017. aastal. Projekti vedavad meedia-kanalid on avaldanud 150 artiklit ja 40 videolugu. Algatust toetavad Leedu Vabariigi president, peaminister ja parlamendi esindajad, mistõttu võib seda nimetada oluliseks meedia ja poliitikute koostööprojektiks.
- » Läti Delfi avaldas „**Läti 2020**“ projekti raames 15 analüütilist ja interaktiivsete elementidega artiklit eesmärgiga pakkuda poliitikele ning teistele otsustajatele avalikus ja erasektoris ideid, milliseid struktuurseid reforme ja arengustrateegiaid oleks vaja Lätis ellu viia, et sealse ühiskonna heaolu ja jõukust kasvatada. Maksude, ettevõtluse, regionaalpoliitika ja teiste riiklikult oluliste valdkondade teemasid analüüsiti võrreldavate riikide kogemuse valguses koostöös Certuse majandusteadlaste ühinguga. Spetsiaalne portaal latvija2020.lv on kogunud üle 130 000 lugeja. Projekti rahastas riiklik Kultuurikapitali rahastu.
- » Ekspress Meedia käivitas Eesti Vabariik 100 väärtustamiseks algatuse „**Eesti 100 peret**“. Projekti eesmärk on tõsta esile pered, kellest Eesti riik koosneb, koos oma lugude, raskuste ja rõõmudega. Lood ilmuvad väljaannetes Päevaleht, LP, Maaleht, Eesti Ekspress ja Delfi kuni 2018. aasta 24. veebruarini.
- » Ekspress Meedia jätkas kolmandat aastat projektiga „**Eesti mõjukad**“, millega toodi välja eri kategooriates lood inimestest, kelle teod, sõnad või ka vaikimine, eeskuju, aura või pikaajaline olemus avaldasid 2017. aastal suurt ühiskondlikku mõju.
- » Läti Delfi tõstis 2017. aastal toimunud kohalike omavalitsuste valimiste raames üles **madala valimisaktiivsuse** temaatika. Vahetult enne valimisi tuli Delfi välja üleskutsetega ja julgustas omavalitsuste elanikke aktiivselt hääletama, pakkudes võrreldes eelmiste valimistega suurima tõusu teinud omavalitsuse elanikele välja omapoolse auhinna.
- » Ekspress Meedia osales traditsiooniliselt **arvamusfestivalil**, mis annab toimetajatele ja juhtidele võimaluse olla vahetus kontaktis publikuga ja arutleda ühiskonnakriitilistel teemadel. Paides toimunud festivalil tõstatas Ekspress Meedia sel korral arutelud russofoobiast, koolitoidu tervislikkusest ja alkoholiaktsiisist.
- » Leedu Delfi võimaldas rahvusliku kampaania „**Turvalise Leedu nimel**“ raames 100 Leedu vanemliku hoolitsuseta lapsel asenduskodudest külastada jõuluvana Lapimaal. „Missioon Lapimaa“ käigus tõstatati vanemliku hoolitsuseta laste ja asenduskodude olukord teravama avalikkuse tähelepanu alla.
- » Leedu Delfi jätkas teistegi projektidega, nagu näiteks keskkonnateadlikkuse suurendamise portaali „Grynas“ ning lugude sari „Heroes among us“, kus portreeteriti lugejate valitud tavainimesi, kes oma igapäevatööd jäägitu pühendumisega teevad.
- » Alates 2017. aastast seisab Leedu Delfi noorte kriisiliini toimimise taga, aidates muu hulgas leida abiliinile vabatahtlikke ja kasvatada avalikkuse teadlikkust liini olemasolust.

- » Ajakirjade Kirjastuse väljaanded on aidanud koostööprojektide raames tõmmata tähelepanu erinevatele teemadele. Eesti Vähiliidu 25. sünnipäeva raames kajastati teemat eelkõige naistele suunatud ajakirjades. Anne&Stiil annab välja aasta naise tiitlit inspireeriva eeskuju ja positiivse ühiskondliku panuse eest.
- » Maaleht annab koostöös Eesti Põllumajandus-Kaubanduskojaga välja aasta põllumehe tiitlit. 2001. aastal alguse saanud traditsioon on kujunenud valdkonna mainekaimaks sündmuseks, millest võtab osa ka Eesti president.
- » Ajakiri Maakodu märkab Eestimaa kaunimaid kodusid ning autasustab silmapaistvamaid tiitliga Eesti kauneim maakodu.

Olgugi, et Ekspress Grupi peamine fookus on ühiskondliku muutuste saavutamine oma põhitegevuse kaudu, jätkavad kontserni ettevõtted ka spordi-, noorte- ja terviseprojektide sponsimist.

Ekspress Meedia toetas 2017. aastal Eesti viimase kümneni edukamat korvpallimeeskonda BC Kalev/Cramo ja rallisõitjat Ott Tänakut, kes võitis 2017. aastal oma esimese maailmameistrivõistluste etapi. Lätis toetatakse rahaliselt doktor Klouni projekti, kes külastab haiglas viibivaid lapsi, et tuua nende päevadesse rõõmu ja leevendada muresid.

Lisaks toetavad kontserni ettevõtted erinevaid vabaühendusi ja organisatsioone soodustingimustel või tasuta reklaampindade andmisega ning ajakirjade-ajalehtede tasuta jagamisega.

KESKKONNAMÕJU JUHTIMINE

Ekspress Grupi keskkonnamõju väljendub peamiselt eri väljaannete trükkimises – seega sõltub see trükimeedia segmenti ja trükikoja Printall tegevusest. Olulisem mõju ongi seetõttu tootmisressursside kasutusel (pabermaterjal, energia ja vesi), õhusaastel ja jäätmetekkel.

Ekspress Grupi meediaettevõtted püüavad koos kontserni jaemüüki korraldava partneri Lehepunkt OÜ-ga müüginumbreid prognoosides optimeerida väljaannete tiraaže, et vältida jaemüüki minevate numbrite ületrücki. Jaemüügist tagastatakse olenevalt väljaandest keskmiselt 30–50% tiraažist (alla 20% tagastust tähendab puudu jääki mõnes müügikohas).

Müümata jäänud ajalehed ja ajakirjad kogub Lehepunkt kokku ja suunatakse koostöös AS-iga Eesti Keskkonnateenused taaskasutusse. Ajalehepaberist valmistatakse üldjuhul uut ajalehepaberit, paksemast paberist ja papist toodetakse aga isegi ehituses kasutatavat soojusmaterjali tselluvilla. Vanapaberi ümbertöötamiseks kulub umbes kolmandik energiast, mida oleks vaja paberi esmasel tootmisel.

Keskkonnajuhtimine Printallis

Pea kõik Ekspress Grupi väljaanded (ajalehed, ajakirjad, raamatud) trükitakse Printallis, kelle pakutavad keskkonnasäästlikud trükilahendused on kontserni ettevõtetele meeltemööda ja toetavad nende kuvandit.

Suur osa Printalli toodangust läheb kontsernivälistele klientidele, umbes 60% ekspordiks. Põhjamaade ja teiste välisriikide kliendid ootavad ja hindavad kõrgelt keskkonnasõbralikke trükilahendusi, mistõttu on loodust säästev ja keskkonnateadlik tootmine Printalli jaoks müügitöös ja hangetel konkurentsipüsiv eeldus.

Selleks on ettevõttes hinnatud keskkonnamõju aspektid, loodud keskkonnapoliitika ning juurutatud ISO 14001 keskkonnajuhtimissüsteemi standard. Printalli süsteemset lähenemist tõendavad FSC ja PEFC Chain of Custody sertifikaadid jätkusuutlikult majandatud metsast toodetud paberi kasutamise eest. Tootmisprotsessi vastavust keskkonnasäästlikele põhimõtetele kinnitavad Printallile omistatud Nordic EcoLabel ökomärgis ja Green Choice sertifikaat.

Printallis on kirjeldatud tööprotsessid, keskkonnavalasid protseduurid ja ametikohtade vastutus. See loob võimaluse tootmisprotsessis säästlikumate lahenduste rakendamiseks. Ettevõtte on investeerinud aastate jooksul kõrgetasemelisse trükitehnoloogiasse, kuid üha kasvavate keskkonnanõuetega kaasas käimiseks arendab ja täiendab masinaid ja tehnoloogiat jätkuvalt edasi.

Printallil on kehtiv keskkonnakompleksluba, mis on seadusega nõutud vahend suure keskkonnamõjuga ettevõtte tegevuse võimaliku saaste vältimiseks.

Tarnijate ja materjali valik

Kõigi tarnijate valiku eeldus on nende vastavus Nordic Ecolabel märgise tingimustele. See tingib keskkonnakahjulike materjalide mittekasutamise. Sisseostetav materjal peab olema kvaliteetne ja võimaldama paberisäästlikku tootmist. Lõplik valik tehakse eelnevatele kriteeriumitele vastavate võimaluste hulgast soodsama hinna alusel.

Printall kasutab aastas umbes 90 tarnijat, kelle seas on nii tootjad kui ka edasimüüjad. Kohalike tarnijate osatähtsus on umbes 7%. Printall kasutab valdavalt kõige keskkonnasõbralikumat toorainet – 95% kasutatud paberist on sertifitseeritud või mingil viisil keskkonnasõbralikult toodetud. Eranditult kõik Printallis toodetud ajakirjad trükitakse FSC ja PEFC sertifitseeritud paberile.

Viimaste aastate jooksul on Ajakirjade Kirjastus loobunud enamiku väljaannete trükkimisel lakitud esikaanest. Ajakirju Pere ja Kodu ning Tervis Pluss hakati 2017. aastal trükkima senisest keskkonnasõbralikumale paberile.

Energia ja vesi. Trükimasinad tarbivad rohkelt energiat. Printall ostab 100% ulatuses taastuvatest energiaallikatest pärit elektrienergiat. Viimaste aastate jooksul on energia kokkuhoiuks vahetatud välja trükiplaadid, uuendatud valgusteid, muudetud kütte- ja ventilatsioonisüsteemide juhtimist ning masinate tööst tekkivat soojust kasutatakse kütmisel. 2017. aastal käivitati veepuhastussüsteem, mille abil saab pöördosmoosi filtrite pesuvett taaskasutada tootmise jahutusseadmetes, vähendades seeläbi üldist veetarbimist.

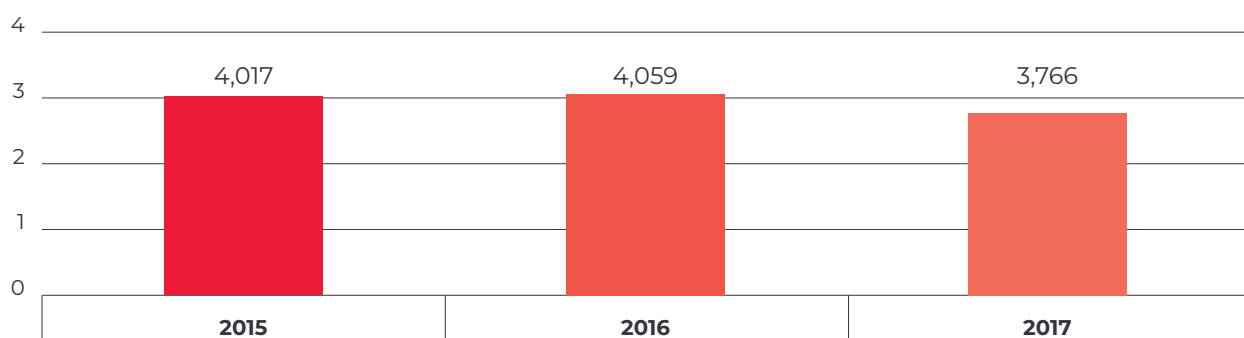
Printall on suutnud seeläbi oma gaasitarbimist viimastel aastatel vähendada, jõudes 2017. aastal 590 000 kuupmeetri. 2017. aasta elektrienergia tarbimine oli Printallis 6 miljonit kWh.

Tabel: Printalli gaasitarbimine (tuhandetes kuupmeetrites)

Jäätmed. Kui umbes kümnendik pabermaterjalist läheb vältimatult lõikevarudeks, siis muus osas otsib Printall pidevalt võimalusi, et paberikasutust optimeerida ja ebavajalikku ülejääki vähendada. Ettevõtte ruumide seintel on töötajatele juhendid jäätmete sorteerimiseks. Trükkalite ja trükiabitöölise palgasüsteem soodustab neid oma tööloikudes paberit säästlikumalt kasutama.

2017. aastal tekkis Printalli tootmises 3766 tonni tavajäätmeid (peamiselt paber) ja 44 tonni ohtlikke jäätmeid. Kõiki trükikojaseadmeid hõlmav jäätmekogumissüsteem aitab pea iga äralõigatud pabeririba ja -serva taaskasutatava

paberi hulka suunata. Üle 97% kõikidest Printalli trükikoja jääkidest lähebki taaskasutusse. Keskmiselt teeb see igas kuus 300 tonni paberijääke, mis taas paberiks töödeldakse. Taaskasutusse suunatakse ka pakendid ja trükiplaadid.

Tabel: Printallis tekkinud tavajäätmed (tuhandetes tonnides)

Õhusaaste. Trükitootuse peamisi keskkonnamõjusid on õhusaaste. Trükimasinatele paigaldatud kuivatusjääkide järelepõletid aitavad õhusaastet vähendada (ühtlasi köetakse sealt tekkiva soojust oma hooneid). Nordic Ecolabel märgise olemasolu tagab, et kasutatakse minimaalselt keskkonda reostavaid kemikaale.

Olulise panuse õhusaaste vähendamisse ja töökeskkonna parandamisse annab Printall ka sellega, et ei kasuta juba mitu aastat üheski trükiprotsessis isopropanooli.

AS Ekspress Grupp aktsiad ja aktsionärid

Seisuga 31.12.2017 on seltsi aktsiakapital 17 878 105 eurot ja see koosneb 29 796 841 aktsiast nominalväärtusega 0,60 eurot aktsia kohta. Aktsiakapitali suurus ja aktsiate arv on püsinud muutumatu alates 31. detsembrist 2011.

Kõik aktsiad on ühte liiki ja omandipiirangud puuduvad. Seltsil puuduvad spetsiifilist kontrollõigust andvad aktsiad ja seltsil puudub teave kokkulepete kohta aktsionäride hääleõiguste piirangute kohta. Seltsi põhikirjast ei tulene piiranguid seltsi aktsiate võõrandamisel. Aktsiaseltsi ja aktsionäride vahelistes lepingutes puuduvad samuti aktsiate võõrandamise piirangud. Aktsionäride omavahelistes lepingutes on need seltsile teada vaid selles ulatuses, mis on seotud väärtpaberite pantimisega ning mis on avalik teave.

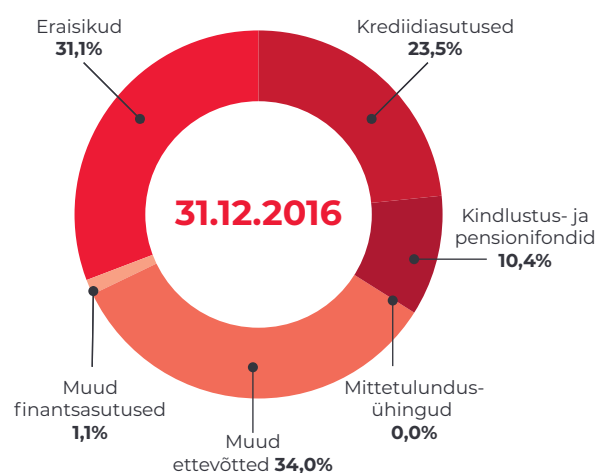
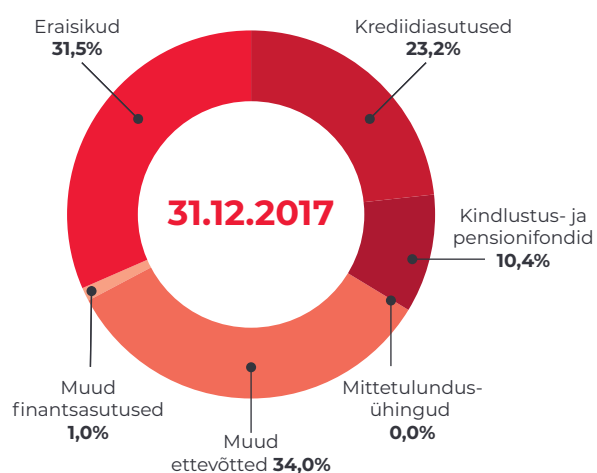
Aktsionäride struktuur seisuga 31.12.2017 Eesti Väärtpaberite Keskregistri andmetel

Nimi	Aktsiate arv	%
Hans Luik	17 281 872	58,00%
Hans Luik	7 963 307	26,73%
Hans Luik, OÜ HHL Rühm	9 311 665	31,25%
Hans Luik, OÜ Minigert	6 900	0,02%
ING Luxembourg S.A.	4 002 052	13,43%
LHV Pank ja LHV Varahalduse poolt hallatavad fondid	2 551 908	8,56%
SEB S.A. CLIENT ASSETS UCITS	1 273 394	4,27%
Juhatuse ja nõukogu liikmed ning nende lähikondlased	1 900	0,01%
Pirje Raidma, OÜ Aniston Trade	1 900	0,01%
Ülejäänud väikeaktsionärid	4 668 188	15,67%
Omaaktsiad	17 527	0,06%
Kokku	29 796 841	100,0%

East Capital Asset Management AB omab osalust läbi SEB S.A. CLIENT ASSETS UCITS esindajakonto. KJK Fund SICAV-SIF omab osalust läbi ING Luxembourg S.A. konto.

Aksionäride jaotus kategooriate lõikes Eesti Väärtpaberite Keskregistri andmete

Kategooria	31.12.2017		31.12.2016	
	Aksionäride arv	Aktsiate arv	Aksionäride arv	Aktsiate arv
Eraisikud	2 665	9 379 607	2 731	9 268 573
Muud ettevõtted	203	10 120 578	231	10 119 455
Muud finantsasutused	47	308 066	44	318 078
Krediitiasutused	14	6 903 744	14	7 005 889
Kindlustus- ja pensionifondid	7	3 084 427	10	3 084 427
Mittetulundusühingud	2	419	2	419
KOKKU	2 938	29 796 841	3 032	29 796 841

AS-i Ekspress Grupp aktsiainfo ja dividendipoliitika

Väärtpaberi informatsioon

ISIN	EE3100016965
Väärtpaberi lühinimi	EEG1T
Nimekiri/segment	BALTIC MAIN LIST
Emitent	Ekspress Grupp (EEG)
Nominaal	0,60 EUR
Emiteeritud väärtpabereid	29 796 841
Noteeritud väärtpabereid	29 796 841
Noteerimise kuupäev	05.04.2007

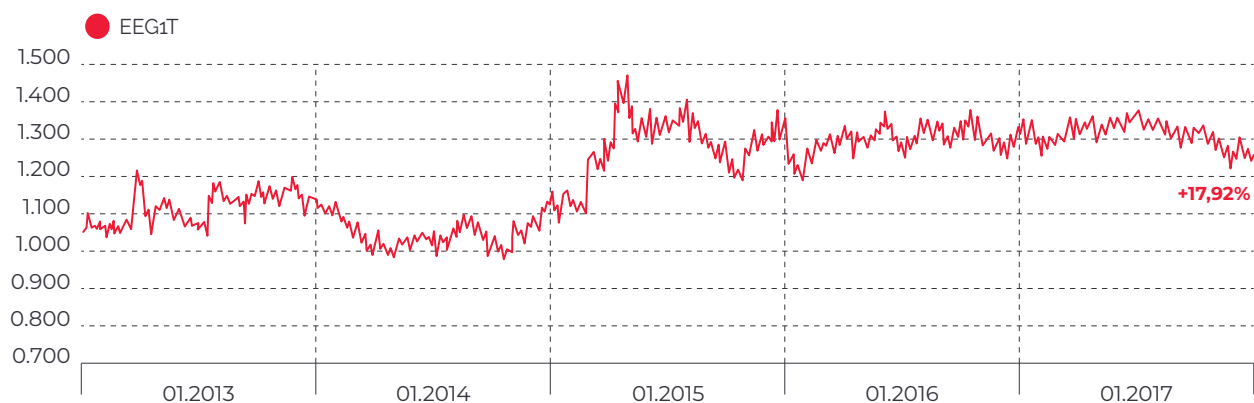
Dividendide maksmine otsustatakse iga aasta ning see sõltub kontserni tulemustest, sündikaatlepingus sätestatud tingimuste täitmisest ja võimalikust investeerimisvajadusest. Ettevõtte plaanib jätkata regulaarselt dividendide maksmist vähemalt eelmise aastaga samas mahu.

Üldkoosoleku kuupäev	24.05.2013	20.06.2014	27.05.2015	13.06.2016	13.06.2017
Periood, mille eest dividende makstakse	2012	2013	2014	2015	2016
Dividendimakse aktsia kohta EUR	1 sent	1 sent	4 senti	5 senti	6 senti
Kokku väljamakstud dividendisumma tuhandetes EUR	298	298	1 187	1 456	1 787
Dividendisaajate nimekirja fikseerimise kuupäev	07.06.2013	09.07.2014	10.06.2015	29.06.2016	29.06.2017
Dividendimakse kuupäev	01.10.2013	02.10.2014	02.10.2015	06.07.2016	06.07.2017

Allpool olevas tabelis on toodud väärtpaberi kauplemissajalugu 2013-2017

Hind (EUR)	2017	2016	2015	2014	2013
Avamishind	1.32	1.35	1.15	1.12	1.06
Sulgemishind	1.25	1.32	1.35	1.14	1.14
Kõrgeim	1.37	1.37	1.47	1.14	1.22
Madalaim	1.21	1.18	1.07	0.79	1.03
Keskmine	1.30	1.27	1.28	1.03	1.13
Kaubeldud aktsiaid, tükides	538 175	696 292	657 508	1 389 244	1 395 363
Käive, miljonites eurodes	0.70	0.88	0.84	1.43	1.57
Turuväärtus bilansipäeval, miljonites eurodes	37.25	39.33	40.23	33.97	33.97
P/E suhtarv (<i>price earnings ratio</i>)	11.84	8.93	14.94	6.56	31.45

Ekspress Grupi aktsia (EEG1T) hind eurodes ning kauplemissajalugu OMX Tallinna Börsil alates 1. jaanuar 2013 kuni 31. detsember 2017.

Aktsiahinna võrdlus (%) OMX Tallinna Börsi indeksiga perioodil 1. jaanuar 2013 – 31. detsember 2017.

Ettevõtte juhtimine

Eetika, läbipaistvus ja korruptsioonivastane tegevus

Ekspress Grupp lähtub oma äritegevuse korraldamisel kõikidel turgudel (Eesti, Läti ja Leedu) kehtivatest riiklikest õigusnormidest, ettevõtte põhikirjast, avaliku ettevõttega Nasdaq Tallinna Börsi nõuetest, Hea Ühingujuhtimise Tava (HÜT) juhiste ning aktsionäride ja investorite võrdse kohtlemise printsiibist. Meediakontsernina on oluliseks lähtealuseks ka vaba ajakirjanduse põhimõtted ja ajakirjanduseetika koodeksid.

Ekspress Grupi suurim väärtus on usaldusväärsus. Olgugi, et Ekspress Grupis puuduvad grupiülesed poliitikal ja regulatsioonid käitumis- ja eetikakoodeksi näol, valitseb üle terve Kontserni nulltolerants huvide konflikti, korruptiivse käitumise ja ebaausa konkurentsi osas.

Ekspress Grupp ei toetanud 2017. aastal ka mitte ühegi poliitilise erakonna tegevust ega saanud ka ise erakondadelt või valitsusasutustelt muud varjatud rahastust peale turutingimustel ostetud reklaamipindade või avalikult kõigile soovijatele kättesaadavate projektipõhiste toetuste.

Korruptsiooni-, eetika- ja erinevaid vastavusriske juhitakse tütarettevõtete põhiselt. Kontserni emafirma juhatuse tasandil sekkutakse tütarettevõtete juhtimisse nende põhikirjas sätestatud volituste ulatuses, jättes omanäolistele tütarettevõtetele võimalikult suure iseseisvuse, otsustusvabaduse ja vastutuse. Kontserni tasandil toimuvad regulaarsed infovahetused Ekspress Grupi emafirma juhatuse ja tütarettevõtete juhtide vahel. See tagab suuremahuliste tehingute, muudatuste ja otsuste jõudmise laiema otsustajate ringini.

Kontsern peab oluliseks töötajate teadlikkuse kasvatamist ausa ja eetilise käitumise põhimõtetest, organisatsiooni kultuurist ja ärifilosoofiast. Seetõttu tutvustatakse uutele töötajatele ettevõtte ärifilosoofiat, ajakirjanduseetikat, allikakaitse-, müügi- ja turundusküsimusi, personalipõhimõtteid ja muud vajalikku. Ettevõttepõhised eetika- ja käitumiskoodeksid on olemas Läti ja Leedu Delfis, Eesti meediaettevõtte juhitud Eesti Ajalehtede Liidu ja Eesti Ajakirjade Liidu eetikakoodeksitest.

Lisaks eetikanormidele järgivad Ekspress Grupi ettevõtted meediatöös kohaliku turu andmekaitse, avaliku teabe ja teisi relevantseid seadusi. Olukordades, mis ei ole reguleeritud, lähtutakse otsuseid tehes ühiskondlikust huvist ja aususe põhimõttest.

2017. aastal ei registreeritud Ekspress Grupis mitte ühtegi seaduste või muude regulatsioonide rikkumisest tulenevat rahalist trahvi ega karistust. Pressinõukogu poolt tehtud otsuste info neile esitatud kaebuste osas on kajastatud peatükis „Meediakontserni vastutus ühiskonnas“.

Hea ühingujuhtimise tava aruanne

Hea Ühingujuhtimise Tava (HÜT) on juhiste kogum, mis on mõeldud järgimiseks eelkõige börsiettevõtetele. HÜT-i sätete täitmine ei ole kohustuslik, ettevõtte on kohustus avalikustada ja põhjendada kas ja millises ulatuses HÜT-i ei järgita. Börsiettevõtetele kehtib „täidan või selgitan“ nõue.

AS Ekspress Grupp lähtub oma äritegevuses seadustest ja õigusnormidest, börsiettevõttega Nasdaq Tallinna Börsi nõuetest ning ta arvestab oma tegevuses olulises osas Hea Ühingujuhtimise Tava juhiseid. Praktistel kaalutlustel järgitakse mõningaid soovitusi osaliselt.

HÜT punkt 2.2.7

Iga juhatuse liikme põhipalk, tulemustasu, lahkumishüvitus, talle makstavad muud hüved ning preemiasüsteemid, samuti nende olulised tunnused (sh võrdlusele põhinevad tunnused, motiveerivad tunnused ja riski tunnused) avaldatakse selges ja üheselt arusaadavas vormis emitendi veebilehel ning Hea Ühingujuhtimise Tava aruandes. Avaldatavad andmed on selged ja üheselt arusaadavad, kui need väljendavad otseselt kulutuse suurust emitendile või tõenäolise kulutuse suurust avalikustamise päeva seisuga.

Kontsern avaldab raamatupidamise aruande lisades juhatuse liikmetele makstud tasude üldsumma ning eraldi makstud lahkumishüvitised, kuid mitte iga liikme tasu eraldi. Kontsern ei avalda juhatuse liikmete põhipalka, tulemustasu, lahkumishüvitist ja muid hüvesid ning preemiasüsteeme ega nende olulisi tunnuseid, sest tegemist on juhatuse liikmete jaoks tundliku informatsiooniga ning nende andmete avaldamine ei ole ettevõtte juhtimiskvaliteedile hinnangu andmiseks vältimatult vajalik. Samuti ei soovi kontsern avalikustada sellist informatsiooni oma konkurentidele.

Konsolideerimisgrupi kõigi juhatuste liikmete (k.a. tütarettevõtete tegevjuhtkonna) tasu koosneb kuupalgast ja aastapreemiast. Mõnikord antakse kasutada ka ametiauto. Aastapreemia sõltub teatud eesmärkide täitmisest, mis on igal aastal erinevad, sõltuvalt ettevõtte poolt järgmiseks aastaks seatud strateegilistest eesmärkidest. Aastapreemiad võivad moodustada kuni 50% juhatuse liikmete ja tegevjuhtkonna aastapalgast.

Juunis 2017 kinnitas aktsionäride üldkoosolek võtmetöötajate aktsiaoptsiooniskeemi. Nimetatud skeemi alusel väljastatakse kuni 1 300 000 aktsiaoptsiooni, millest igaüks annab õiguse saada tasuta ühe ettevõtte aktsia. Optsiooniskeem kestab novembrist 2017 kuni märtsini 2021.

Konsolideerimisgruppi kuuluvate kõikide juhatuste liikmetele (sh. tütarettevõtete tegevjuhtkondadele) makstakse lepingu lõppemisel ja lõpetamisel kompensatsiooni vastavalt tema ametilepingus ettenähtud tingimustele. Juhatuse liikmete ja tegevjuhtkondade lahkumishüvitised kuuluvad üldjuhul väljamaksmisele, kui lahkumise on algatanud ettevõtte. Kui juhatuse või tegevjuhtkonna liige kutsutakse tagasi olulise põhjusega, tuleb sõltuvalt töötatud ajale ette teatada kuni 3 kuud ja tasuda täiendavalt kuni 7 kuu palga ulatuses lahkumishüvitist. Juhul kui juhatuse liige või tegevjuht lahkub ametist omaenda initsiatiivil või juhul, kui ta kutsutakse juhatusest tagasi olulise põhjusega, siis üldjuhul kompensatsiooni ei maksta.

HÜT punkt 2.3.2

Nõukogu otsustab emitendi ja tema juhatuse liikme või tema lähedase või temaga seotud isikuga tehtavate emitendi jaoks oluliste tehingute tegemise ja määrab selliste tehingute tingimused. Nõukogu poolt heakskiidetud tehingud juhatuse liikme, tema lähedase või temaga seotud isiku ja emitendi vahel avaldatakse Hea Ühingujuhtimise Tava aruandes.

2017. aastal kontserni ja juhatuse liikmete vahel olulisi tehinguid ei tehtud.

HÜT punkt 3.2.5

Üldkoosolekul määratud nõukogu liikme tasu suurus ja maksmise kord avaldatakse emitendi Hea Ühingujuhtimise Tava aruandes, tuues eraldi välja põhi- ja lisatasu (sh lahkumishüvitus ja muud makstavad hüved).

2017. aastal ei ole emitendi emaettevõtete ega kontserni tütar- ja sidusettevõtete nõukogu liikmetele tasu makstud.

AS-i Ekspress Grupp (edasipidi: Ekspress Grupp) juhtorganite valimine ja volitused

ÜLDKOOSOLEK

Üldkoosolek on Ekspress Grupi kõrgeim juhtimisorgan. Korraline üldkoosolek toimub üks kord aastas mitte hiljem kui kuue kuu jooksul pärast majandusaasta lõppu ettevõtte asukohas. Erakorraline üldkoosolek kutsutakse kokku seaduses sätestatud juhtudel.

Ekspress Grupi korraline aktsionäride üldkoosolek toimus 13. juunil 2017 Aktsiaseltsi asukohas. Koosolekust võtsid osa kõik juhatuse liikmed. Üldkoosolekul:

- » Kinnitati Ekspress Grupi 2016. aasta konsolideeritud majandusaasta aruanne ja juhtkonna **kasumi jaotamise** ettepanek. 2016.a. puhaskasumist, milleks oli 4 406 tuhat eurot, suurendati kohustuslikku reservkapitali 220 tuhande euro võrra, maksti aktsionäridele dividende vastavalt kuus eurosenti ühe aktsia kohta kogusummas 1 788 tuhat eurot ning ülejäänud summa, milleks oli 2 398 tuhat eurot kanti eelmiste perioodide jaotamata kasumisse. Õigus osaleda kasumi jaotamises oli neil aktsionäridel, kes olid seisuga 29.06.2017.a. kell 23:59 kantud AS-i Ekspress Grupp aktsionäride nimekirja. Dividendide väljamaksmine toimus 6.juulil 2017.
- » Valiti kontserni audiitoriks KPMG, kes auditeerib aruandeaastaid perioodil 01.01.2017 - 31.12.2019
- » **Aktsiaoptsiooni programmi** tingimuste kinnitamine, mille kohaselt antakse 5 aasta jooksul välja kuni 1 300 000 aktsiaoptsiooni, kus iga aktsiaoptsioon annab selle omanikule õiguse saada tasuta ühe ettevõtte aktsia.

NÕUKOGU

Ettevõtte tegevust planeerib, juhtimist korraldab ning juhatuse tegevuse üle teostab järelevalvet nõukogu.

Ettevõtte tegevust planeerib, juhtimist korraldab ning juhatuse tegevuse üle teostab järelevalvet nõukogu. Vastavalt põhikirjale koosneb nõukogu kolmest kuni seitsmest liikmest. Liikmete arvu otsustab üldkoosolek. Nõukogu liikmed valitakse üldkoosoleku poolt viieks aastaks. Ekspress Grupi nõukogus on seitse liiget.

Informatsioon nõukogu liikmete kohta:

Gunnar Kobin

- » Nõukogu esimees ja auditikomitee liige alates jaanuar 2017 kuni 22. veebruar 2018
- » AS-i Ekspress Grupp juhatuse esimees alates 2009 kuni 31. detsember 2016
- » Juhatuse liige ettevõtetes Griffen Management OÜ, Griffen Invest OÜ, Jolanthe OÜ, Griffen Holding OÜ ja Feedback wizards

Hans H. Luik

- » Nõukogu liige alates 2004
- » OÜ HHL Rühm juhatuse liige
- » OÜ Minigert juhatuse liige
- » Lõpetanud Tartu Ülikooli ajakirjanduse eriala 1984. aastal

Harri Helmer Roschier – sõltumatu nõukogu liige

- » Nõukogu liige alates 2007
- » Avaus Marketing Innovations OY (direktorite) nõukogu esimees
- » Rostek OY (direktorite) nõukogu esimees
- » Futurice OY (direktorite) nõukogu liige
- » HRC Invest OY juhatuse esimees
- » Lõpetanud majandusteaduse magistrantuuri

Indrek Kasela – sõltumatu nõukogu liige

- » Nõukogu liige alates 2014
- » Fondivalitseja Amber Trust partner
- » Juhatuse esimees AS-s PRFoods
- » Nõukogu liige äriühingutes AS Toode, ELKE Grupi AS, EPhaG AS ja Salva Kindlustuse AS
- » Lõpetanud 1996.a. New York'i Ülikooli õigusteaduse magistrina. Bakalaureusekraadi omandanud Tartu Ülikoolis 1994.a., omab tunnistust EL õiguses Uppsala Ülikoolist.

Marek Kiisa – sõltumatu nõukogu liige

- » Nõukogu liige alates 2016
- » Telekommunikatsiooni infrastruktuuri ettevõtte Astrec Baltic OÜ juhatuse liige
- » Miss Mary of Sweden OÜ juhatuse liige
- » Dynaplay Estonia OÜ juhatuse liige
- » Finantsteenuse lahendusi pakkuva ettevõtte Fiteks AS juhatuse liige
- » Põhjala äriinglite võrgustiku NordicBAN kaasasutaja ja juhatuse liige
- » Omandanud 1995. aastal magistrikraadi insenerina Rootsi ülikoolis KTH Royal Institute of Technology ning lisaks lõpetanud Estonian Business School'is 2004. aastal ärijuhtimise eriala

Peeter Saks – sõltumatu nõukogu liige

- » Nõukogu liige alates 2016
- » Balti riikide era- ja riskikapitaliettevõtte AS BaltCap juhtivpartner
- » BC EKT HoldCo OÜ ja Surroundings OÜ juhatuse liige
- » Nõukogu liige ettevõtetes AS Epler & Lorez, AS Adam Bd, Intrac Eesti AS, Magnetic MRO AS, BPT Real Estate AS, Fitek AS, Eesti Keskkonnateenused AS, Radix Hoolduse OÜ, OÜ Kudjape Ümberlaadimisjaam ja Radix Rent OÜ
- » Lõpetanud 1993. aastal Tallinna Tehnikaülikooli majandusteaduskonna.

Aleksandras Česnavičius

- » Nõukogu liige alates 2016
- » Central European Media Enterprises Ltd. Rumeenia regiooni direktor
- » Delfi Leedu juhatuse esimees aastatel 2011-2013
- » Omandanud 2010. aastal meedia alal doktorikraadi Leedu ülikoolis Vilniaus Universitetas

Andre Veskimeister

- » Nõukogu liige alates 22. veebruar 2018
- » AS-i Ekspress Grupp arendusdirektor aastatel 2009-2017
- » AS-i Ekspress Meedia juhatuse esimees juuni 2017-veebruar 2018
- » Lõpetanud Estonian Business School'i ärijuhtimise eriala 2004. aastal

JUHATUS

Ettevõtte juhatuse volitused on sätestatud äriseadustikus ning need on piiratud ettevõtte põhikirjas määratud ulatuses. Ekspress Grupi juhatusel puudub õigus emiteerida aktsiaseltsi aktsiaid. Juhatuse liikmete valimine on ettevõtte nõukogu pädevuses. Juhatuse liikmed valitakse kuni viieks aastaks. Juhatuse liikmete valimiseks ja tagasikutsumiseks on vajalik nõukogu lihthäälteenamus. Juhatuse liige võib juhatusest tagasi astuda, teatades sellest nõukogule üks kuu ette. Ekspress Grupi ja juhatuse liikmete vahel puuduvad kokkulepped, mis käsitleksid hüvitisi seoses väärtpaberituru seaduse 19. peatükis sätestatud aktsiaseltsi ülevõtmisega. Vastavalt põhikirjale koosneb juhatus ühest kuni viiest liikmest. Ekspress Grupi juhatus on aastalõpu ja aruande koostamise seisuga kolmeliikmeline. Juhatuse esimees on Mari-Liis Rüütsalu. Juhatuse liikmed on Pirje Raidma ja Kaspar Hanni, kes nimetati ametisse 18. detsembril 2017. Andre Veskimeister oli juhatuse liige kuni 16. detsembrini 2017.

Informatsioon juhatuse liikmete kohta:

Mari-Liis Rüütsalu

- » Juhatuse esimees ja Grupi tegevjuht alates 2017
- » AS-i Ekspress Meedia tegevjuht 2015-2016
- » AS-i Delfi tegevjuht 2012-2015
- » AS-i Estravel turundus- ja arendusdirektor 1998-2012
- » Lõpetanud Eesti Majandusjuhtide Instituudi 1998.aastal ettevõtte majanduse erialal ja Tartu Ülikooli Pärnu Kolledži 1995.aastal ettevõtluse ja ärijuhtimise erialal

Kaspar Hanni

- » Juhatuse liige alates 2017
- » Grupi arendusdirektor
- » Eesti Äriinglite Assotsiatsiooni juhatuse liige alates 2017
- » Microsofti tarkvaravastavuse juht Balti riikides 2015-2016
- » Microsofti suurl klientide osakonna juht Balti riikides 2011-2015
- » Lõpetanud Estonian Business School'i ärijuhtimise magistrikraadiga 2002. aastal. Õppinud infotehnoloogiat Tallinna Tehnikaülikoolis

Pirje Raidma

- » Juhatuse liige alates 2010
- » Grupi finantsdirektor
- » 2006 - 2010 Investeeringuspanga GILD Bankers finants- ja administratiivjuht
- » 2005 - 2006 LHV Group finants- ja administratiivjuht
- » 1997 - 2005 Audiitorfirma PwC audiitor (töötanud Eestis ja Suurbritannias)
- » Lõpetanud Tartu Ülikooli välismajanduse eriala 1996. aastal
- » Vandeaudiitor ja rahvusvahelise organisatsiooni the Association of Chartered Certified Accountants (ACCA) liige, FCCA

Auditikomitee

Auditikomitee on nõukogu nõuandev organ raamatupidamise, audiitorkontrolli, riskijuhtimise, sisekontrolli, järelvalve teostamise ja eelarve koostamise osas ning nõukogu tegevuse seaduslikkuse osas. Alates 2017. aastast on auditikomitee liikmeteks Hans Luik ja Gunnar Kobin.

Audiitorite valimine ja tasustamine

Audiitor valitakse ja kinnitatakse aktsionäride üldkoosoleku poolt. Audiitor valitakse tavaliselt kolmeks aastaks, seejärel korraldatakse uus hange. Valikukriteeriumiteks on auditimeeskonna kogemus, audiitorbüroo maine, kuulumine rahvusvahelisse võrgustikku, audiitori sõltumatus ja teenuste hind. Aktsionäride üldkoosolekul kinnitati 2017-2019 majandusaastateks kontserni audiitoriks KPMG. Läti ettevõtteid auditeerib kohalik audiitorbüroo ja ühisettevõtet AS Express Post auditeerib Ernst & Young Baltic AS. Kõikide auditite (sh kõik ühisettevõtted) makstud tasu 2017.aastal on kokku 60 tuhat eurot.

Muu informatsioon

Kontserni ülevõtmise korral väärtpaberituru seaduse 19. peatüki kohaselt on AS-i Express Post praegusel kaasaktsionäril AS-l Eesti Meedia õigus omandada õiglase hinnaga ühisettevõtte 50% osalus Ekspress Grupil. Samasugune õigus on ka Ekspress Grupil AS-i Eesti Meedia aktsionäride muutuse korral vastavalt aktsionäride omavahelisele lepingule.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne

Konsolideeritud bilanss

(tuhandetes EUR)	31.12.2017	31.12.2016	Lisad
VARAD			
Käibevara			
Raha ja raha ekvivalendid	1 037	2 805	5
Tähtjalised hoiused	36	51	5
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	9 917	7 468	6
Ettevõtte tulumaksu nõuded	4	0	
Varud	2 832	2 770	10
Käibevara kokku	13 827	13 094	
Põhivara			
Muud nõuded ja investeeringud	1 750	982	11
Edasilükkunud tulumaksu vara	47	34	
Investeeringud ühisettevõtetesse	2 372	2 435	13
Investeeringud sidusettevõtetesse	354	591	14
Materiaalne põhivara	12 189	12 722	15
Immateriaalne põhivara	45 419	44 310	16
Põhivara kokku	62 130	61 074	
VARAD KOKKU	75 957	74 168	
KOHUSTUSED			
Lühiajalised kohustused			
Laenukohustused	166	2 313	18
Võlad ja ettemaksed	8 095	7 170	17
Ettevõtte tulumaksu kohustused	111	108	
Lühiajalised kohustused kokku	8 372	9 591	
Pikaajalised kohustused			
Pikaajalised laenukohustused	15 091	13 471	18
Edasilükkunud tulumaksukohustus	0	33	
Pikaajalised kohustused kokku	15 091	13 504	
KOHUSTUSED KOKKU	23 463	23 095	
OMAKAPITAL			
Vähemusesalus	68	0	
Emaettevõtte omanikele kuuluv kapital ja reservid:			
Aktiivkapital	17 878	17 878	29
Ülekurss	14 277	14 277	29
Omaaktsiad	(22)	(863)	29
Reservid	1 531	2 058	29
Jaotamata kasum	18 762	17 723	
Emaettevõtte omanikele kuuluv kapital ja reservid kokku	52 426	51 073	
OMAKAPITAL KOKKU	52 494	51 073	
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	75 957	74 168	

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad lehekülgedel 47-88 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

(tuhandetes EUR)	2017	2016	Lisad
Müügitulu	54 070	53 324	22
Müüdnud toodangu kulu	(42 869)	(42 122)	23
Brutokasum	11 201	11 202	
Muud äritulud	1 189	1 085	27
Turunduskulud	(2 898)	(2 488)	24
Üldhalduskulud	(5 921)	(5 357)	25
Muud ärikulud	(97)	(114)	
Kasum äritegevusega seotud varade müügist	194	0	
Ärikasum	3 669	4 328	
Intressitulud	173	32	
Intressikulud	(400)	(471)	
Kasum/(kahjum) valuutakursi muutusest	(11)	(10)	
Muud finantstulud/kulud	129	(56)	
Kokku finantstulud/kulud	(109)	(505)	
Kasum/(kahjum) ühisettevõtete aktsiatelt ja osadelt	(2)	772	13
Kasum/(kahjum) sidusettevõtete aktsiatelt ja osadelt	(68)	113	14
Kasum enne tulumaksustamist	3 490	4 708	
Tulumaks	(344)	(302)	8
Aruandeperioodi kasum	3 146	4 406	
Aruandeperioodi kasum, mis on omistatav			
Emaettevõtte aktsionäridele	3 140	4 406	
Vähemusosalusele	6	0	
Muu koondkasum	0	0	
Muu koondkasum kokku	3 146	4 406	
Aruandeperioodi koondkasum, mis on omistatav			
Emaettevõtte aktsionäridele	3 140	4 406	
Vähemusosalusele	6	0	
Tava- ja lahustunud kasum aktsia kohta	0,11	0,15	29

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad lehekülgedel 47-88 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes EUR)	Emaettevõtte omanikele omistatav osa						Vähemusosalus	Omakapital kokku
	Aktsia-kapital	Ülekurs	Oma-aktsiad	Reservid	Jaotamata kasum	Kokku		
Saldo 31.12.2015	17 878	14 277	(176)	1 787	14 908	48 674	0	48 674
Kohustusliku reservkapitali suuren-damine	0	0	0	135	(135)	0	0	0
Omaaktsiate soetamine	0	0	(687)	0	0	(687)	0	(687)
Aktsiaoptsioon	0	0	0	136	0	136	0	136
Väljamakstav dividend	0	0	0	0	(1 456)	(1 456)	0	(1 456)
<i>Tehingud omanikega kokku</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>(687)</i>	<i>271</i>	<i>(1 591)</i>	<i>(2 007)</i>	<i>0</i>	<i>(2 007)</i>
Aruandeperioodi puhaskasum	0	0	0	0	4 406	4 406	0	4 406
<i>Aruandeperioodi koondkasum kokku</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>4 406</i>	<i>4 406</i>	<i>0</i>	<i>4 406</i>
Saldo 31.12.2016	17 878	14 277	(863)	2 058	17 723	51 073	0	51 073
Kohustusliku reservkapitali suuren-damine	0	0	0	220	(220)	0	0	0
Aktsiaoptsioon	0	0	841	(747)	(94)	0	0	0
Väljamakstav dividend	0	0	0	0	(1 787)	(1 787)	0	(1 787)
Muud muutused	0	0	0	0	0	0	62	62
<i>Tehingud omanikega kokku</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>841</i>	<i>(527)</i>	<i>(2 101)</i>	<i>(1 787)</i>	<i>62</i>	<i>(1 725)</i>
Aruandeperioodi puhaskasum	0	0	0	0	3 140	3 140	6	3 146
<i>Aruandeperioodi koondkasum kokku</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>3 140</i>	<i>3 140</i>	<i>6</i>	<i>3 146</i>
Saldo 31.12.2017	17 878	14 277	(22)	1 531	18 762	52 426	68	52 494

Täiendav informatsioon omakapitali muutuste kohta on esitatud Lisas 29.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad lehekülgedel 47-88 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

(tuhandetes EUR)	2017	2016	Lisad
Jätkuvate tegevusvaldkondade rahavood äritegevusest			
Aruandeperioodi ärikasum	3 669	4 328	
Korrigeerimised:			
Põhivara kulum ja väärtuse langus	2 787	2 953	15,16
Kasum äritegevusega seotud varade müügist	(194)	0	
(Kasum)/-kahjum põhivara müügist ja mahakandmisest	(11)	37	
Aktsiaoptiooni väärtuse muutus	0	136	
Äritegevuse rahavood:			
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	(105)	(709)	
Varude muutus	(62)	(53)	
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	(497)	484	
Rahavood põhitegevusest	5 587	7 175	
Makstud ettevõtte tulumaks	(371)	(293)	
Makstud intressid	(448)	(519)	
Rahavood äritegevusest kokku	4 769	6 363	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tütarettevõtete soetamine (miinus raha ettevõttes)	(546)	0	
Ühisettevõtete soetamine	0	(868)	
Sidusettevõtte soetamine	(74)	(311)	
Muude investeeringute ost ja tagasilaekumised	(785)	5	
Äritegevusega seotud varade müük	130	0	
Saadud intressid	169	32	
Põhivara soetamine	(2 023)	(1 335)	15,16
Põhivara müük	12	39	15,16
Antud laenud	(2 227)	(25)	
Antud laenude tagasimaksed	1 054	175	
Rahavood investeerimistegevusest kokku	(4 290)	(2 289)	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Makstud dividendid	(1 787)	(1 456)	
Sidusettevõtetelt ja ühisettevõtetelt saadud dividendid	56	246	
Tasutud kapitalirendi maksed	(71)	(72)	19
Arvelduskrediidi kasutuse muutus	92	0	18
Saadud laen	0	11	
Saadud laenude tagasimaksed	(552)	(2 186)	18
Omaaktsiate soetamine	0	(687)	
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	(2 261)	(4 144)	
RAHA JA RAHA EKVIVALENTIDE MUUTUS	(1 782)	(71)	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	2 856	2 927	5
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	1 073	2 856	5

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad lehekülgedel 47-88 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1. Üldine informatsioon

AS-i Ekspress Grupp ja tema tütarettevõtete peamiseks tegevusaladeks on meediategevus, sealhulgas online-meedia, ajalehtede, ajakirjade ja raamatute kirjastamine, kojukanded ja muud meediaga seotud tegevused; ning trükiteenuste osutamine. AS Ekspress Grupp (registreerimisnumber 10004677; aadress: Parda 6, 10151 Tallinn) on Eesti Vabariigis registreeritud valdusettevõtte. Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule kinnitatakse juhatusel poolt koostatud ja nõukogu poolt heakskiidetud majandusaasta aruanne, mis sisaldab ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, aktsionäride üldkoosolekul. Juhatus kiitis heaks ja allkirjastas majandusaasta aruande 22. märtsil 2018.

AS-i Ekspress Grupp kontserni (edaspidi „kontsern“) 2017. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kajastab allpool toodud ettevõtete majandustulemusi.

Ettevõtte nimi	Staatus	Osalus 31.12.2017	Osalus 31.12.2016	Põhitegevus	Asukoht
Tegevussegment: kesksed tegevused					
Ekspress Grupp AS	Emaettevõtte			Kontserniettevõtete haldamine ja tugi-teenused	Eesti
Ekspress Digital OÜ	Tütarettevõtte	100%	100%	IT teenuste osutamine	Eesti
Ekspress Finance OÜ	Tütarettevõtte	100%	100%	Finantseerimise osutamine kontserni-siseselt	Eesti
Tegevussegment: meedia (online- ja trükimeedia)					
Ekspress Meedia AS (endine Delfi AS)	Tütarettevõtte	100%	100%	Online-meedia, päeva- ja nädalalehtede kirjastamine	Eesti
Delfi A/S	Tütarettevõtte	100%	100%	Online-meedia	Läti
ACM LV SIA	Tütarettevõtte	100%	-	Välireklaami müük (omandati juuli 2017)	Läti
Delfi UAB	Tütarettevõtte	100%	100%	Online-meedia (ajakirjade äritegevus müüdi detsembris 2017)	Leedu
Sport Media UAB	Tütarettevõtte	51%	51%	Hetkel ei tegutse	Leedu
Medipreza UAB	Sidusettevõtte	-	40%	Ajakirjade ja raamatute hulgimüük (müüdi detsembris 2017)	Leedu
Delfi Holding SIA	Tütarettevõtte	100%	100%	Holding ettevõtte (varasemalt emaettevõtte Delfi ettevõtetele erinevates riikides)	Läti
Hea Lugu OÜ	Tütarettevõtte	83%	100%	Raamatute kirjastamine (ühendati Ajakirjade Kirjastus raamatukirjastuse osakonnaga novembris 2017)	Eesti
Adnet Media UAB	Tütarettevõtte	100%	49%	Internetireklaami lahendused ja -võrgustik	Leedu
Adnet Media OÜ	Tütarettevõtte	100%	49%	Internetireklaami lahendused ja -võrgustik	Eesti
Adnet Media SIA	Tütarettevõtte	100%	49%	Internetireklaami lahendused ja -võrgustik	Läti
Zave Media OÜ	Tütarettevõtte	100%	100%	Tegevus viidud Delfi kohalike ettevõtete alla	Eesti
Ajakirjade Kirjastus AS	Ühisettevõtte	50%	50%	Ajakirjade kirjastamine	Eesti
SL Õhtuleht AS	Ühisettevõtte	50%	50%	Ajalehtede kirjastamine	Eesti
Express Post AS	Ühisettevõtte	50%	50%	Perioodika kojukanne	Eesti
Linna Ekraanid OÜ	Ühisettevõtte	50%	50%	Digitalse välireklaamis müük	Eesti
Babahh Media OÜ	Sidusettevõtte	49%	49%	Video tootmise müük, meedia ja taristu lahendused	Eesti
Kinnisvarakeskkond OÜ	Sidusettevõtte	49%	-	Kinnisvaraportaali arendamine (asutatud augustis 2017)	Eesti
Tegevussegment: trükiteenused					
Printall AS	Tütarettevõtte	100%	100%	Trükiteenuste osutamine	Eesti
Tegevussegment: meelelahutus					
Delfi Entertainment SIA	Tütarettevõtte	100%	100%	Hetkel ei tegutse	Läti

Lisa 2. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted

Alljärgnevalt on kirjeldatud peamiseid arvestuspõhimõtteid, mida on kasutatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel. Toodud arvestuspõhimõtteid on järjepidevalt rakendatud kõikidele aruandes toodud perioodidele, välja arvatud juhtudel, kui on kirjeldatud teisiti.

Koostamise alused

AS-i Ekspress Grupp konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on võetud vastu Euroopa Komisjoni poolt (IFRS – International Financial Reporting Standards). Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt nendele rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele (IFRS) ja tõlgendustele (IFRIC), mis on avaldatud ja kehtivad või on avaldatud ja ennetähtaegselt rakendatavad aruannete koostamisel.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes soetusmaksumust, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevates arvestuspõhimõtetes.

Vastavalt rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele tuleb anda juhtkonnapoolseid raamatupidamislikke hinnanguid ning tegema kontserni raamatupidamis põhimõtete rakendamisel juhtkonnapoolseid otsuseid. Vald-konnad, kus juhtkonna otsuste osatähtsus ning keerukus on olulisema mõjuga või kus konsolideeritud aruanded sõltuvad oluliselt eeldustest ja hinnangutest, on kirjeldatud Lisas 3.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud tuhandetes eurodes, kui ei ole märgitud teisiti.

Võrreldavus

Finantsaruanded on koostatud lähtudes järjepidevuse ja võrreldavuse printsiibist, meetodikamuutuste sisu ja nende mõju on selgitatud vastavates lisades.

Seni veel jõustumata standardid, tõlgendused ja olemasolevate standardite muudatused

Järgmised uued standardid, tõlgendused ja muudatused 31. detsembril 2017 lõppenud aruandeperioodile veel ei kohaldu ja seetõttu pole neid käesoleva konsolideeritud aruande koostamisel rakendatud.

IFRS 9 "Finantsinstrumendid" (2014) – kohaldatakse 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele ja rakendatakse tagasiulatuvalt mõningate eranditega.

See standard asendab standardi IAS 39 „Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine“, v.a mõned riskimaandamise arvestuse põhimõtted.

Kuigi finantsvarade mõõtmisel lubatud mõõtmisalused – korrigeeritud soetusmaksumus, õiglane väärtus läbi muu koondkasumi ja õiglane väärtus läbi kasumi või kahjumi – sarnanevad standardi IAS 39 mõõtmisalustele, on kriteeriumid, mille alusel finantsvarasid õigesse mõõtmiskategooriasse liigitatakse, oluliselt erinevad.

Finantsvara mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kui on täidetud järgmised kaks tingimust:

- » vara hoitakse ärimudelil, mille eesmärk on hoida varasid, et saada neist tulenevaid lepingulisi rahavoogusid;
- » kindlaksmääratud kuupäevadel tulenevad lepingulistest tingimustest rahavood, mis sisaldavad ainult põhiosamakseid ja intressimakseid tasumata põhiosalt.

Standardi IFRS 9 väärtuse languse mudel asendab standardi IAS 39 „tekkinud kahjumi“ mudeli „eeldatava krediidi-kahjumi“ mudeliga, mis tähendab seda, et enam ei pea enne väärtuse langusest tuleneva allahindluse kajastamist olema toimunud kahjujuhtum.

Ettevõtte hinnangul ei mõjuta standard IFRS 9 (2014) oluliselt tema raamatupidamise aruannet. Tulenevalt ettevõtte äritegevuse olemusest ja talle kuuluvate finantsinstrumentide liikidest ettevõtte finantsinstrumentide liigitamine ja mõõtmine standardi IFRS 9 rakendamisel ei muutu. Ettevõtte ei ole veel teinud lõplikku otsust standardi IFRS 9 alusel rakendatavate väärtuse languse kajastamise meetodikate kohta.

IFRS 15 "Tulu kliendilepingutest" – kohaldatakse 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele.

Uues standardis antakse raamistik, mis asendab senised IFRS standardites antud juhised tulu kajastamiseks. Ettevõtted võtavad kasutusele viieastmelise mudeli, et kindlaks määrata, millal ja millises summas tulu kajastada. Uue mudeli kohaselt tuleb tulu kajastada siis (või sel ajal), kui ettevõtte annab kliendile üle kontrolli kaupade või teenuste üle ning sellises summas, mida ettevõtte loodab nende kaupade või teenuste eest saada. Sõltuvalt sellest, kas on täidetud teatud kriteeriumid, kajastatakse tulu:

- » aja jooksul ja viisil, mis kajastab ettevõtte tulemusi või
- » ajahetkel, kui kontroll kaupade või teenuste üle antakse üle kliendile.

Standardis IFRS 15 kehtestatakse ka põhimõtted, mida ettevõtted peavad järgima kvalitatiivse ja kvantitatiivse informatsiooni avalikustamisel, mis annab raamatupidamise aruande kasutajatele kasulikku teavet klientidega sõlmitud lepingutest tuleneva tulu ja rahavoogude olemuse, suuruse, ajastuse ja ebakindluse kohta.

Kuigi ettevõtte ei ole veel lõpetanud standardi IFRS 15 võimaliku mõju lõplikku hindamist, ei avalda uue standardi esmakordne rakendamine juhatuse hinnangul kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju. Tulenevalt ettevõtte äritegevuse olemusest ja tema poolt teenitava tulu liikidest ettevõtte tulu ajastamine ja mõõtmine standardi IFRS 15 rakendamisel eeldatavasti ei muutu.

IFRS 16 „Rendilepingud“ - kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2019 või hiljem.

IFRS 16 asendab standardi IAS 17 „Rendilepingud“ ja sellega seotud tõlgendused. Standard likvideerib rentnike jaoks praeguse kaht liiki arvestuse mudeli ja nõuab selle asemel, et ettevõtted kajastaksid enamikku rendilepingutest ühtse mudeli alusel bilansis, likvideerides kasutus- ja kapitalirendi eristamise.

Standardi IFRS 16 alusel on leping rendileping või sisaldab rendilepingut, kui sellega antakse üle õigus mingi vara kasutamist teatud ajavahemikul tasu eest kontrollida. Selliste lepingute puhul nõuab uus mudel rentnikult kasutusõiguse alusel kasutatava vara ja rendikohustuse kajastamist. Kasutusõiguse alusel kasutatavat vara amortiseeritakse ja kohustuse pealt arvestatakse intressi. Selle tulemuseks on enamiku rendilepingute jaoks kulumuster, mille puhul suurem osa kulust kajastatakse lepingu alguses, ja seda isegi siis, kui rentnik maksab jätkuvalt igal aastal ühesuguse suurusega renditasusid.

Uus standard kehtestab rentnikele mitmeid piiratud ulatusega erandeid, mille hulka kuuluvad:

- » rendilepingud, mille rendiperiood on 12 kuud või lühem ja mis ei sisalda ostuoptsioone ja
- » rendilepingud, mille alusvara väärtus on madal (väheolulised rendilepingud).

Rendileandja arvestuspõhimõtted uue standardi rakendamisest suures osas ei muutu ja jätkuvalt tehakse vahet kasutus- ja kapitalirendil.

Uue standardi esmakordsel rakendamisel on arvatavasti märkimisväärne mõju raamatupidamise aruandele, sest see nõuab ettevõttelt, et bilansis kajastataks kasutusrendilepingutega seotud varasid ja kohustusi, mille puhul ettevõtte on rentnik. Kontsern ei ole veel analüüsinud uue standardi eeldatavat kvantitatiivset mõju.

Standardi IFRS 2 muudatused: „Aktsiapõhiste maksetehingute liigitamine ja mõõtmine“ - kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2018 või hiljem, rakendatakse edasiulatuvalt.

Muudatused selgitavad aktsiapõhiste maksete arvestust järgmistes valdkondades:

- » üleandmise ja mitteüleandmise tingimuste mõju rahas arveldatavate aktsiapõhiste maksete mõõtmisele;
- » kinnipeetavate maksude kohustuse netoarvelduse võimalusega aktsiapõhised maksetehingud;
- » aktsiapõhiste maksete tingimuste muudatus, mis liigitab rahas arveldatava tehingu omakapitaliga arveldatavaks tehinguks.

Muudatuste vastuvõtmise kvantitatiivset mõju saab hinnata alles esmakordse rakendamise aastal, sest see sõltub ettevõtte poolt sõlmitud aktsiapõhiste maksetehingute olemusest.

Standardite IFRS 10 ja IAS 28 „Investori ja tema sidusettevõtte või ühisettevõtte vaheline müük või varaline sisse-makse“ muudatused - Euroopa Komisjon otsustas muudatuste kinnitamise määramata ajaks edasi lükata.

Muudatused selgitavad, et sidusettevõtte või ühisettevõttega seotud tehingu puhul sõltub kasumi ja kahjumi kajastamise ulatus sellest, kas müüdnud või üleantud varad moodustavad äri, nii et:

- » kasum või kahjum kajastatakse täielikult siis, kui investori ja tema sidusettevõtte või ühisettevõtte vaheline tehing hõlmab sellise vara või selliste varade üleandmist, mis moodustavad äri (kas see/need asub/asuvad tütarettevõttes või mitte), samal ajal kui
- » kasum või kahjum kajastatakse osaliselt siis, kui investori ja tema sidusettevõtte või ühisettevõtte vaheline tehing hõlmab varasid, mis ei moodusta äri (isegi siis, kui need varad asuvad tütarettevõttes).

Muudatuste vastuvõtmise kvantitatiivset mõju saab hinnata alles muudatuste esmakordse rakendamise aastal, sest see sõltub vara või äride üleandmisest sidusettevõttele või ühisettevõttele, mis leiab aset sel aruande perioodil.

IFRIC 22 „Välisvaluutas toimunud tehingud ja ettemakstud tasud“ -kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2018 või hiljem. *Euroopa Liit ei ole seda veel heaks kiitnud.*

Tõlgendus selgitab, kuidas määrata kindlaks tehingu kuupäev, et saada teada tehinguga seotud vara, kulu või tulu (või selle osa) esmakordsel kajastamisel kasutatav vahetuskurss välisvaluutas ettemakstud tasu maksmisest või saamisest tuleneva mitterahalise vara või mitterahalise kohustuse kajastamise lõpetamisel. Sellisel juhul on tehingu kuupäevaks kuupäev, mil ettevõtte kajastab ettemakstud tasu maksmisest või saamisest tuleneva mitterahalise vara või mitterahalise kohustuse.

Ettevõtte arvates ei too standardi rakendamine kaasa olulist mõju finantsaruannetele.

IFRIC 23 „Tulumaksu käsitlest tingitud ebakindlus“ -kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2019 või hiljem. *Euroopa Liit ei ole seda veel heaks kiitnud.*

Tõlgendus IFRIC 23 selgitab, kuidas arvestada tulumaksukäsitlusi, mida maksuamet pole veel heaks kiitnud, püüdes ühtlasi suurendada läbipaistvust. Peamine küsimus seisneb IFRIC 23 kohaselt selles, kas on tõenäoline, et maksuamet kiidab ettevõtte valitud maksukäsitluse heaks. Kui see, et maksuamet kiidab kinnitamata maksukäsitluse heaks, on tõenäoline, siis kajastatakse raamatupidamise aruandes sama maksusumma, mis maksudeklaratsioonis, ning tasumisele kuuluva ja edasilükkunud tulumaksu mõõtmisega seotud ebakindlust ei kajastata. Vastasel juhul peab maksustatavat tulu (või maksukahjumit), maksustamisbaase ja kasutamata maksukahjumeid määrama viisil, mis ebakindluse prognoositavat lahendust kõige paremini peegeldab, kasutades selleks kas üht kõige tõenäolisemat summat või eeldatavat väärtust (tõenäosusega kaalutud summade kogusummat). Ettevõtte peab eeldama seda, et maksuamet kontrollib maksupositsiooni ja saab asjakohasest informatsioonist täieliku ülevaate.

Ettevõtte ei ole hinnanud selle standardi võimalikku mõju.

Iga-aastased IFRS-i edasiarendused 2014-2016 - kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2018 või hiljem, välja arvatud standardi IFRS 12 muudatused, mida kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algasid 1. jaanuaril 2017 või hiljem.

Ettevõtte arvates ei too standardi rakendamine kaasa olulist mõju finantsaruannetele.

Iga-aastased IFRS-i edasiarendused 2015-2017 - kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2019 või hiljem. *Euroopa Liit ei ole seda veel heaks kiitnud.*

IFRS-i edasiarendused (2015-2017) sisaldavad standarditesse tehtud nelja muudatust. Peamised muudatused tehti selleks, et:

- » selgitada, et ettevõtte mõõdab varasemat osalust ühises äriüksuses uuesti, kui ta saavutab kontrolli selle üksuse üle kooskõlas standardiga IFRS 3 „Äriühendused“;
- » selgitada, et ettevõtte ei mõõda varasemat osalust ühises äriüksuses uuesti, kui ta saavutab ühise kontrolli selle üksuse üle kooskõlas standardiga IFRS 11 „Ühised ettevõtmised“;
- » selgitada, et ettevõtte peaks alati kajastama dividendide jaotamisega kaasnevat tulumaksu kas kasumis või kahjumis, muus koondkasumis või omakapitalis sõltuvalt sellest, kus ta kajastas algselt tehingud või sündmused, mille tulemusena jaotatav kasum teeniti; ja
- » selgitada, et üldisel eesmärgil laenatud vahendite kapitalisatsioonimäära arvutamisel peaks ettevõtte jätma välja laenukasutuse kulutused, mis on seotud kohustustega, mis tekkisid tingimustele vastava vara omandamisel ainult seni, kuni tingimustele vastav vara on valmis müügiks või eesmärgipäraseks kasutamiseks. Laenukasutuse kulutused, mis on seotud konkreetsete laenukohustustega, mida ei ole tasutud selleks ajaks, kui tingimustele vastav vara on valmis oma eesmärgipäraseks kasutamiseks või müügiks, arvestatakse ettevõtte üldiste laenukasutuse kulutuste hulka.

Ettevõtte ei ole lõplikult hinnanud muudatuste võimalikku mõju, kuid eeldatavasti olulist mõju finantsaruannetele ei ole.

Muud muudatused

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju kontsernile.

Konsolideerimise põhimõtted

Tütarettevõtted

Tütarettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle emaettevõtte omab kontrolli. Tütarettevõtte loetakse emaettevõtte kontrolli all olevaks, kui emaettevõtte kontrollib tütarettevõtet, omab juurdepääsu või õigusi muutuval kasumlikkusele oma tehingutest tütarettevõttega ja suudab kasutada oma võimu kasumlikkuse mõjutamiseks. Kui asjaolud näitavad, et üks või mitu kolmest eespool loetletud kontrollielemendist on muutunud, siis hindab emaettevõtte uuesti, kas ta kontrollib tütarettevõtet või mitte.

Kui emaettevõttel ei ole tütarettevõttes hääleõiguse enamust, kontrollib ta tütarettevõtet ka siis kui tema hääleõigus on piisav, et anda talle praktiline suutlikkus juhtida ühepoolset tütarettevõtte asjaomast tegevust. Hindamaks, kas emaettevõtte hääleõigus tütarettevõttes on piisav kontrolli omamiseks, võtab emaettevõtte arvesse kõiki asjaomaseid fakte ja asjaolusid, sealhulgas emaettevõttele kuuluvat hääleõigust võrreldes teistele hääleõiguslikele omanikele kuuluvate osaluste ja jaotusega, emaettevõttele, teistele hääleõiguslikele omanikele või kolmandatele osapooltele potentsiaalselt kuuluv hääleõigus, teistest lepingulistest kokkulepetest tulenevad õigused ja kõik täiendavad faktid ja asjaolud, mis näitavad, et emaettevõtte suudab või ei suuda juhtida antud hetkel otsuste langetamist, sealhulgas mõjutada hääletamise tulemusi aktsionäride koosolekutel.

Kui emaettevõtte omandas või loovutas perioodi jooksul ettevõtte üle kontrolli, on vastav tütarettevõtte konsolideeritud alates selles kontrolli omandamise kuupäevast kuni kontrolli lõppemise kuupäevani.

Kasum või kahjum ning muu koondkasumi kõik komponendid omistatakse emaettevõtte omanikele ja mittekontrollitavatele osalustele. Tütarettevõtete koondkasum omistatakse emaettevõtte omanikele ja mittekontrollitavatele osalustele isegi juhul kui selle tulemuseks tekib mittekontrollitava osalusel puudujäägiga saldo.

Tütarettevõtte soetamist kajastatakse ostumeetodil. Äriühenduses üleantud tasu kajastatakse õiglases väärtuses, mis on kontsernile üleantud varade omandamise kuupäeval kehtinud õiglane väärtus, kontserni poolt omandatud ettevõtte eelmiste omanike ees tekkinud kohustused ja kontserni poolt tütarettevõttes kontrolli omandamise eest väljastatud osaluse omakapitali summa. Omandamisega seotud kulud kajastatakse üldjuhul kasumiaruandes omandamise hetkel. Firmaväärtus on positiivne vahe makstud tasu, omandatavas ettevõttes mittekontrollitava

osaluse väärtuse ning omandajale ettevõttes varasemalt kuulunud osaluse omakapitali õiglase väärtuse summa ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahel. Juhul, kui soetusmaksumus on väiksem omandatud netovara õiglasest väärtusest, kajatakse tekkinud vahe koheselt kasumiaruandes.

Konsolideeritud aruandes on elimineeritud kõik kontsernisisesed saldod, tehingud ning realiseerimata kasumid. Realiseerimata kahjumid on samuti elimineeritud, arvestades indikatsioone vara väärtuse languse kohta. Vajadusel on harmoniseeritud tütaretevõtete arvestuspõhimõtteid selleks, et kindlustada ühtlaste arvestuspõhimõtete järgimine kontserni konsolideeritud aruandes.

Ühisettevõtted ja sidusettevõtted

Ühisettevõte on ühine ettevõtmine, kus osapooltel, mis ühiselt kontrollivad ettevõtmist on õigus ühise ettevõtmise netovaradele. Ühine kontroll on lepinguline kokkulepe jagada ettevõtmise kontrolli, mis kehtib ainult juhul kui otsused asjaomaste tegevuste kohta nõuavad kontrolli jagavate osapoolte ühehäälsel nõusolekul.

Sidusettevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle kontsernil on oluline mõju, aga mida kontsern ei kontrolli. Üldjuhul kaasneb oluline mõju 20%-50% osalusega.

Investeeringute soetamine ühisettevõtetesse ja sidusettevõtetesse kajastatakse esialgu soetusmaksumuses ja hiljem kapitaliosaluse meetodil. Kontserni investeering ühisettevõtetesse ja sidusettevõtetesse hõlmab firma väärtust, mis määratakse kindlaks omandamise hetkel.

Kontsernile kuuluv osa sidusettevõtte soetamise järgselt teenitud kasumites või kahjumites kajastatakse kasumiaruandes. Kumulatiivsed soetamise järgselt toimunud muutused kajastatakse investeeringu bilansilise väärtuse korrigeerimisena. Kui kontserni osa sidusettevõtte kahjumist on võrdne või ületab sidusettevõttesse tehtud investeeringu bilansilist väärtust, mille hulka arvatakse ka muud tagamata nõuded sidusettevõttelt, siis kajastatakse edaspidi tekkivaid kahjumeid ainult juhul, kui kontsern on võtnud kohustuse või on teinud makseid sidusettevõtte eest.

Kontserni ja ühis- ja sidusettevõtete omavahelistest tehingutest tekkinud realiseerimata kasumid on elimineeritud proportsionaalselt kontserni osalusega ühis- ja sidusettevõtetes. Realiseerimata kahjumid on samuti elimineeritud, kui tehing ei viita üleantud vara väärtuse langusele. Ühis- ja sidusettevõtete raamatupidamispõhimõtteid on vajadusel muudetud kindlustamiseks kooskõla kontserni arvestuspõhimõtetega.

Investeeringute soetamist ühis- ja sidusettevõtetesse kajastatakse ostumeetodil sarnaselt investeeringute soetamisele tütaretevõtetesse kontserni poolt.

Emaettevõtte eraldiseisvad raamatupidamise aruanded – konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes lisainformatsioonina esitatud emaettevõtte eraldiseisvad põhjaruanded

Vastavalt Eesti Raamatupidamise seadusele tuleb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avaldada konsolideeriva üksuse (emaettevõtte) eraldiseisvad konsolideerimata põhjaruanded. Emaettevõtte põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel.

Emaettevõtte kasutab kapitaliosaluse meetodit, millest on maha arvatud tema tütaretevõtete, ühisettevõtete ja sidusettevõtetega seotud allahindlused.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid sisaldavad raha kassa, pangakontosid ning kuni 3-kuulisi pangadeposiitide jääke. Arvelduskrediiti kajastatakse bilansis laenuksena lühiajaliste kohustuste hulgas.

Välisvaluuta arvestus

Arvestus- ja esitusvaluuta

Kontserni kuuluvate ettevõtete raamatupidamise aastaaruandes kajastatud komponentide üle peetakse arvestust arvestusvaluutas, milleks on ettevõtete äritegevuse põhilise majanduskeskkonna valuuta. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanded on koostatud eurodes.

Välisvaluutapõhised tehingud ja saldod

Välisvaluutas fikseeritud tehingute ümberarvestusel arvestusvaluutasse on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud vastava kontserniettevõtte asukohariigi keskpanga või euro puhul Euroopa Keskpanga valuutakursid. Sellistest tehingutest ning aastalõpu kursiga välisvaluutas fikseeritud monetaarsete varade ja kohustuste ümberarvestustest saadud kasumid ja kahjumid on kajastatud kasumiaruandes.

Kontserniettevõtted

Kontsernil on ettevõtted Eestis, Lätis ja Leedus, mille arvestus- ja esitusvaluuta on euro.

Varud

Varud on bilansis hinnatud lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või netorealiseerimisväärtus. Varude soetusmaksumuse kuluks arvestamisel kasutatakse perioodika- ja raamatusegmentides FIFO meetodit ja trükiteenuste segmendi tootmisvarude puhul kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodit. Valmistoodangu ja pooltoodangu soetusmaksumus koosneb projekteerimiskuludest, toorainekuludest, otsestest palga- ja muudest otsekuludest ning tootmise üldkuludest (vastavalt normaalse toodangu mahule). Neto realiseerimisväärtus on toodete eeldatav müügihind tavapärase äritegevuse käigus, millest on maha arvatud toote lõpetamiseks ja müügi sooritamiseks vajalikud eeldatavad muutuvkulud.

Finantsvarad

Kontsern klassifitseerib finantsvarad järgmistesse kategooriatesse: õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad, laenud ja nõuded, lunastustähtajani hoitavad võlakirjad ning müügivalmis finantsvarad. Klassifikatsioon sõltub finantsvarade omandamise eesmärgist. Kontsernil puuduvad lunastustähtajani hoitavad investeeringud ja müügivalmis finantsvarad. Tal puuduvad varad, mida mõõdetaks õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande. Juhtkond otsustab finantsvara kategooria esmakajastamisel ning hindab uuesti vara klassifikatsiooni igal bilansipäeval. Kontserni juhtkond hindab igal bilansipäeval varade ning varade gruppide väärtuse langusele viitavaid objektiivseid tõendeid. Finantsvarade ostmise ja müügi kajastatakse tehingupäeval – päeval, millal kontsern võtab kohustuse vara osta või müüa.

Laenud ja nõuded

Laenud ja nõuded on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksetega tuletisinstrumentideks mitteklassifitseeritavad finantsvarad, mis ei ole noteeritud aktiivsel turul. Laenud ja nõuded kajastatakse käibevaradena, välja arvatud juhul, kui nende tasumise aeg on hiljem kui 12 kuu jooksul pärast bilansipäeva. Selliseid varasid kajastatakse põhivarade hulgas. Laenud ja nõuded on kajastatud bilansis real „Nõuded ja ettemaksed“.

Nõudeid ostjate vastu võetakse esmalt arvele õiglasest väärtuses ja hiljem kajastatakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemist intressimäära, millest on maha arvatud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Väärtuse langusega seotud allahindlus moodustatakse juhul, kui eksisteerivad objektiivsed tõendid, et kontsernile ei laeku kõik summad vastavalt esialgselt kokkulepitud tingimustele. Olulised võlgniku finantsraskused, tõenäoline võlgniku pankrott ning maksete venitamine või mitteteostamine võetakse indikaatoritena arvesse nõude väärtuse languse kohta. Allahindluse summa leitakse lahutades vara bilansilisest maksumusest esialgse intressimääraga diskonteeritud tuleviku rahavoogude nüüdisväärtus. Allahindlust arvutatakse iga nõude osas individuaalselt.

Finantsvarade eemaldamine bilansist

Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui varad lunastatakse, kui õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele aeguvad või on üle antud ning enamik finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest on läinud üle kolmandale osapoolele.

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta juhul, kui on tõenäoline, et nende kasutamisega seoses saadakse tulevikus majanduslikku kasu.

Põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvestatud kulum. Soetusmaksumus koosneb ostuhinnast, mittetagastatavatest maksudest ja muudest otsestest ja kaudsetest põhivara kasutuselevõtuga seonduvatest väljaminekutest. Materiaalse põhivara soetusmaksumus sisaldab ka eeldatavaid demonteerimise, eemaldamise ja asukoha taastamise kulutusi, milleks ettevõttel tekib kohustus vara paigaldamisel ja kasutamisel.

Omatarbeks valmistatud materiaalse põhivara soetusmaksumus sisaldab materjalikulusid ning otseseid tööjõukulusid.

Kui materiaalne põhivara objekt koosneb oluliselt erineva kasuliku tööeaga komponentidest, võetakse need komponendid arvele iseseisvate põhivaraobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt nende kasulikule elueale. Sarnase eeldatava kasuliku tööeaga põhivarasid arvestatakse kogumitena.

Kui materiaalse põhivara kaetav väärtus on madalam jääkväärtusest, kajastatakse kahjumit vara väärtuse langusest summas, mille võrra vara jääkväärtus ületab tema kaetavat väärtust. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Kasutusväärtuse leidmisel on tuginetud järgmiste aastate eeldatavatele diskonteeritud rahavoogudele (vaata ka arvestuspõhimõtet "Varade väärtuse langus"). Materiaalse põhivara allahindlus on kajastatud bilansis akumulieeritud kulumi suurenemisena ja kasumiaruandes kuluna. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumiaruandes põhivara allahindluse kahjumi vähendusena.

Kulumi arvestamisel kasutatakse üldjuhul lineaarse amortisatsiooni meetodit jaotamaks soetusmaksumuse ühtlaselt üle vara kasuliku eluea. Ajakirjade trükimasinad ja järeltöötuse seadmed maksumusega üle 320 tuhande euro amortiseeritakse tooteühiku meetodi alusel. Kuluminorm määratakse igale materiaalse põhivaraobjektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust elueast või eeldatavast kogutoodangust. Amortisatsiooni arvestamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgil ning asukohas ning lõpetatakse kui vara lõppväärtus ületab bilansilist maksumust, vara lõplikul eemaldamisel või ümberklassifitseerimisel „müügi- valmis põhivaraks“. Amortiseerimist ei lõpetata vara kasutusest eemaldamisel. Igal bilansipäeval hinnatakse ning vajadusel korrigeeritakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ning lõppväärtuse põhjendatust. Kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist maksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine.

Põhivara müügikasumid ja -kahjumid on summad, mille võrra müügihind ületab või jääb alla bilansilise väärtuse ning neid kajastatakse kasumiaruandes muude äritulude või ärikuludena.

Kulumit arvestatakse lineaarselt või lähtudes toomisühiku meetodist, kasutades järgmisi eeldatavaid kasulikke eluiga. Maad ei amortiseerita.

Ehitised ja rajatised20-33 aastat

Masinad ja seadmed:

Tootmiseseadmed5-15 aastat

Muud põhivarad:

Sõidukid5-10 aastat

Muu inventar ja seadmed2-7 aastat

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et ettevõtte saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muud hooldus- ja remondikulud kajastatakse kasumiaruandes kuluna nende toimumise momendil

Immateriaalne põhivara

Firmaväärtus

Firmaväärtus on positiivne vahe uue tütar-, sidus- või ühisettevõtte omandamisel makstud ostuhinna ja soetatud identifitseeritava netovara õiglase väärtuse vahel omandamiskuupäeval. Tütarettevõtete omandamisel tekkinud firmaväärtust kajastatakse immateriaalse varana, ühisettevõtete ja sidusettevõtete omandamisel tekkinud firmaväärtust kajastatakse investeeringu osana vastavalt kas ühisettevõttesse või sidusettevõttesse. Firmaväärtuse võimalikku väärtuse langust testitakse vähemalt kord aastas ning vajadusel hinnatakse alla. Firmaväärtuse allahindlust ei tühistata. Konsolideeritud bilansis kajastatud firmaväärtust võetakse arvesse emaettevõtte kasumi/ kahjumi arvestamisel tütarettevõtte aktsiate või osade müümisel. Negatiivne vahe omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahel kajastatakse selle tekkimisel kasumiaruandes tuluna.

Väärtuse testimisel jagatakse firmaväärtus nendele varagruppidele, mille kohta on võimalik rahavoogusid eristada (rahateeniv üksus). Firmaväärtus jagatakse nendele rahateenivatele üksustele või rahateenivate üksuste gruppidele, mis saavad eeldatavasti kasu äriühendustest, kus firmaväärtus tekkis.

Investeeringu kaetava väärtuse aluseks on antud raha teeniva üksuse tuleviku oodatavad rahavood, mida diskonteeritakse, kasutades eeldatavat kaalutud keskmist kapitali tootluse määra. Kui investeeringu kaetav väärtus on madalam tema bilansilisest maksumusest, hinnatakse investeering alla kaetava väärtuseni ja kajastatakse väärtuse langus kuluna. Kui investeeringu kaetav väärtus on kõrgem tema bilansilisest väärtusest, üleshindlust ei toimu. Hinnangud ja otsused, mida kasutatakse äriühenduste hindamisel vaadatakse pidevalt üle ning kui tegelikud tulemused erinevad hinnangutest, korrigeeritakse hinnanguid.

Kaubamärgid

Kaubamärgid võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja vara kasutusvalmidusse viimisega otseselt seotud kuludest. Määratud elueaga kaubamärgid kajastatakse bilansis soetusmaksumuses miinus akumulieeritud kulum. Amortisatsiooni arvutatakse vastavalt lineaarsele meetodile, jaotamaks kaubamärkide soetusmaksumust nende varade eeldatavale elueale. Amortiseeritavate varade väärtuse langust hinnatakse siis, kui esineb bilansilise väärtuse langusele viitavaid asjaolusid ning vajadusel kajastatakse allahindlus (vaata ka „Varade väärtuse langus“).

Määratud elueaga kaubamärkide eeldatavad kasulikud eluead on 5-50 aastat. Igala aastal hinnatakse amortisatsiooni-normide mõistlikkust.

Arendusväljaminekud

Arendusväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimistulemuste rakendamisel uute toodete ja teenuste väljatöötamiseks. Uute teaduslike või tehniliste teadmiste genereerimise eesmärgil läbiviidud uuringute ja teadustööga seotud kulutused kajastatakse nende tekkimise momendil kasumiaruandes kuluna. Arendusväljaminekud kapitaliseeritakse ainult juhul, kui a) antud immateriaalse vara kasutus- või müügikõlblikuks saamine on tehniliselt võimalik; b) kui ettevõttel on selleks olemas piisavad rahalised vahendid; c) kui ettevõttel on võimalik immateriaalset vara kasutada või müüa; d) kui ettevõtte suudab usaldusväärselt mõõta immateriaalse vara arendustegevuse väljaminekuid.

Kapitaliseeritud väljaminekud sisaldavad materjalikulu ja otseseid tööjõukulusid. Muud arendusväljaminekud ja uurimisväljaminekud kajastatakse nende tekkimise perioodil kasumiaruandes kuluna. Kapitaliseeritud arendusväljaminekud kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieerunud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Arendusväljaminekud kantakse kuludesse lineaarselt eeldatava kasuliku eluea jooksul, mille pikkus ei ületa 5 aastat.

Muud immateriaalsed põhivarad

Muud immateriaalset põhivara (k.a. arvutitarkvara) kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt lähtudes 2-7 aastastest eeldatavatest kasulikest eluigadest.

Varade väärtuse langus

Määramatu kasuliku elueaga vara ei amortiseerita, vaid kontrollitakse kord aastas, kas vara väärtus on langenud. Amortiseeritavate varade ja piiramatute kasutuseaiga varade (maa) puhul hinnatakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise väärtusega. Väärtuse langusest tekkinud allahindlus kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline väärtus ületab selle kaetavat väärtust. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust, kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada (rahateeniv üksus). Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel bilansipäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud (v.a firmaväärtus, mille allahindlusi ei tühistata).

Finantskohustused

Kõiki finantskohustusi (võlad hankijatele, saadud laenud ja muud võlad) võetakse algselt arvele õiglasest väärtusest, mille hulka kuuluvad tehingutasud. Finantskohustusi kajastatakse tehingupäeval. Finantskohustusi kajastatakse edaspidi korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuulavas summas. Pikaajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumuse leidmisel arvestatakse järgnevatel perioodidel kohustustelt intressikulu, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteistkümne kuu jooksul alates bilansipäevast; või kui ettevõtte pole tingimusteta õigust kohustuse tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansipäeva. Laenukohustusi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustusi, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu. Laenukasutuse kulutused (näiteks intressid), mis on seotud materiaalse põhivara ehitusega, kapitaliseeritakse antud objekti soetusmaksumuses perioodi jooksul, mis on vajalik vara otstarbekohasesse kasutusvalmidusse viimiseks. Muid laenukasutuse kulutusi kajastatakse tekkeperioodil kuluna.

Eraldised

Bilansis kajastatakse eraldisena enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevaid kohustusi, millel on kas seaduslik või lepinguline alus või mis tulenevad ettevõtte senisest tegevuspraktikast, mis nõuavad varast loobumist, mille realiseerumine on tõenäoline ja mille maksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta, kuid mille realiseerimise aeg või summa ei ole täpselt teada. Eraldiste kajastamisel bilansis on lähtutud juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustuse rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolale. Eraldisega seotud kulu kajastatakse perioodi kasumiaruandes. Tuleviku ärikahjumeid ei kajastata eraldistena.

Tingimuslikud kohustused

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mille realiseerumine on vähetõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, on välja toodud aastaaruande lisades.

Kohustused töövõtjate ees

Kohustused töötajate ja juhatuse liikmete ees sisaldavad väljamakstavaid palgasummasid, preemiaid, mis on arvutatud vastavalt kinnitatud preemiate korrale ning puhkusekohustust, mis on arvutatud kooskõlas töötajate töölepingutega, juhatuse liikmete ametilepingutega ja kohalike seadustega bilansipäeva seisuga.

Kohustus sisaldab puhkusetasu kohustust koos sotsiaalmaksu- ja töötuskindlustuskohustusega, mis on kajastatud bilansis real „Võlad ja ettemaksed” ja kasumiaruandes tööjõukulude hulgas.

Aktsiapõhised tehingud

Aktsiate eest töötajate poolt ettevõttele osutatud teenuste (tööpanuse) õiglane väärtus kajastatakse tööjõukuluna kasumiaruandes ning omakapitalis reservina alates aktsiaoptsiooni väljaandmisest ja teenuste osutamise perioodi jooksul juhul kui tegemist on aktsiapõhise optsiooniplaaniga. Rahas arveldatava aktsiapõhise optsiooniplaani puhul kajastatakse aktsiaoptsiooni kohustust. Saadud teenuste õiglane väärtus määratakse lähtudes töötajatele võimaldatud omakapitaliinstrumentide õiglasest väärtusest (turuhinnast) nende võimaldamise kuupäeval. Ettevõtte on kohustatud aktsiaoptsiooni lõppemisel üle andma kokkulepitud koguse aktsiaid, mille ta ostab turult turuhinnas. Aktsiaoptsiooni tarbeks soetatud aktsiad kajastatakse omakapitali real „Omaaktsiad”. Aktsiate üleandmisel saldeeritakse real „omaaktsiad” ja omakapitali vastavas reservis kajastatud summad. Tekkiv vahe kajastatakse eelmiste perioodide jaotamata kasumi real.

Kapitali- ja kasutusrendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kontsern kui rentnik

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustuse jääkväärtuse suhtes sama. Finantskulud kajastatakse kasumiaruandes tekkepõhiselt, välja arvatud juhul, kui nad on seotud materiaalse põhivara ehitusega ning nad kapitaliseeritakse vara maksumusse. Kapitalirendi tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem.

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna sõltumata maksete teostamise ajaperioodist. Kasutusrendile võetud vara bilansis ei kajastata.

Tulude arvestus

Tulu kajastatakse kaupade müügist ja teenuste osutamisest saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses, võttes arvesse tehtud allahindlusi ja soodustusi.

Ajakirjandusväljaannete ja raamatute jaemüük

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kaup on jõudnud kliendini, klient on kauba aktsepteerinud ning müügist tekkinud nõude laekumine on tõenäoline. Ajalehed ja ajakirjad müüakse hulgitingimustel enamasti tagastusõigusega. Ajalooline kogemus kaubatagastustega on aluseks eeldatavate tagastussummade hindamiseks. Kaubatagastused kajastatakse tulu vähendusena müügihetkel. Kirjastatud raamatute müük kajastatakse hetkel, mil need on müüdud lõpptarbijale.

Ettetellitud perioodiliste väljaannete ja raamatute müük

Kliendi maksed raamatute, ajalehtede ja ajakirjade tellimuste eest jagatakse tellimisperioodile ning kajastatakse tuludes vastavalt väljaande ilmumisele. Järgmiste perioodide tellimuste eest saadud maksed kajastatakse tulevaste perioodide tuludena.

Teenuste müük

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes teenuse valmidusastme meetodist. Reklaamiteenuste müügil kajastatakse tulu samal perioodil, mil avaldatakse reklaam. Meedia- ja trükiteenuse tootmisel kajastatakse tulu, lähtudes teenuse valmidusastmest. Osutatava teenuse valmidusaste määratakse kasutades teenuse osutamisega seotud tegelike kulude suhet võrreldes eelarveliste kogukuludega.

Perioodilistest reklaamkuulutuspakettidest saadav tulu jaotatakse võrdeliselt kehtivusajale.

Intressitulu

Intressitulu kajastatakse kasutades sisemist intressimäära, välja arvatud juhtudel, kui intressi laekumine on ebakindel. Kui intressinõude väärtus on langenud, vähendatakse intressinõuet kuni kaetava väärtuseni, milleks on eeldatav tuleviku rahavoogude nüüdisväärtus diskonteerituna esialgse sisemise intressimääraga, kajastades diskonteeritud osa intressituludes perioodi jooksul. Intressitulu väärtuse languse tõttu alla hinnatud laenudelt arvestatakse vastavalt esialgsele sisemisele intressimäärale.

Dividenditulu

Dividenditulu kajastatakse siis, kui omanikul on tekkinud seaduslik õigus nende saamiseks.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimist kajastatakse õiglases väärtuses, kui eksisteerib põhjendatud kindlustunne, et see saadakse ja kontsern vastab kõigile sellega seotud tingimustele. Kuludega seotud sihtfinantseerimist lükatakse edasi ja kajastatakse kasumiaruandes perioodi jooksul, mis on vajalik selleks, et tasaarveldada neid kuludega, mille kompenseerimiseks nad on ette nähtud.

Puhaskasum aktsia kohta

Tava puhaskasum aktsia kohta leitakse jagades kontserni aktsionäridele kuuluv osa aruandeaasta puhaskasumist perioodi kaalutud keskmise emiteeritud lihtaktsiate arvuga. Omaaktsiad on arvutustest elimineeritud. Lahustatud

puhaskasumi aktsia kohta arvutamiseks korrigeeritakse kontserni aktsionäridele kuuluvat osa puhaskasumist ja kaalutud keskmist emiteeritud lihtaktsiate arvu kõigi lahustavat efekti omavate potentsiaalsete lihtaktsiate mõjudega.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt Eesti Vabariigi Äriseadustikule on omakapitalis moodustatud kohustuslik reservkapital. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitalist ei või teha aktsionäridele väljamakseid.

Dividendide jaotus

Dividendide jaotus kontserni aktsionäridele on kajastatud kohustusena finantsaruandes selles perioodis, kui dividendide maksmine kinnitatakse aktsionäride poolt.

Kui dividendid on väljakuulutatud peale bilansipäeva, siis neid dividendide ei kajastata bilansipäeval kohustusena.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Varade ja kohustuste hindamisel on arvestatud oluliste asjaoludega, mis ilmnesid raamatupidamise aastaaruande koostamisperioodil ning mis on seotud aruandeperioodil või eelnevatel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on välja toodud raamatupidamise aastaaruande lisades.

Segmendiaruandlus

Ärsegmentid on ettevõtte osad, mis osalevad äritegevuses ja millelt ettevõtte võib teenida tulu ja kanda kulusid, millele on kättesaadavad eraldi finantsandmed ja mille tegevuskasum vaadatakse regulaarselt üle ettevõtte igapäevaste otsuste langetajate poolt, otsustamaks segmendile vahendite eraldamine ja hindamaks segmendi tulemuslikkust.

Segmendiaruandlus on esitatud kooskõlas kontserni igapäevaste otsuste langetajatele esitatava sisemise aruandlusega. Igapäevaste otsuste langetaja, kes on vastutav vahendite eraldamise ja tegevusvaldkondade tulemuslikkuse hindamise eest, on määratletud kui emaettevõtte AS-i Ekspress Grupp juhatus.

Ettevõtte tulumaks ja edasilükkunud tulumaks

Ettevõtte tulumaks Eestis

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Alates 1. jaanuarist 2015 on dividendidena jaotatud kasumi maksumääraks 20/80 väljamakstavalt netosummalt. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu kümnendal kuupäeval.

Dividendide väljamaksmisega kaasnevat tulumaksu kohustust ei kajastata eraldi enne, kui dividendid on välja kuulutatud. Maksimaalne võimalik tingimuslik tulumaksukohustuse summa, mis võiks kaasneda jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisega, on ära toodud aastaaruande lisades.

Ettevõtte tulumaks Lätis registreeritud ettevõtetele

Vastavalt Läti tulumaksuseadusele maksustatakse kuni 31.12.2017 15% ettevõtte tulumaksuga kasumit, mida on korrigeeritud seaduses ettenähtud püsivate ja ajutiste erinevustega. Alates 01.01.2018 kehtib Lätis kontseptuaalselt uus tulumaksuseadus, mis sarnaneb Eestis kehtiva süsteemiga. Maksumäär on alates 01.01.2018 20% ja seda rakendatakse alles kasumi jagamisel. Tulumaksuperioodiks on edaspidi üks kuu senise ühe aasta asemel. Varasemate maksukahjumite edasikandmine on piiratud ning seda saab teha kuni 50% ulatuses maksustava kasumi jagamisel ning kuni aastani 2022.

Varasemalt kajastatud edasilükkunud tulumaksu kohustus ja varad tühistati ning kajastati käesoleva perioodi kasumiaruandes.

Ettevõtte tulumaks Leedu registreeritud ettevõtetele

Vastavalt Leedu tulumaksuseadusele maksustatakse 15% ettevõtte tulumaksuga kasumit, mida on korrigeeritud seaduses ettenähtud püsivate ja ajutiste erinevustega.

Edasilükkunud tulumaksu kohustus kajastatakse kõigi maksustatavate ajutiste erinevuste puhul, varade ja kohustuste maksubaasi ja konsolideeritud aruandes toodud bilansiliste maksumuste vahel. Edasilükkunud tulumaksu ei arvestata juhul, kui see tuleneb vara või kohustuse esmasest arvelevõtmisest muu tehingu kui äriühenduse käigus, mis tehingu ajal ei mõjuta ei raamatupidamislikku ega maksukasumit (või kahjumit). Edasilükkunud tulumaks on arvestatud bilansipäeval kehtivate maksumäärade (ja kehtivate seaduste) alusel, mida eeldatakse kehtivat ka siis, kui edasilükkunud tulumaksu vara või kohustus realiseeruvad.

Ettevõtte kajastab edasilükkunud tulumaksu vara üksnes ulatuses, mille osas on tõenäoline, et ajutine erinevus lähitulevikus tühistub ja tulevikus tekib maksustatavat kasumit, mille arvel saab ajutist erinevust kasutada.

Edasilükkunud tulumaksu arvestatakse investeeringutest tütar- ja sidusettevõtetesse tekkinud ajutistelt erinevustelt, välja arvatud juhul, kui kontsern kontrollib ajutise erinevuse realiseerumise aega ning on tõenäoline, et ajutine erinevus ei realiseeru lähemas tulevikus.

Lisa 3. Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Vastavalt rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele tuleb teatud osades teha juhtkonnapoolseid otsuseid ja hinnanguid, mis omavad mõju finantsaruannetele. Samuti on nõutud juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud raamatupidamise arvestusmeetodite ja hindamiseluste rakendamisel.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kaasatakse kõikide kontserni kuuluvate ettevõtete juhtkondade poolt tehtud hinnangud, mis mõjutavad kontserni varasid ja kohustusi bilansipäeval, samuti aruandeaasta tulusid ja kulusid. Need hinnangud tuginevad viimasele informatsioonile kontserni ettevõtete olukorra kohta ning võtavad arvesse kontserni ja ettevõtete eraldiseisvaid plaane ja kaasnevaid riske raamatupidamise aastaaruande koostamise ajal.

Juhtkonnapoolseid otsuseid ja hinnanguid on järjepidevalt üle vaadatud ning need põhinevad ajaloolisel kogemusel ning muudel faktoritel, mille hulgas on ka tulevaste perioodide sündmuste eeldused, mida peetakse põhjendatuks olemasolevate tingimuste juures. Tegelikud tulemused võivad erineda hinnangutest. Valdkonnad, mis on nõudnud olulisemaid juhtkonnapoolseid otsuseid ja hinnanguid, mis omavad mõju finantsaruannetes kajastatud summadele on immateriaalse põhivara kasuliku eluea hindamine (Lisa 16), varude hindamine (Lisa 10), firmaväärtuse hindamine (Lisa 16), materiaalse põhivara kasuliku eluea hindamine (Lisa 15), antud laenude ja nõuete väärtuse hindamine (Lisad 4, 6, 7), tuletisinstrumentide hindamine (Lisad 4, 28).

a) Firmaväärtuse, kaubamärkide, muude immateriaalsete ja materiaalsete põhivarade hindamine

Iga aastalõpu seisuga viib juhatus läbi väärtuse testid firmaväärtustele, mis eksisteerib järgnevate rahateenivate üksuste või ettevõtete omandamise tulemusena: Delfi Eesti, Delfi Läti, Delfi Leedu, Ekspress Meedia AS-i poolt väljaantav Maaleht, Adnet Media, Linna Ekraanid ja Babahh Media. Firmaväärtuste testide raames hinnatakse ühtlasi teiste varade väärtust, kuivõrd raha teenivate üksuste kaetavad väärtused peavad lisaks firmaväärtusele katma ära ka samade raha teenivate üksustega seotud muud varad, nagu olemasolevad kaubamärgid, immateriaalsed ja materiaalsed põhivarad, netovara. Iga raha teeniva üksuse varade kaetava väärtuse leidmisel tuginetakse viimase tuleviku rahavoogudele, mida diskonteeritakse kasutades eeldatavat kaalutud keskmist kapitali hinda (WACC). Detailsem info firmaväärtuste testide kohta on esitatud Lisas 16.

Seisuga 31.12.2017 ja 31.12.2016 firmaväärtust alla ei hinnatud.

Kontsernil on ka firmaväärtustest eraldiseisvaid immateriaalseid ja materiaalsete varasid ning selliste varade väärtuse hindamise puhul lähtub juhtkond esmalt indikatsioonidest, mis võiksid viidata varade väärtuse langusele. Kui indikatsioonid on olemas, siis teostatakse eraldi vara väärtuse test väikseimale raha genereeriva üksuse varadele ja juhul kui kontserni juhtkonna poolt koostatud realistlike tuleviku rahavoogude tulemusena ei ületa varade kaetav väärtus bilansilist väärtust, siis hinnatakse varad alla nende kaetavale väärtusele.

b) Immateriaalse põhivara eluea hindamine

Juhtkond on hinnanud immateriaalse põhivara kasulikke eluigasid, võttes arvesse äritegevuse tingimusi ja mahte, ajaloolist kogemust antud valdkonnas ning tulevikunägemusi. Amortisatsioonikulu on tõstetud juhul, kui kasulik eluiga osutub lühemaks esialgselt prognoositust ning moraalselt vananenud ja mittekasutuses varad on maha kantud või alla hinnatud.

Kaubamärkide kasulik eluiga on hinnanguliselt 5-50 aastat, lähtudes teadaolevatest minevikukogemustest sarnaste kaubamärkide kohta. Online-meedia segmenti kaubamärk on online portaali nimi „Delfi“, trükimeedia segmenti kaubamärgid on peamiselt erinevate perioodikaväljaannete (ajakirjad, ajalehed) nimed. Online-meedia kaubamärkide kasulik eluiga on eeldatavalt pikem kui trükimeedia kaubamärkide eluiga. Online-meedia kaubamärkide järelejäänud amortisatsiooniperiood on kuni 42 aastat. Trükimeedia kaubamärkide kasulik eluiga on üldjuhul hinnanguliselt 5-10 aastat.

Seisuga 31.12.2017 on kaubamärkide bilansiline väärtus 6 259 tuhat eurot (31.12.2016: 6 506 tuhat eurot). Kui online kaubamärkide kasulik eluiga pikeneks või lüheneks 10% võrra, väheneks või suureneks aastane amortisatsioonikulu vastavalt 22/27 tuhande euro võrra.

c) Materiaalse põhivara eluea hindamine

Juhtkond on hinnanud materiaalse põhivara kasulikke eluigasid, võttes arvesse äritegevuse tingimusi ja mahte, ajaloolist kogemust antud valdkonnas ning tulevikunägemusi. Amortisatsioonikulu on tõstetud juhul, kui kasulik eluiga osutub lühemaks esialgselt prognoositust ning tehniliselt vananenud ning mittekasutuses varad on maha kantud või alla hinnatud.

Kui kasulikud eluead pikeneksid/lüheneksid 10% võrra, suureneks/väheneks aasta amortisatsioonikulu 21/25 tuhande, 147/179 tuhande ning 33/40 tuhande euro võrra vastavalt ehitistel, masinatel ja seadmetel ning muul inventaril. Kokku suureneks/väheneks amortisatsioonikulu 200/244 tuhat eurot, kui eluead pikenevad/vähenevad 10% võrra.

d) Nõuete väärtuse hindamisel lähtutakse kontserni reeglist, mille kohaselt hinnatakse nõuded alla täies ulatuses, kui maksetähtajast on möödunud üle 60 päeva, kuid võetakse arvesse ka juhtkonna hinnangut iga nõude osas eraldi. Hinnangu tegemisel lähtutakse võlgniku makseraskusest, võimalusest, et võlgnik läheb pankrotti või reorganiseerimisele, maksedistsipliinist mitte kinnipidamisest võlgniku poolt. Turutingimuste või majandusseisu muutumise tulemusena võib käesolev juhtkonna hinnang muutuda oluliselt.

e) Varude väärtuse hindamine

Varude hindamisel lähtub juhtkond parimatest teadmistest arvestades ajaloolist kogemust, üldist taustinformatsiooni ning võimalikke tulevaste perioodide sündmuste eeldusi ja tingimusi. Varude allahindluse määramisel lähtutakse valmis kauba puhul (bilansiline väärtus 31. detsember 2017 seisuga 352 tuhat eurot ja 31. detsember 2016 seisuga 241 tuhat eurot) nende müügipotentsiaalset ning võimalikust netorealiseerimismaksumusest. Tooraine ja materjalide hindamisel (bilansiline väärtus 31. detsember 2017 seisuga 2 161 tuhat eurot ja 31. detsember 2016 seisuga 2 208 tuhat eurot) lähtutakse nende kasutuspotentsiaalset valmistoodangu valmistamisel ja tulu teenimisel. Lõpetamata toodangu varude hindamisel (bilansiline väärtus 31. detsember 2017 seisuga 292 tuhat eurot ja 31. detsember 2016 seisuga 313 tuhat eurot) lähtutakse nende valmidusastmest, mida saab usaldusväärselt hinnata.

Lisa 4. Finantsriskide juhtimine

Finantsriskide juhtimine on oluline ja lahutamatu osa kontserni äriprotsesside juhtimisel. Juhtkonna võimel identifitseerida, mõõta ja kontrollida erinevaid riske on oluline mõju kontserni kasumlikkusele. Risk on kontserni juhtkonna defineeritud kui võimalik negatiivne kõrvalekalle oodatavast finantstulemusest.

Kontserni tegevusega kaasnevad mitmed finantsriskid, millest olulisemat mõju avaldavad krediidirisk, likviidsusrisk, tururisk (sh valuutakursi risk, intressimäärarisk ja hinnarisk), tegevusrisk ja kapitalirisk.

Kontserni riskijuhtimise aluseks on Tallinna Börsi, Finantsinspektsiooni ja teiste regulatiivsete organite seatud nõuded, üldiselt aktsepteeritud raamatupidamisstandardid ja hea tava ning kontserni ja tema tütarettevõtete sise-

mised regulatsioonid ja poliitika. Riskide juhtimine kontserni tasandil sisaldab riskide määratlemist, mõõtmist ja kontrollimist. Kontserni riskijuhtimise süsteem keskendub finantsturgude ettemääramatusel ja võimaluste leidmisel sellest tulenevate potentsiaalsete negatiivsete mõjude minimeerimiseks kontserni finantstegevusele.

Peamine roll riskide juhtimisel lasub kontserni emaettevõtte ja tütarettevõtete juhatustel. Kontsern hindab ja piirab riske süstemaatilise riskihalduse kaudu. Kontserni finantsüksus tegeleb nii emaettevõtte kui ka tütarettevõtete finantseerimisega ja sellest otseselt tulenevalt likviidsusrisi ja intressimäärariski haldamisega. Kontserni kuuluvates ühisettevõtetes teostatakse riskijuhtimist koostöös ühisettevõtete teise aktsionäriaga.

Krediidirisk

Krediidirisk väljendub kahjuna, mida kontsern võib kanda ja mida põhjustab tehingu vastaspool, kui ta jätab oma lepingulised finantskohustused täitmata. Krediidiriskile on avatud raha ja pangakontod, nõuded ostjatele, muud lühiajalised nõuded ja antud laenud. Kuna kontsern hoiab oma vabad likviidsed vahendid olulises osas krediidi-reitinguga „A” hinnatud pankades, siis nendega ei kaasne kontsernile olulist krediidiriski.

Raha ja pangakontod (sh. pikaajaline hoius) hoiustatava panga krediidi-reitingu lõikes

Panga nimi	Moody's	Standard & Poor's	31.12.2017	31.12.2016
SEB	Aa3	A+	339	2 153
Swedbank	Aa3	AA-	519	330
Nordea/Danske	Aa3/A2	AA-/A	201	359
Kokku			1 059	2 842

Kasutatud on pankade viimast pikaajalist krediidi-reitingut, mis oli esitatud iga panga kodulehel.

Krediidiriskide vähendamiseks jälgitakse pidevalt klientide maksedistsipliini. Kehtestatud on krediidipoliitika, tagamaks teenuste ja toodete müük adekvaatse krediidi ajalooga klientidele ning ettemaksude rakendamine kõrge-ma riskikategooriaga klientidele. Vastavalt krediidipoliitikale kohaldatakse erinevatele kliendigruppidele erinevaid maksetähtaegu, krediidilimiiti, võimalikku maksepuhkust. Klientide grupeerimise aluseks on nende suurus, tuntus, krediiditausta uuringute tulemused ja maksekäitumise ajalugu. Reklaamikliente vaadeldakse esimesel tasandil kahes grupis: reklaamiagentuurid ja otsekliendid, edaspidi grupeeritakse vastavalt ülal esitatud põhimõtetele. Kontsern rakendab kõikides Balti riikides sama krediidipoliitikat, kuid on teadlik klientide erinevast krediidikäitumisest. Kui Eestis järgitakse arvete tasumisel üldjuhul maksetähtpäeva, siis Lätis ja eriti Leedus on tavapärane praktika tasuda arve 1–3 kuulise hilinemisega ning mitte pidada seda krediidistsipliini rikkumiseks. Suuremad tütar-ettevõtted ostavad meeldetuletusteenust sisse, et tegeleda tõhusamalt maksetähtaja ületanud nõuetega.

Uute klientide puhul kontrollitakse nende krediiditausta Krediidiinfo ja teiste analoogsete andmebaaside abil. Maksedistsipliini täitmisel on võimalik saada paindlikumaid krediidingimusi nagu pikemat maksetähtaega, suuremat krediidilimiiti jm. Maksedistsipliini rikkumisel omakorda kohaldatakse rangemaid krediidingimusi. Suurte tehingute puhul, eriti trükiteenuste segmendis, peavad kliendid tegema ettemakse või esitama garantiikirja.

Kontsernil pole teada olulisi riske seoses klientide ja partnerite liigse kontsentratsiooniga. Juhtkonna hinnangul puudub seotud osapoolte laenudes oluline krediidirisk, sest tegu on tugeva finantspositsiooniga ettevõtetega.

Maksimaalne krediidirisk, mis tuleneb kontserni nõuetest ostjate vastu ja muudest nõuetest, on toodud allpool:

31.12.2017 (tuhandetes EUR)	Makse- tähtaeg saabumata	Maksetähtaeg ületatud ≥ 7 päeva	Maksetähtaeg ületatud >7 päeva ja ≤ 60 päeva	Maksetähtaeg ületatud > 60 päeva	Kokku nõuded
Nõuded ostjate vastu	5 422	1 398	823	96	7 739
Muud lühiajalised nõuded	1 553	0	0	0	1 553
KOKKU	6 975	1 398	823	96	9 292

31.12.2016 (tuhandetes EUR)	Makse- tähtaeg saabumata	Maksetähtaeg ületatud >= 7 päeva	Maksetähtaeg ületatud >7 päeva ja <=60 päeva	Maksetähtaeg ületatud > 60 päeva	Kokku nõuded
Nõuded ostjate vastu	4 387	1 155	753	42	6 337
Muud lühiajalised nõuded	803	0	0	0	803
KOKKU	5 190	1 155	753	42	7 140

2017. aastal on kontsern ebatõenäoliselt laekuvaid arveid alla hinnanud summas 363 tuhat eurot (31.12.2016: 547 tuhat eurot), vastavuses kontsernis kehtivate ostjate nõuete hindamise reeglitega lähtuvalt eeldatavatest rahavoogudest.

Kuna oluline osa muudest nõuetest on seotud ühissettevõtetega, siis juhtkonna hinnangul ei sisalda antud nõuded olulist krediidiriski, kuna nende finantsseisundit kontrollitakse regulaarselt ja emaettevõtte juhatusel on oluline mõju ühissettevõtete üle.

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk tähendab seda, et kontsernil ei pruugi olla likviidseid vahendeid oma finantskohustuste õigeaegseks täitmiseks.

Kontserni eesmärk on hoida kontserni finantseerimisvajadus ja finantseerimisvõimalused tasakaalus. Likviidsusrisi juhtimise vahendina kasutatakse rahavoogude planeerimist. Kontserni rahavoogude võimalikult efektiivseks juhtimiseks moodustavad emaettevõtte ja tema tütarettevõtete pangakontod ühtse kontsernikonto, mis võimaldab kontsernikonto liikmetel kasutada kontserni rahalisi vahendeid emaettevõtte kehtestatud limiidi piires. Kontsernikonto toimib Eestis, kuid sellesse on kaasatud välismaised tütarettevõtted nii Lätist kui ka Leedust. Vastavalt kontserni poliitikale koostavad kõik kontserni ettevõtted pikemaajalise eelarvelise rahaproгноosi terveks järgnevaaks aastaks, mida korrigeeritakse kvartaalselt. Lühiajalise rahavoo jälgimiseks esitavad kontsernikontoga liitunud tütarettevõtted iga nädal detailsed rahavoo projektsioonid järgneva kaheksa nädala kohta.

Likviidsusrisi maandamiseks kasutab kontsern erinevaid finantseerimise allikaid, milleks on pangalaenu, arvel-
duslaenu, ostjate nõuete ja tarnelepingute pidev monitooring.

Arvelduslaenu kasutatakse käibekapitali finantseerimiseks, põhivara investeringute soetamiseks kasutatakse pikaajalisi pangalaene või kapitalirendilepinguid. Kontserni arvelduslaenu on oma tähtajalt pikaajaline ja seotud sündikaatlaenulepingu tähtajaga. See toimib sisuliselt pikaajalise krediidiilina, mille kasutamise vajadust saab kontsern ise reguleerida. Kontserni finantsvõimendus on nüüdseks keskmisel tasemel, kuid likviidsuse juhtimine on endiselt üks kontserni prioriteete.

Diskonteerimata finantskohustuste (põhiosa ja tuleviku intressimaksete) analüüs maksetähtaegade lõikes

31.12.2017 (tuhandetes EUR)	Diskonteerimata				Bilansiline väärtus
	<= 1 kuu	> 1 kuu ja <=3 kuud	> 3 kuud ja <= 1 aasta	>1 aasta ja <=5 aastat	
Pangalaenu	28	52	337	15 463	14 986
Kapitalirendimaksed	6	13	59	202	271
Võlad tarnijatele	2 151	0	2	0	2 153
Muud võlad	867	0	0	0	867
KOKKU	3 052	65	398	15 665	18 277

31.12.2016 (tuhandetes EUR)	Diskonteerimata				Bilansiline väärtus
	<= 1 kuu	> 1 kuu ja <= 3 kuud	> 3 kuud ja <= 1 aasta	> 1 aasta ja <= 5 aastat	
Pangalaenu	217	435	1 956	13 908	15 446
Kapitalirendimaksed	6	13	57	276	338
Võlad tarnijatele	1 944	0	0	0	1 944
Muud võlad	433	0	0	0	433
KOKKU	2 600	448	2 013	14 184	18 161

Muud võlad sisaldavad võlgasid ühisettevõtetele, viitintresse ja muid viitvõlgu, vaata Lisa 17.

Intressimäärarisk

Intressimäärarisk tähendab seda, et intressimäär muutumine toob kaasa muutuse kontserni rahavoos ja kasumis. Kontserni antud ja võetud laenu intressimäär on seotud Euriboriga. Sündikaatlaenu intressimäär on fikseeritud ja selle marginaal on null.

Kontserni intressimäärarisk on seotud lühiajaliste ja pikaajaliste võlakohustustega, mis on võetud muutuva intressimääraga. Intressimäärarisk on eelkõige seotud Euribori kõikumisega. Intressimäär muutus ühe protsendi punkti võrra muudaks kontserni laenuintressi kulu ca 150 000 eurot aastas.

Intressi liik	Intressimäär	31.12.2017 (tuhandetes EUR)	<= 1 aasta	> 1 aasta ja <= 5 aastat	Bilansiline väärtus
muutuv intress	0% + 2,15%	Sündikaatlaen (<i>emaettevõte</i>)	0	9 067	9 067
	0% + 2,15%	Sündikaatlaen (<i>Printall</i>)	0	5 827	5 827
	1-kuu Euribor + 2,3%	Kapitalirent (<i>Printall</i>)	74	197	271
	1-kuu Euribor + 1,9%	Arvelduskrediit	92	0	92

Intressi liik	Intressimäär	31.12.2017 (tuhandetes EUR)	<= 1 aasta	> 1 aasta ja <= 5 aastat	Bilansiline väärtus
muutuv intress	3-kuu Euribor + 2,5%	Sündikaatlaen (<i>emaettevõte</i>)	1 546	7 902	9 448
	3-kuu Euribor + 2,5%	Sündikaatlaen (<i>Printall</i>)	697	5 301	5 998
	1-kuu Euribor + 2,3%	Kapitalirent (<i>Printall</i>)	70	268	338
	1-kuu Euribor + 1,9%	Arvelduskrediit	0	0	0

Valuutakursirisk

Kontserni äritegevus on rahvusvahelise ulatusega ning seetõttu on kontsern avatud mõningal määral valuutakursiriskile. Valuutakursirisk tekib siis, kui tulevikus aset leidvad majanduslikud tehingud või kajastatud varad või kohustused on fikseeritud valuutas, mis pole ettevõtte arvestusvaluuta. Kontserni kuuluvad ettevõtted on kohustatud juhtima oma valuutakursiriski arvestusvaluuta suhtes. Kontserni kohalike maade tulud on peamiselt fikseeritud kohalikes valuutades, milleks on euro nii Eestis, Lätis kui ka Leedus. Samuti makstakse enamikule oma peamistele tarnijatele ja töövõtjatele kohalikes valuutades. Tütarettevõtted on kohustatud välislepingutes kasutama üldjuhul valuutana eurot. Tütarettevõtte Printall ekspordib väljapoole eurosooni riike ning teenuste eest väljastatakse ka arveid, mis on nomineeritud Norra ja Rootsi kroonides. Valuutakursiriski kandis 2017. aasta müügituludest ca 2% (2016: ca 4%). Venemaa klientide arved laekuvad ka rublades, kuigi esitatud arved on denomineeritud eurodes ega kannu valuutakursiriski. Välisvaluutas laekuvad summad konverteeritakse eurodesse vahetult pärast laekumist, vähendamaks avatud välisvaluutaposisiooni. Muid vahendeid valuutariski maandamiseks ei kasutata.

Seisuga 31.12.2017 oli kontsernil valuutarisk Rootsi krooni suhtes summas 55 000 eurot ja teiste valuutade (NOK, USD) suhtes summas 103 000. Seisuga 31.12.2016 oli kontsernil valuutarisk Rootsi krooni suhtes summas 141 000 eurot ja teiste valuutade (NOK, USD, RUB) suhtes summas 96 000 eurot.

Hinnarisk

Kontserni tegevust mõjutab enim paberi hind. Võttes arvesse mitmeid kriteeriume, peab kontsern pabeririski aktsepteerimist kõige optimaalsemaks lahenduseks ega pea vajalikuks kasutada selle riski maandamiseks tule-tisinstrumente.

Tegevusrisk

Tegevusrisk on võimalik kahju, mille põhjuseks on ebapiisavad või mittetoimivad protsessid, töötajad ja info-süsteemid või välised faktorid.

Töötajate kaasamine riskide hindamisse parandab üldist riskikultuuri. Tehingute teostamisel kasutatakse võimalike kahjude minimeerimiseks tehingulimiitide ja pädevuste süsteeme. Kasutatav nelja-silma-põhimõte, mille järgi peab tehingu või protseduuri teostamiseks olema vähemalt kahe teineteisest sõltumatu töötaja või üksuse kinnitus, vähendab inimlike eksimuste ja vigade tekkimise võimalust. Nelja-silma-põhimõtet kasutatakse samuti läbirääkimiste käigus, mis on seotud ostu-müügi ja teiste tehingutega. Juhtkond ja ettevõtte juristid vaatavad üle kõik advokaadibüroode koostatud lepingud. Juhtkond hindab kontserni õiguskaitset heaks.

Kontserni tegevuse sõltuvust infotehnoloogilistest süsteemidest hindab juhtkond keskmisest kõrgemaks ning selle turvalisuse ja töökindluse suurendamiseks investeeritakse pidevalt. Vastutus tegevusriski maandamise eest lasub kontserni ja tütarettevõtete juhatustel.

Kapitalirisk

Kontserni peamine eesmärk kapitaliriski juhtimisel on tagada kontserni jätkusuutlikkus, et kindlustada tulu aktsionäridele ja hüved teistele huvigruppidele ning säilitada seejuures optimaalne kapitali struktuur vähenda-maks kapitali hinda.

Vastavalt tööstusharus levinud praktikale kasutab kontsern kapitali jälgimiseks võla ja kapitali suhet. Võla ja kapitali suhe arvutatakse netovõla suhtena kogu kapitali. Netovõlg saadakse raha ja pangakontode lahutamisel koguvõlast (konsolideeritud bilansis kajastatud lühi- ja pikaajalised intressikandvad kohustused). Kogu kapital on konsolidee-ritud kajastatud omakapitali ja netovõla summa.

Kontserni kapitali suhtarvud

(tuhandetes EUR)	31.12.2017	31.12.2016
Intressikandvad võlakohustused	15 257	15 784
Raha ja pangakontod	1 073	2 856
Netovõlg	14 184	12 928
Omakapital	52 494	51 073
Kapital kokku	66 678	64 001
Võla ja kapitali suhe	21%	20%
Bilansimaht	75 957	74 168
Omakapitali osakaal bilansimahust	69%	69%

Õiglane väärtus

Kontserni juhatuse hinnangul ei erine konsolideeritud bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finants-varade (Lisad 5,6,7,9,11) ja -kohustuste (Lisad 17,18,19) õiglased väärtused nende bilansilistest väärtustest kontserni bilansis seisuga 31. detsember 2017 ja 31. detsember 2016. Kontserni intressikandvad võlakohustused on refinant-seeritud 2017. aastal ja seotud Euriboriga ning peegeldavad seetõttu adekvaatset seisu hetkel turul kehtivatest intressimääradest. Samuti vastavad kontserni riskimarginaalid turutingimustele. Eelnevast tulenevalt hindab kont-serni juhatuse, et pikaajaliste kohustuste õiglane väärtus ei erine oluliselt nende bilansilisest väärtusest. Finants-kohustuste õiglane väärtus määratakse diskonteeritud tuleviku lepinguliste rahavoogude baasil, kasutades turu intressimäära, mis on kontsernile kättesaadav sarnaste finantsinstrumentide kasutamisel.

Nõuded ostjate vastu ja võlad hankijatele on kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses, mistõttu juhtkonna hinnangul nende bilansiline väärtus on lähedane nende õiglasele väärtusele.

Muude investeeringute õiglase väärtus, mille muutus kajastatakse läbi kasumiaruande, oli seisuga 31.12.2017 873 tuhat eurot. Investeeringud ei ole noteeritud börsil ja on õiglase väärtuse hierarhia 3. tasemel. 2017.aastal omandatud investeering tehti bilansipäeva lähedal, mistõttu hindab juhtkond, et investeeringu õiglase väärtus ei ole selle bilansilisest maksumusest oluliselt erinev.

Lisa 5. Raha ja pangakontod

(tuhandetes EUR)	31.12.2017	31.12.2016
Sularaha kassas	14	14
Pangakontod	1 023	2 791
Raha ja raha ekvivalendid	1 037	2 805
Tähtajaline hoius	36	51
Raha ja pangakontod kokku	1 073	2 856

Lisa 6. Nõuded ja ettemaksed

(tuhandetes EUR)	31.12.2017	31.12.2016
Nõuded ostjate vastu (Lisa 7)	7 739	6 337
Muud maksunõuded	107	0
Muud nõuded (Lisa 9)	1 553	803
Ettemaksed	519	328
Nõuded ja ettemaksed kokku	9 917	7 468

Lisa 7. Nõuded ostjate vastu

(tuhandetes EUR)	31.12.2017	31.12.2016
Nõuded ostjate vastu	8 148	6 687
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlus	(410)	(350)
Nõuded ostjate vastu kokku	7 739	6 337

(tuhandetes EUR)	31.12.2017	31.12.2016
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlus perioodi alguses	(350)	(331)
Perioodi jooksul laekunud ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuded	207	329
Perioodi jooksul ebatõenäoliselt laekuvaks tunnistatud nõuded	(363)	(547)
Perioodi jooksul bilansist maha kantud nõuded	97	199
Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlus perioodi lõpus	(410)	(350)

Perioodi jooksul tehtud nõuete allahindlused on kajastatud koondkasumiaruandes kirjel „Müüdud toodangu kulu“. Nõuete vanuselise analüüsi kohta (sh nõuded üle tähtaja) vaata Lisa 4. Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete allahindlusel lähtutakse nõuete individuaalsest hindamisest. Hindamisprotsessis võetakse arvesse maksetähtaja ületanud nõuete summat, meeldetuletusteenuse pakkujate tagasisidet ja teisi tegureid, mis võivad viidata nõuete võimalikule allahindlusele.

Lisa 8. Ettevõtte tulumaks ja edasilükkunud tulumaks

Kontserni tulumaksu kulu (tuhandetes EUR)	2017	2016
Aruande perioodi tulumaksu kulu	376	295
Edasilükkunud tulumaksu kulu /(tulu)	(33)	7
Tulumaksu kulu kokku	344	302

Ettevõtte tulumaks

(tuhandetes EUR)	2017	2016
Läti		
Kasum (kahjum) enne tulumaksu	518	406
Tulumaksumäär	15%	15%
Arvestuslik tulumaks	(78)	(61)
Mitte-maksustatavate tulude/kulude mõju	8	9
Aruandeperioodi tulumaksu kulu	(103)	(45)
Edasilükkunud tulumaksu tulu/(kulu)	33	(7)
Leedu		
Kasum (kahjum) enne tulumaksu	2 030	1 607
Tulumaksumäär	15%	15%
Arvestuslik tulumaks	(305)	(241)
Mitte-maksustatavate tulude/kulude mõju/Tütarettevõtte soetusest tulenev erinevus	32	(9)
Aruandeperioodi tulumaksu kulu	(273)	(250)
Edasilükkunud tulumaksu tulu (kulu)	0	0

Lisa 9. Muud lühiajalised nõuded

(tuhandetes EUR)	31.12.2017	31.12.2016
Nõuded sidusettevõtetele (Lisa 31)	186	338
Ostjatelt laekumata arved	53	323
Antud laenud	133	15
Nõuded ühisettevõtetele (Lisa 31)	297	391
Ostjatelt laekumata arved	203	357
Antud laenud	80	0
Muud nõuded	13	34
Nõuded seotud osapooltele (Lisa 31)	1	3
Muud nõuded	1	3
Muud lühiajalised nõuded	1 069	71
Antud laenud	1 005	5
Muud nõuded	64	66
Muud lühiajalised nõuded kokku	1 553	803

Lisa 10. Varud

(tuhandetes EUR)	31.12.2017	31.12.2016
Tooraine	2 161	2 208
Lõpetamata toodang	292	313
Valmistoodang	352	241
Müügiks ostetud kaubad	27	8
Varud kokku	2 832	2 770

(tuhandetes EUR)	2017	2016
Valmistoodangu allahindlus	62	55
Koondkasumiaruandes kajastatud allahindlus	62	55

Varude allahindlus on kajastatud koondkasumiaruande kirjel „Müüdnud toodangu kulu“.

Lisa 11. Muud nõuded ja investeeringud

(tuhandetes EUR)	31.12.2017	31.12.2016
Nõuded ühisettevõtete vastu (Lisa 31)	875	898
Ettemaksud	3	4
Muud investeeringud õiglases väärtuses läbi kasumiaruande	873	80
Pikaajalised nõuded kokku	1 751	982

Lisa 12. Äriühendused

16. novembril 2017 soetas AS Ekspress Grupp pärast loa saamist Leedu konkurentsiametilt 51% osaluse ettevõttes UAB Adnet Media. Selle tulemusena kuulub AS-ile Ekspress Grupp nüüd 100% ettevõtte aktsiatest. Alates 2014. aasta sügisest kuulus AS-ile Ekspress Grupp 49% aktsiatest. UAB Adnet Media tegeleb internetireklaami müügiga Eestis, Lätis ja Leedus. Osaluse eest tasuti 415 000 eurot. Raamatupidamises kajastati tehing kahes osas: varasema 49% osaluse müük ning 100% ettevõtte ja kontrolli omandamine. Müügitehingu puhul kajastub finantstuludes kasum summas 190 000 eurot.

17. juulil 2017 soetas A/S Delfi (Läti) 100% osaluse ettevõttes **ACM LV SIA**, mis tegeleb digitaalse välireklaami müügiga Lätis. Osaluse eest tasuti kokku 390 000 eurot.

Ost toetab kontserni eesmärki arendada kõigis kolmes Balti riigis digitaalset välireklaami ja seeläbi kasvatada oma tegevuste portfelli. Lätis toimunud omandamisele eelnes 2016. aasta 22. juulil 50% osaluse soetamine ettevõttes **Linna Ekraanid OÜ**, mis tegeleb digitaalse välireklaamiga Eestis. Osaluse eest tasuti 868 000 eurot. 2019. aasta teises kvartalis omandab AS Ekspress Grupp ülejäänud 50% Linna Ekraanid OÜ osadest ja temast saab seega ettevõtte ainuosanik. Ülejäänud 50% osaluse ostuhind on seotud ettevõtte eesmärgiks seatud tegelike tulemustega, mis saavad teatavaks 2019. aasta alguses.

16. septembril 2016 omandas kontsern 49% osaluse ettevõttes **Babahh Media OÜ**, mis tegeleb videoproduktiooni, meedialahenduste ja videotega seotud taristulahenduste müügiga Eestis. Osaluse eest tasuti kohe 311 000 eurot. Vastavalt järgmise viie aasta tegelikele tulemustele võib ostuhind või osalusmäär korrigeeruda. AS Ekspress Grupp sai ka optiooni omandada täiendavad Babahh Media OÜ osad 2021. aastal, mille tulemusel suureneks AS-i Ekspress Grupp osalus Babahh Media OÜ osakapitalis kokku 70%-ni.

Omandamise eesmärk on laiendada oma äritegevust kiiresti kasvavas interneti videotootmise ja videoedastuse valdkonnas. Babahh Media meeskonna näol on tegemist aastaid turul tegutsenud ettevõttega, millel on suur potentsiaal kasvaval videotootmise turul.

Alljärgnev tabel annab ülevaate omandatud identifitseeritavatest varadest ja kohustustest omandamise hetkel. Ostu-analüüsi koostamisel on aluseks võetud Adnet Media bilanss seisuga 30.11.2017 ja ACM LV SIA bilanss seisuga 31.07.2017.

(tuhat eurot)	Adnet Media UAB (100%)		ACM LV SIA (100%)	
	Õiglane väärtus	Bilansiline väärtus	Õiglane väärtus	Bilansiline väärtus
Nõuded ostjate vastu	839	839	8	8
Kohustused hankijate ees	(978)	(978)	(11)	(11)
Raha ja pangakontod	248	248	12	12
Muu netovara	(17)	(17)	20	20
Materiaalne põhivara	11	11	56	56
Identifitseeritavad varad kokku	103	103	85	85
Firmaväärtus	712		305	
Osaluse soetusmaksumus	815		390	
Tasutud osaluse eest rahas	(415)		(390)	
Raha ja raha ekvivalendid soetatud ettevõttes	248		12	
Rahaline mõju kontsernile	(167)		(378)	

Kui Adnet Media oleks omandatud seisuga 1.jaanuar 2017 oleksid kontserni tulud olnud suuremad 3,2 miljonit eurot ja puhaskasum 27 tuhat eurot. ACM 2017 terve aasta tulemuse mõju oleks olnud ebaoluline.

Lisa 13. Ühisettevõtted

Ettevõtte nimi	Osaluse %		Kaasomanik
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017
AS SL Õhtuleht	50%	50%	OÜ Suits Meedia
AS Ajakirjade Kirjastus	50%	50%	OÜ Suits Meedia
AS Express Post	50%	50%	AS Eesti Meedia
Linna Ekraanid OÜ	50%	50%	Eraisikud

AS-l Ekspress Grupp on kohustus osta ülejäänud 50% Linna Ekraanid OÜ osadest 2019.aasta I poolaastal.

(tuhandetes EUR)	AS Ajakirjade Kirjastuse	AS SL Õhtuleht	AS Express Post	Linna Ekraanid OÜ	Kokku
31.12.2017					
Netovara ühisettevõttes	1 070	1 726	297	249	3 342
Osaluse suurus ühisettevõtetes	50%	50%	50%	50%	
Firmaväärtus	0	0	0	672	672
Muud korrigeerimised	(62)	0	0	91	29
Ühisettevõtte osaluse bilansiline väärtus	474	863	149	887	2 372
Kasum osalustelt ühisettevõtetest	(142)	258	(134)	17	(1)
31.12.2016					
Netovara ühisettevõttes	1 356	1 210	566	158	3 290
Osaluse suurus ühisettevõtetes	50%	50%	50%	50%	
Firmaväärtus	0	0	0	672	672
Muud korrigeerimised	0	0	0	119	119
Ühisettevõtte osaluse bilansiline väärtus	677	605	283	870	2 435
Kasum osalustelt ühisettevõtetest	376	222	171	2	772

Ühisettevõtete finantsandmed

(tuhandetes EUR)	AS Ajakirjade Kirjastuse	AS SL Õhtuleht	AS Express Post	Linna Ekraanid OÜ	Kokku
31.12.2017					
Käibevara	2 516	2 207	1 473	143	6 339
Põhivara	1 952	2 773	65	362	5 151
Varad kokku	4 467	4 979	1 538	505	11 491
Lühiajalised kohustused	2 133	2 397	1 241	190	5 961
Pikaajalised kohustused	1 264	856	0	67	2 187
Kohustused kokku	3 397	3 253	1 241	257	8 148
Eespool nimetatud varad ja kohustused sisaldavad:					
<i>Raha ja raha ekvivalendid</i>	<i>888</i>	<i>1 666</i>	<i>872</i>	<i>63</i>	<i>3 489</i>
<i>Lühiajalised finantskohustused (va võlad tarnijatele, muud võlad ja eraldised)</i>	<i>240</i>	<i>372</i>	<i>0</i>	<i>20</i>	<i>632</i>
<i>Pikaajalised finantskohustused (va võlad tarnijatele, muud võlad ja eraldised)</i>	<i>260</i>	<i>110</i>	<i>0</i>	<i>67</i>	<i>437</i>
31.12.2016					
Käibevara	3 150	1 846	1 882	146	7 024
Põhivara	2 088	2 782	50	134	5 054
Varad kokku	5 238	4 628	1 932	280	12 078
Lühiajalised kohustused	2 332	2 188	1 366	88	5 974
Pikaajalised kohustused	1 550	1 230	0	34	2 814
Kohustused kokku	3 882	3 418	1 366	122	8 788
Eespool nimetatud varad ja kohustused sisaldavad:					
<i>Raha ja raha ekvivalendid</i>	<i>778</i>	<i>1 379</i>	<i>1 210</i>	<i>66</i>	<i>3 432</i>
<i>Lühiajalised finantskohustused (va võlad tarnijatele, muud võlad ja eraldised)</i>	<i>240</i>	<i>372</i>	<i>0</i>	<i>11</i>	<i>623</i>
<i>Pikaajalised finantskohustused (va võlad tarnijatele, muud võlad ja eraldised)</i>	<i>500</i>	<i>482</i>	<i>0</i>	<i>34</i>	<i>1 016</i>
(tuhandetes EUR)	AS Ajakirjade Kirjastus	AS SL Õhtuleht	AS Express Post	Linna Ekraanid OÜ	Kokku
2017					
Tulu*	9 153	9 250	4 739	823	23 964
Kulum	(354)	(315)	(34)	(40)	(744)
Intressikulu	(40)	(36)	0	(1)	(78)
Kasum enne tulumaksustamist	(236)	516	(268)	91	103
Tulumaks	0	0	0	0	0
Aruandeperioodi kasum	(236)	516	(268)	91	103
Muu koondkasum	0	0	0	0	0
Koondkasum kokku	(236)	516	(268)	91	103
2016					
Tulu*	9 531	8 658	5 219	331	23 739
Kulum	(269)	(277)	(46)	(14)	(606)
Intressikulu	(63)	(58)	0	(0)	(120)
Kasum enne tulumaksustamist	752	444	449	29	1 674
Tulumaks	0	0	(106)	0	(106)
Aruandeperioodi kasum	752	444	343	29	1 568
Muu koondkasum	0	0	0	0	0
Koondkasum kokku	752	444	343	29	1 568

*Reklaamiagentuuridele makstavad mahupõhised ja muud tasud ei ole reklaamimüügituludest maha arvatud.

Lisa 14. Sidusettevõtted

(tuhandetes EUR)	31.12.2017	31.12.2016
Sidusettevõtete soetamine	74	311
Osaluse müük sidusettevõttes	(210)	0
Makstud dividendid	56	34
Sidusettevõtete nõuete allahindlus (Lisa 31)	(23)	13
Sidusettevõtete aktsiad bilansis	353	591
Koondkasumiaruandes kajastatud kahjum sidusettevõtetelt		
Kapitaliosaluse meetodil arvestatud kasum/(kahjum)	(68)	113
Kasum/(kahjum) sidusettevõtetelt kokku	(68)	113

Ettevõtte nimi	Osaluse %	
	31.12.2017	31.12.2016
UAB Medipresa	-	40%
Adnet Media UAB	100%	49%
Babahh Media OÜ	49%	49%
Kinnisvarakeskkond OÜ	49%	-

2017. aasta augustis asutati 49% osalusega uus sidusettevõtte OÜ Kinnisvarakeskkond, mille põhitegevus on kinnisvaraportaali arendamine. Aasta lõpus müüdi koos Leedu ajakirjadega ka osalus UAB-s Medipresa. Novembris 2017 soetati täiendav 51% UAB-s Adnet Media (vt Lisa 12).

Sidusettevõtte finantsandmed

(tuhandetes EUR)	UAB Medipresa	Adnet media UAB	Babahh Media OÜ	Kinnisvara keskkond OÜ
31.12.2017				
Varad kokku	NA	NA	359	360
Kohustused kokku	NA	NA	288	282
Tulud kokku	5 705	3 217	609	0
Kulud kokku	5 794	3 188	601	72
Puhaskasum (kahjum)	(89)	29	8	(72)
31.12.2016				
Varad kokku	4 357	801	170	
Kohustused kokku	4 286	614	125	
Tulud kokku	8 001	3 125	105	
Kulud kokku	7 870	2 980	106	
Puhaskasum (kahjum)	131	146	(1)	NA

Lisa 15. Materiaalne põhivara

(tuhandetes EUR)	Maa	Ehitised	Masinad ja seadmed	Muu inventar	Ettemaksed	Põhivara kokku
31.12.2015						
Soetusmaksumus	409	5 831	24 195	2 101	7	32 542
Akumuleeritud kulum	0	(2 371)	(14 865)	(1 516)	0	(18 752)
Bilansiline väärtus	409	3 460	9 329	585	7	13 791
Ostud ja parendused	0	4	112	253	699	1 068
Müüdnud põhivara (jääkmaksumus)	0	0	0	(9)	0	(9)
Mahakandmine (jääkmaksumus)	0	0	(40)	(2)	0	(42)
Ümberklassifitseerimine	0	37	496	179	(712)	0
Põhivara kulum	0	(219)	(1 538)	(330)	0	(2 087)
31.12.2016						
Soetusmaksumus	409	5 872	24 708	2 184	(6)	33 166
Akumuleeritud kulum	0	(2 589)	(16 348)	(1 508)	0	(20 446)
Bilansiline väärtus	409	3 282	8 359	676	(6)	12 722
Ostud ja parendused	0	0	109	279	1 241	1 629
Müüdnud põhivara (jääkmaksumus)	0	0	(15)	(8)	0	(23)
Mahakandmine (jääkmaksumus)	0	0	(2)	(12)	0	(14)
Ümberklassifitseerimine	0	46	47	224	(318)	0
Omandatud äriühenduste kaudu	0	0	0	72	0	72
Põhivara kulum	0	(226)	(1 612)	(359)	0	(2 197)
31.12.2017						
Soetusmaksumus	409	5 918	23 992	2 756	918	33 992
Akumuleeritud kulum	0	(2 816)	(17 105)	(1 883)	0	(21 804)
Bilansiline väärtus	409	3 102	6 887	872	918	12 189

Informatsioon laenude tagatiseks panditud materiaalse põhivara kohta on toodud Lisas 18. Informatsioon kapitalirendi maksete ja tähtaegade kohta kapitalirendi tingimustel soetatud varade kohta on toodud Lisas 19.

Lisa 16. Immateriaalsed varad

(tuhandetes EUR)	Firma- väärtus	Kauba- märgid	Arengu- väljaminekud	Kliendi- suhted	Tarkvara	Ette- maksed	Immateriaalne põhivara kokku
31.12.2015							
Soetusmaksumus	47 750	11 046	589	2 379	2 046	23	63 834
Akumuleeritud kulum ja allahindlus	(10 797)	(4 135)	(475)	(2 379)	(1 456)	0	(19 244)
Bilansiline väärtus	36 953	6 911	114	0	590	23	44 590
Ostud ja parendused	0	30	8	0	330	244	612
Mahakandmine (jääkmaksu- muses)	0	0	(2)	0	0	(23)	(25)
Ümberklassifitseerimine	0	0	46	0	119	(165)	0
Kulum	0	(435)	(75)	0	(356)	0	(866)
31.12.2016							
Soetusmaksumus	47 750	11 076	639	2 379	2 406	79	64 329
Akumuleeritud kulum ja allahindlus	(10 797)	(4 571)	(548)	(2 379)	(1 723)	0	(20 018)
Bilansiline väärtus	36 953	6 506	91	0	683	79	44 310
Ostud ja parendused	0	0	0	0	318	359	678
Mahakandmine (jääkmaksu- mus)	0	0	0		0	0	0
Ümberklassifitseerimine	0	0	220	0	16	(236)	0
Omandatud äriühenduste kaudu	1 016	0	0	0	3	0	1 020
Kulum	0	(246)	(97)	0	(247)	0	(590)
31.12.2017							
Soetusmaksumus	47 866	10 247	786	2 379	2 660	203	64 141
Akumuleeritud kulum ja allahindlus	(9 897)	(3 988)	(572)	(2 379)	(1 886)	0	(18 722)
Bilansiline väärtus	37 969	6 259	214	0	774	203	45 419

Informatsioon laenude tagatiseks panditud immateriaalse põhivara kohta on toodud Lisas 18.

Firmaväärtuse jagunemine raha teenivatele üksustele

(tuhandetes)	EUR	
	31.12.2017	31.12.2016
Delfi Eesti	15 281	15 281
Delfi Läti	7 312	7 007
Delfi Leedu	12 848	12 848
Adnet media	712	0
Maaleht	1 816	1 816
Firmaväärtused kokku	37 969	36 953

Vara väärtuse testides on **kaetava väärtuse** ja kasutusväärtuse leidmiseks kasutatud diskonteeritud rahavoogude meetodit. Iga omandatud äriüksuse kohta on koostatud vastava raha teeniva üksuse viie aasta rahavoo prognoosid. Müügitulu kasv, muutuv- ja püsikulud on prognoositud varasemate perioodide tulemuste ning lähitulevikus plaanitavate strateegiliste arengute alusel. Väärtuste testides on kasutatud nominaalmudeleid.

Delfi Eesti väärtuse testis kasutatakse Delfi toote rahavoogusid AS-is Ekspress Meedia. Delfi Läti väärtuse testis kasutatakse Läti juriidilise isiku AS Delfi rahavoogusid. Delfi Leedu vara väärtuse testis kasutatakse Leedu ettevõtte UAB Delfi rahavoogusid, mis sisaldab nüüd ainult Delfiga seotud tooteid, kusjuures ajakirjade väljaandmise äriilin müüdi detsembris 2017. Maalehe väärtuse test põhineb ajalehe Maaleht äritegevuse (k.a kõik seotud tegevused ja nende tulemused) ja ajakirja Maakodu tulevastel rahavoogudel AS-is Ekspress Meedia.

Adnet Media suhtes ei tehtud vara väärtuse testi, sest täisosalus omandati alles novembris 2017 ja sel ajal teostati ostuhinna jaotamine. Adnet Media rahavood sisaldavad tema tegevusi kõikides Balti riikides.

Kõikide raha teenivate üksuste rahavood põhinevad kontserni arvestuspõhimõtetel ja neid on korrigeeritud sisemiste juhtimistasude või muude tasudega, kui see on asjakohane.

Kasutatud on alljärgnevat tulude kasvumäärasid:

Rahateeniv üksus	Keskmine tulude kasv järgmise 5 aasta jooksul		Lõppväärtuse kasv	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Delfi Eesti	8,6%	9,3%	3,5%	3,5%
Delfi Läti	10,2%	9,5%	3,5%	3,5%
Delfi Leedu	7,5%	6,5%	3,5%	3,5%
Maaleht	0%	0,9%	0%	0%

Järgmise viie aasta rahavoogude nüüdisväärtus ja lõppväärtus leiti, kasutades diskontomäärana kaalutud keskmist kapitali tootluse määra, kus oodatav omakapitali tootlus on 10,5%–11,8% (2016: 12,4%–12,8%) ja võlakapitali tootlus on 2,5%–3,2% (2016: 2,8%–3,6%). Võlakapitali suhe omakapitali on arvestatud kõikidele ettevõtetele vastavalt Damodaran Online andmebaasi kirjastus- ja ajakirjandussektori keskmisele võlakapitali suhtele. Omakapitali hind on arvutatud, kasutades nn CAPM-i mudelit (*Capital Asset Pricing Model*). Ühe komponendina on kasutatud Damodaran Online andmebaasi kirjastus- ja ajakirjandussektori kõige viimast võimendusest beetat. Riigipõhiste riskimäärade aluseks on ligi kümneaastaste tähtaegadega Läti ja Leedu valitsuse võlakirjade intressimäärad vastavalt Euroopa Keskpanga andmetele. Eesti puhul on kasutatud Saksamaa pikaajalise eurovõlakirja tootlikkuse määra, millele on lisatud Eesti riskikoeffitsient vastavalt Damodaran Online andmebaasile.

2017. aastal langesid riskivabad intressimäärad aktsiaturgudel veelgi, mille tulemusena kasutatakse väärtuse testides samuti väiksemaid diskontomäärasid.

Kasutatud diskontomäärad on järgmised:

Rahateeniv üksus	31.12.2017	31.12.2016
Delfi Eesti	9,03%	9,46%
Delfi Läti	9,19%	9,37%
Delfi Leedu	8,17%	8,90%
Maaleht	9,03%	9,46%

Tabelis on välja toodud rahateenivate üksuste kaetavad ja bilansilised väärtused ning erinevused nende vahel enne allahindlusi. **Bilansilised väärtused** sisaldavad firmaväärtust, kaubamärke, materiaalseid ja immateriaalseid varasid ning käibekapitali. Aasta jooksul ega eelmisel aastal allahindluse kulusid ei kajastatud.

(tuhandetes EUR)	31.12.2017			31.12.2016		
	Kaetav väärtus	Bilansiline väärtus (enne allahindlust)	Vahe	Kaetav väärtus	Bilansiline väärtus (enne allahindlust)	Vahe
Delfi Eesti	20 308	17 736	2 573	23 448	17 673	5 775
Delfi Läti	11 605	9 693	1 912	9 957	9 711	246
Delfi Leedu	45 264	16 830	28 434	35 466	16 720	18 746
Maaleht	5 424	1 635	3 789	9 340	1 565	7 774

Kontserni juhatuse hinnangul on kõik soetatud rahateenivate üksuste vara kaetava väärtuse testides rakendatud olulised eeldused realistlikud. Juhul, kui mõnes testimisel kasutatud olulises eelduses toimuks ebasoovitavas suunas oluline muutus, võib sellest tuleneda vara allahindamise vajadus.

Nii Delfi Leedu kui ka Maalehe müügikäive ja kasum on jätkuvalt suured ning mõlema rahateeniva üksuse prognoositavad tuleviku rahavood ületavad nende varade bilansilist väärtust sellise summa võrra, kus kasutatud eelduste mõistlik muutus ei tekitaks allahindluse vajadust.

Delfi Eesti ja Delfi Läti firmaväärtuse tundlikkus on palju suurem. Allahindlus oleks vajalik, kui Delfi Eesti keskmine käibekasv perioodil 2018–2022 oleks alla 5,6%, lõppväärtuse kasv oleks 1,0 protsendipunkti võrra madalam või kasutatav diskontomäär oleks 0,75 protsendipunkti võrra kõrgem. Delfi Läti puhul peaks kajastama allahindlust, kui käive kasvaks keskmiselt vähem kui 5% perioodil 2018–2022, lõppväärtus oleks 1,4 protsendipunkti võrra madalam või diskontomäär oleks 1,1 protsendipunkti võrra kõrgem.

Lisa 17. Võlad tarnijatele ja muud võlad

(tuhandetes EUR)	31.12.2017	31.12.2016
Võlad tarnijatele	2 153	1 944
sh. võlad seotud osapooltele (Lisa 31)	14	15
Võlad töövõtjatele	1 768	1 574
Muud maksuvõlad	1 640	1 407
Tulevaste perioodide ettemakstud tulu	1 661	1 806
Võlad ühisettevõtetele (Lisa 31)	111	96
Võlad sidusettevõtetele (Lisa 31)	7	6
Viitintressid	2	4
Muud viitkohustused	754	333
Võlad tarnijatele ja muud võlad kokku	8 095	7 170

Tulevaste perioodide ettemakstud tulud sisaldavad klientide perioodiliste väljaannete ettetellimusi.

Lisa 18. Pangalaenu ja laenukohustused

(tuhandetes EUR)	Summa kokku	Tagasimakse tähtaeg	
		12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul
Saldo seisuga 31.12.2017			
Arvelduslaenud	92	92	0
Pikaajalised pangalaenud	14 894	0	14 894
sh sündikaatlaen (AS Ekspress Grupp)	9 067	0	9 067
sh sündikaat- ja hüpoteeklaen (AS Printall)	5 827	0	5 827
Kapitalirent (Lisa 19)	271	74	197
Kokku	15 257	166	15 091
Saldo seisuga 31.12.2016			
Pikaajalised pangalaenud	15 446	2 243	13 203
sh sündikaatlaen (AS Ekspress Grupp)	9 448	1 546	7 902
sh sündikaat- ja hüpoteeklaen (AS Printall)	5 998	697	5 301
Kapitalirent (Lisa 19)	338	70	268
Kokku	15 784	2 313	13 471

Efektivesed intressimäärad on väga lähedased nominaalsetele intressimääradele. Laenukohustuste õiglane väärtus on ligilähedane nende nominaalväärtusele. Aprillis 2017 on marginaal kokku lepitud turutingimuste põhjal ja intressimäär fikseeriti tasemel null protsenti, kui kolme kuu Euribor oli jätkuvalt negatiivne. Turul on tavapärane kehtestada ettevõtetele Euribori piirmääraks null, ajal kui see on tegelikult negatiivne. Laenukohustused on õiglase väärtuse hierarhia 3. tasemel.

Pikaajaline pangalaenu

Aprillis 2017 sõlmiti sündikaatlaenu lepingu muudatus AS-iga SEB Pank, igakuised laenumaksed lõpetati ja laenu kogusumma tagastamine toimub oktoobris 2020. Varem maksti laenu eest igakuiste annuiteetmakstega. Laenu intressimäär on null, millele lisandub marginaal.

Sündikaatlaenu on endiselt tagatud tütarettevõtete aktsiatega, Eesti tütarettevõtete garantiidega summas 17 miljonit eurot, kommertspandiga AS-i Printall varadele summas 19 miljonit eurot, kaubamärkidega Delfi, Eesti Ekspress, Maaleht, Eesti Päevaleht ja Eesti Ekspressi Kirjastus summas 5 miljonit eurot. Kõigi nende väärtus sisaldub kontserni netovarades. Lisaks on seatud hüpoteek AS-i Printall kinnistule ja tootmishoonetele. Seisuga 31.12.2017 oli hoone bilansiline väärtus 3,0 miljonit eurot ja kinnistu bilansiline väärtus 0,4 miljonit eurot. Lõplikku kontrolli omav aktsionär on samuti andnud isikliku garantii summas 4 miljonit eurot, et katta sündikaatlaenu ja arvelduskrediidi lepinguid.

Vastavalt laenulepingu tingimustele peab laenusaja hoidma koguvõla/EBITDA suhet madalamal tasemel kui 3,0. Kui see tõuseb kõrgemale kui 2,5, hakatakse laenu uuesti tagasi maksta igakuiselt. Seisuga 31.12.2017 oli koguvõla/EBITDA suhe 2,35. Lisaks tuleb hoida pangas likviidsusreservi summas 1 miljonit eurot.

Arvelduslaenu

Seisuga 31.12.2017 oli kontsernil sõlmitud pikaajaline arvelduskrediidi leping SEB pangaga summas 3 miljonit eurot tähtajaga 25.10.2020, millest bilansipäeva seisuga on kasutatud 92 000 eurot. 31.12.2016 seisuga ei olnud arvelduskrediidi limiiti kasutatud.

Lisa 19. Kapitalirent

(tuhandetes EUR)	Masinad ja seadmed
Saldo seisuga 31.12.2017	
Soetusmaksumus	440
Akumuleeritud kulum	(68)
Bilansiline väärtus	372
Saldo seisuga 31.12.2016	
Soetusmaksumus	436
Akumuleeritud kulum	(22)
Bilansiline väärtus	414

(tuhandetes EUR)	2017	2016
Kapitalirendikohustuse saldo aasta lõpu seisuga	271	338
Aruandeperioodi põhiosa maksed	71	72
Aruandeperioodi intressikulu	6	2
Keskmine intressimäär aastas	1,95%	1,95%

(tuhandetes EUR)	2017	2016
Kapitalirendikohustused – rendimaksete miinimumsumma:		
Kuni üks aasta	78	75
Üks kuni viis aastat	202	276
Kokku	280	352
Kapitalirendi tuleviku intressikulu	9	14
Kapitalirendikohustuste nüüdiseväärtus	271	338

Lisa 20. Kasutusrent

Kontserni kuuluvad ettevõtted kui rentnikud on võtnud kasutusrendile ruume, autosid ja muid seadmeid.

(tuhandetes EUR)	2017	2016
Perioodi kasutusrendimaksed (Lisad 23, 24, 25)	1 455	1 264
Ruumid	652	516
Sõidukid ning muud masinad ja seadmed	803	748
Järgmiste perioodide kasutusrendimaksed mittekatestatavatest lepingutest	1 149	1 563
Kuni üks aasta	404	580
Üks kuni viis aastat	745	983

Lisa 21. Segmendi aruanne

Tegevussegmendid on juhtkond määratlenud emaettevõtte ASi Ekspress Grupp juhatuse jälgitavate aruannete põhjal. Juhatuse hindab äritegevust ettevõtte perspektiivist lähtudes.

Meediasegment: *online* uudisportaalide ja klassifitseeritud portaalide haldamine, reklaamimüük oma portaalides üle Baltikumi ning ajalehtede, ajakirjade, kliendi- ja reklaamlehtede ning raamatute kirjastamine ja väljaandmine Eestis ja Leedus.

Sellesse segmenti kuuluvad tütarettevõtted (endine AS Delfi ja AS Eesti Ajalehed Eestis), AS Delfi (Läti), UAB Delfi (Leedu), Delfi Holding SIA (Läti), OÜ Hea Lugu (Eesti), OÜ Zave Media (Eesti), ACM LV SIA (Läti) ja Adnet Media (Leedu, Eesti, Läti). Viimane neist alates detsembrist 2017, mil soetati 100% osalus.

Sellesse segmenti kuuluvad ka ühisettevõtted AS Ajakirjade Kirjastus, AS SL Õhtuleht ning perioodika koju-kandega tegelev AS Express Post. Ühisettevõtteid ei konsolideerita rida-realt, kuid mõnes tabelis on toodud nende tulemused ja mõju kontserni arv näitajatele.

Meediasegmendi tulu saadakse reklaamibännerite ja muu reklaamipinna müügist enda portaalides, reklaamipinna müügist ajalehtedes ja ajakirjades, tulu tellimustest ning ajalehtede ja ajakirjade üksikmüügist, raamatute ja mitmesuguste raamatusarjade müügist, kliendilehtede ja muude projektide ettevalmistamise teenustasudest.

Trükiteenused: trüki ja muude seotud teenuste osutamine. Siia segmenti kuulub kontserniettevõtte AS Printall.

Segmendi tulud koosnevad nii paberi kui ka trükiteenuste müügituludest.

Kontserni kesksed tegevused on kajastatud eraldi ning need ei moodusta eraldi tegevusvaldkonda. Siia alla kuulub emaettevõtte AS Ekspress Grupp, kuhu on koondunud ka kontserni ettevõtete juriidiline nõustamine ja raamatupidamisteenuste pakkumine, tütarettevõtte OÜ Ekspress Digital, kes pakub kontsernisiseselt IT-teenuseid ning OÜ Ekspress Finance, kelle tegevuseks on kontsernisisene finantseerimine.

Juhatuse hindab tegevussegmentide tulemuslikkust eelkõige müügitulu, EBITDA ja EBITDA marginaali põhjal. Segmentide reklaamimüügituludest ei ole maha arvatud agentuuridele makstavaid mahupõhiseid ja muid tasusid, sest grupi juhtkond jälgib ettevõtete ja segmentide brutotulusid. Allahindlused ja hinnavähendused kajastuvad kontserni müügitulu vähendusena ja on näidatud elimineerimiste koondreal. Segmendi tulemuses ei kajastu kontsernisisesed juhtimistasud, firmaväärtuste allahindlused

Kontserni emaettevõtte juhtkonna hinnangul toimuvad segmentidevahelised tehingud tavapärasel turutingimustel ega erine oluliselt tingimustest, millega on tehinguid tehtud kolmandate osapooltega.

2017 (tuhandetes EUR)	Meedia	Trüki- teenused	Kesksed tegevused	Elimin- eerimised	Kokku kontsern
Müügitulu kontsernivälistelt klientidelt (tütarettevõtted)	33 372	21 895	424	(1 621)	54 070
Ühisettevõtete mõju	10 931	(1 048)	(174)	(80)	9 629
Segmentidevaheline müügitulu	126	3 032	2 236	(5 394)	0
Segmendi müügitulu kokku koos ühisettevõtetega	44 429	23 879	2 486	(7 095)	63 699
EBITDA (tütarettevõtted)	3 729	3 734	(1 201)	0	6 261
EBITDA marginaal (tütarettevõtted)	11%	17%			12%
<i>EBITDA koos ühisettevõtetega</i>	<i>4 181</i>	<i>3 734</i>	<i>(1 201)</i>		<i>6 713</i>
<i>EBITDA marginaal koos ühisettevõtetega</i>	<i>9%</i>	<i>16%</i>			<i>11%</i>
Põhivara kulum (tütarettevõtted) (Lisad 15,16)					2 786
Tulu äritegevusega seotud varade müügist					194
Ärikasum (tütarettevõtted)					3 669
Investeeringud (tütarettevõtted) (Lisad 15,16)					2 307

2016 (tuhandetes EUR)	Meedia	Trüki- teenused	Kesksed tegevused	Elimin- eerimised	Kokku kontsern
Müügitulu kontsernivälistelt klientidelt (tütarettevõtted)	31 566	23 409	162	(1 813)	53 324
Ühisettevõtete mõju	10 651	(1 054)	(75)	(53)	9 469
Segmentidevaheline müügitulu	13	3 230	2 146	(5 389)	0
Segmendi müügitulu kokku koos ühisettevõtetega	42 231	25 585	2 233	(7 255)	62 793
EBITDA (tütarettevõtted)	3 572	4 645	(938)	0	7 280
EBITDA marginaal (tütarettevõtted)	11%	20%			14%
<i>EBITDA koos ühisettevõtetega</i>	<i>4 779</i>	<i>4 645</i>	<i>(938)</i>		<i>8 487</i>
<i>EBITDA marginaal koos ühisettevõtetega</i>	<i>11%</i>	<i>18%</i>			<i>14%</i>
Põhivara kulum (tütarettevõtted) (Lisad 15,16)					2 953
Ärikasum (tütarettevõtted)					4 328
Investeeringud (tütarettevõtted) (Lisad 15,16)					1 674

Investeeringud põhivarasse sisaldavad materiaalse (Lisa 15) ja immateriaalse põhivara (Lisa 16) soetust.

Olulised Eestist väljaspool asuvad pikaajalised varad on peamiselt Delfi grupi online-kaubamärgid jääkväärtuses:

- » Lätis, 2,1 miljonit eurot seisuga 31.12.2017 (2,1 miljonit eurot seisuga 31.12.2016)
- » Leedus, 1,9 miljonit eurot seisuga 31.12.2017 (2,0 miljonit eurot seisuga 31.12.2016)

Väljaspool Eestit asuvate ettevõtetega seotud firmaväärtused jääkväärtuses:

- » Delfi Läti 7,3 miljonit eurot 31.12.2017 (7,0 miljonit eurot seisuga 31.12.2016)
- » Delfi Leedu 12,8 miljonit eurot seisuga 31.12.2017 ja 31.12.2016
- » Adnet Leedu 0,7 miljonit eurot seisuga 31.12.2017

Lisa 22. Müügitulu

(tuhandetes EUR)	2017	2016
Müügitulu tegevusalade lõikes		
reklaamitulu	22 582	20 361
<i>sh bartertehingud</i>	815	518
Üksikmüük	1 573	1 792
Tellijatelt saadud tulud	5 938	5 754
Raamatute kirjastamine	978	1 516
Paberi ja trükiteenuste müük	21 644	23 179
Muude kaupade ja teenuste müük	1 355	722
Kokku	54 070	53 324
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Eesti	27 608	27 232
Skandinaavia	9 217	10 249
Leedu	8 684	7 226
Läti	4 544	3 984
Venemaa	767	902
Muu Euroopa	3 207	3 721
Muud riigid	42	9
Kokku	54 070	53 324

Lisa 23. Müüdud toodangu kulu

(tuhandetes EUR)	2017	2016
Kaubad, toore, materjal ja teenused	12 186	13 469
Sisseostetud teenused	6 387	5 530
Tööjõukulud	19 486	18 060
Rendikulu (Lisa 20)	553	518
Muud kulud	2 112	2 274
Põhivara kulum (Lisad 15,16)	2 145	2 271
Kulud kokku	42 869	42 122

Lisa 24. Turunduskulud

(tuhandetes EUR)	2017	2016
Turustus	1 819	1 562
Tööjõukulud	1 046	891
Rendikulu (Lisa 20)	29	31
Põhivara kulum (Lisad 15,16)	4	4
Turunduskulud kokku	2 898	2 488

Lisa 25. Üldhalduskulud

(tuhandetes EUR)	2017	2016
Kaubad, toore, materjal ja teenused	79	94
Remondi-ja hoolduskulud	477	451
Sidekulud	118	112
Rendikulud (Lisa 20)	873	715
Sisseostetud teenused	901	910
Tööjõukulud	2 836	2 397
<i>sh. juhatusel väljastatud aktsiaoptiooni kulu</i>	<i>189</i>	<i>136</i>
Põhivara kulum (Lisad 15,16)	637	678
Üldhalduskulud kokku	5 921	5 357

Lisa 26. Kulud liikide järgi

(tuhandetes EUR)	2017	2016
Tööjõukulud	23 368	21 348
Kaubad, toore, materjal ja teenused	12 265	13 563
Rendikulud (Lisa 20)	1 455	1 264
Sisseostetud teenused	7 288	6 440
Turunduskulud	1 819	1 562
Remondi-ja hoolduskulud	477	451
Sidekulud	118	112
Muud kulud	2 112	2 274
Põhivara kulum	2 786	2 953
Kokku müüdud kaupade kulu, turundus- ja üldhalduskulud	51 688	49 967
Keskmine töötajate arv	839	806

Lisa 27. Muud tulud

(tuhandetes EUR)	2017	2016
Valitsuse projektid	758	849
Subsideeritud projektid	230	126
Muud tulud	201	110
Kokku muud tulud	1 189	1 085

Lisa 28. Juhatuse aktsiaoptsiooniskeem

2017. aasta juulis kinnitas aktsionäride üldkoosolek uue võtmetöötajatele suunatud aktsiaoptsiooniskeemi. Seisuga 31.12.2017 oli väljastatud kokku 435 000 optsiooni, mis igaüks annab õiguse saada tasuta üks ettevõtte aktsia. Igal kalendriaastal on võimalik välja teenida 1/3 optsioonidest, see sõltub sätestatud eesmärkide täitmisest. Aktsiaoptsioone saab kasutada detsembris 2020.

Aktsiaoptsioonid on rahas arveldatavad aktsiapõhised maksed. Lepingute sõlmimisel võeti optsioonid arvele nende õiglasest väärtusest ning kajastati ühelt poolt kasumiaruandes tööjõukuluna ja teiselt poolt kohustusena. Seisuga 31.12.2017 oli nimetatud aktsiaoptsiooni kohustuse suurus 189 000 eurot.

Aktsiaoptsiooni õiglase väärtuse leidmisel kasutatakse Black-Scholes-Mertoni mudelit. Mudelis kasutatud eeldused: aktsia hind optsiooni väljastamisel: 1,25 eurot, dividendimäär: 0,06 eurot aktsia kohta, riskivaba intressimäär 1,12%, optsiooni kestus: 3 aastat.

Selleks, et täita optsioonidega seotud kohustusi, ostab ettevõtte aktsiad kokku turult. Töötajatel on õigus müüa saadud aktsiad kahe kuu jooksul pärast optsioonide realiseerimist ettevõttele tagasi ja ettevõttel on kohustus need aktsiad tagasi osta. Aktsiate tagasiostmisel võetakse aluseks nende selle hetke turuväärtus.

Kuni 2017. aasta alguseni kehtis kontserni juhatuse esimehe jaoks eraldi aktsiaoptsiooniskeem. Optsioon realiseeriti 3. jaanuaril 2017 ja sellega täiendavaid kulusid 2017. aastal ei kaasnud. 2016. aastal kajastati kasumiaruandes optsioonikulu summas 136 000 eurot. Nimetatud aktsiaoptsioon arveldati aktsiapõhise maksetehinguna. Aktsiaoptsioon võeti arvele tema õiglasest väärtusest ning kajastati ühelt poolt kasumiaruandes tööjõukuluna ja teiselt poolt omakapitali reservina. Seisuga 31.12.2016 oli nimetatud reservi suurus 747 000 eurot, mis realiseeriti täies mahus 2017. aasta alguses.

Lisa 29. Omakapital

Aktsiakapital ja ülekurs

Seisuga 31. detsember 2017 ja 31. detsember 2016 on AS-i Ekspress Grupp aktsiakapital 17 878 105 eurot ja see koosneb 29 796 841 aktsiast nominaalväärtusega 0,60 eurot aktsia kohta. Põhikirjaga lubatud maksimaalne aktsiakapital on 25 564 656 eurot.

Omaaktsiad

Juhatuse esimehe aktsiaoptsiooniskeem kehtis aastatel 2013–2016, ettevõtte ostis omaaktsiaid SEB panga vahendusel ajavahemikus aprill 2014 kuni mai 2016 ja börsivälises tehingus mais 2016. Seisuga 31.12.2016 oli AS Ekspress Grupp tagasi ostnud ligikaudu 678 000 omaaktsiat keskmise hinnaga 1,27 eurot aktsia kohta kogusummas 863 000 eurot. Optsioon realiseeriti 3. jaanuaril 2017 ja optsiooni omanikule anti üle 660 400 aktsiat. Selle tulemusena vähenes omaaktsiate saldo 841 000 euro võrra, millest 747 000 eurot kaeti optsioonireservist ja eelmiste perioodide jaotamata kasumit vähendati 94 000 euro võrra.

Dividendid

13. juunil 2017 toimunud aktsionäride korralisel üldkoosolekul otsustati maksta aktsionäridele dividende kuus euro senti ühe aktsia kohta kokku summas 1 787 000 eurot. Dividendide väljamakse toimus 6. juulil 2017. Dividendide väljamaksmisel tulumaksukulu ei kaasnenud, sest ettevõtte maksab välja dividende, mille ta on saanud oma ühisettevõtetelt ja tütarettevõtetelt, millelt on juba dividendide tulumaks tasutud või mille kasumit on juba maksustatud asukohariigis. Sellest tulenevalt emaettevõtte poolt dividendide jaotamisel täiendavat tulumaksu tasuda ei tule.

Reservid

Reservidena on kajastatud äriseadustikuga ette nähtud kohustuslik reservkapital, omaniku üldotstarbeline omakapitali sissemakse ja aktsiaoptsiooni reserv (vaata Lisa 28).

(tuhandetes EUR)	31.12.2017	31.12.2016
Kohustuslik reservkapital	892	672
Omanike täiendav rahaline sissemakse	639	639
Aktsiaoptsiooni reserv	0	747
Reservid kokku	1 531	2 058

Puhaskasum aktsia kohta

Tavapuhaskasum aktsia kohta on arvutatud emaettevõtte omanikele kuuluva puhaskasumi ja kaalutud keskmise perioodi aktsiate arvu suhtena. Emaettevõttele kuuluvaid omaaktsiaid ei arvestata ringluses olevate aktsiate hulka.

EUR	2017	2016
Emaettevõtte omanikele kuuluv puhaskasum	3 139 994	4 405 875
Lihtaktsiate keskmine arv (tk)	29 779 314	29 301 553
Tava- ja lahustatud puhaskasum aktsia kohta	0,11	0,15

Arvestades asjaolu, et aktsiate tulu lahustava toimega instrumente kontsernil 31.12.2017 ja 31.12.2016 seisuga ei olnud, oli **lahustatud puhaskasum aktsia kohta** võrdne tavapuhaskasumiga aktsia kohta.

Lisa 30. Tingimuslikud kohustused

Tingimuslik tulumaksukohustus

Seisuga 31.12.2017 oli kontserni jaotamata kasum 18 762 tuhat eurot (31.12.2016: 17 723 tuhat eurot). Dividendide väljamaksmisel omanikele kaasneb üldjuhul tulumaksukulu 20/80 netodividendidena väljamakstavalt summalt. Kui ettevõtte maksab välja dividende, mille ta on saanud oma ühisettevõtetelt ja tütarettevõtetelt, millelt on juba dividendide tulumaksu tasutud või mille kasum on juba maksustatud asukoha riigis, siis emaettevõttest dividendide jaotamisel täiendavat tulumaksu tasuda ei tule. Seisuga 31.12.2017 võib AS Ekspress Grupp (emaettevõtte) maksta tulumaksuvabalt välja dividende summas kuni 21 427 tuhat eurot (seisuga 31.12.2016: 23 214 tuhat eurot). Ettevõtte kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel seisuga 31.12.2017 ei teki potentsiaalset tulumaksu kohustust.

Tingimuslikud kohustused seoses Maksuametiga

Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 3 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahv. Maksuhaldur ei ole aastatel 2015-2017 kontserni kuuluvates ettevõtetes läbi viinud maksurevisjoni. Läti maksuamet on viinud läbi konsultatsiooni korras siirdehindade maksuauditi Delfi Holdingus, mis lõppes 2018. aastal. Kontserni emaettevõtte juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata mõnele kontserni ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

Tingimuslikud kohustused seoses pooleliolevate kohtuasjadega

AS-i Ekspress Grupp vähemusosanik OÜ Grupivara, kellele kuulub ettevõttes 100 aktsiat, on kohtus vaidlustanud Delfi Läti ja Delfi Eesti firmaväärtuse allahindluse testi tulemused raamatupidamise aruandes aastatel 2013, 2014 ja 2015. OÜ Grupivara väidab, et firmaväärtuse suhtes oleks pidanud aastaaruandes kajastama suuremaid allahindluse kulusid. Seega ei oleks tohtinud neid aruandeid kinnitada ja dividendide otsust ei oleks tohtinud teha.

AS-i Ekspress Grupp juhatus ja ettevõtte sõltumatud audiitorid on arvamisel, et kõikide aastate raamatupidamise aruanded kajastavad olulises osas ettevõtte finantspositsiooni ja tulemusi kooskõlas rahvusvaheliste raamatupidamise aruandluse standarditega, mis on vastu võetud Euroopa Komisjoni poolt. 2015. aasta suhtes on kohtuasi pooleli, kuid 2013. ja 2014. aasta puhul on Riigikohus kinnitanud juhatuse ja audiitorite seisukohta.

Kontserni tütarettevõtetel on pooleli mitmeid kohtuvaidlusi, mille mõju kontserni finantstulemusele on ebaoluline.

Lisa 31. Tehingud seotud osapooltega

Tehinguks seotud osapooltega on tehingud omanikega, sidusettevõtetega, ühisettevõtetega, kõikide kontserni-ettevõtete tegevjuhtkonna liikmete (*Key Management*) ja nende lähedaste pereliikmete ning nende kontrollitud või olulise mõju all olevate ettevõtetega.

AS-i Ekspress Grupp kontrolliv isik on Hans H. Luik.

Kontsern on ostnud (kaubad edasimüügiks, tootmismaterjalid, põhivara) ning müünud oma kaupu ja osutanud teenuseid (põhivara rentimine, juhtimisteenus, muud teenused) järgmistele seotud osapooltele.

MÜÜGID (tuhandetes EUR)	2017	2016
Kauba müük		
Sidusettevõtted	589	491
Kauba müük kokku	589	491
Teenuste müük		
Juhatusel liikmed ja nendega seotud ettevõtted	0	1
Nõukogu liikmed ja nendega seotud ettevõtted	13	13
Sidusettevõtted	145	17
Ühisettevõtted	2 578	2 330
Teenuste müük kokku	2 737	2 361
Müügid kokku	3 325	2 852

OSTUD (tuhandetes EUR)	2017	2016
Teenuste ost		
Juhatusel liikmed ja nendega seotud ettevõtted	9	40
Nõukogu liikmed ja nendega seotud ettevõtted	300	308
Sidusettevõtted	199	12
Ühisettevõtted	823	1 019
Teenuste ost kokku	1 330	1 379

NÕUDED (tuhandetes EUR)	31.12.2017	31.12.2016
Lühiajalised nõuded		
Juhatuse liikmed ja nendega seotud ettevõtted	0	1
Nõukogu liikmed ja nendega seotud ettevõtted	1	2
Sidusettevõtted (Lisa 9)	186	338
Ühisettevõtted (Lisa 9)	297	391
Lühiajalised nõuded kokku	484	732
Pikaajalised nõuded		
Ühisettevõtted (Lisa 11)	875	898
Pikaajalised nõuded kokku	875	898
Nõuded kokku	1 359	1 630

KOHUSTUSED (tuhandetes EUR)	31.12.2017	31.12.2016
Lühiajalised kohustused		
Juhatuse liikmed ja nendega seotud ettevõtted	1	2
Nõukogu liikmed ja nendega seotud ettevõtted	13	13
Sidusettevõtted	7	6
Ühisettevõtted	111	96
Kohustused kokku	132	117

Vastavalt 2. juunil 2009 ja 4. mail 2012 toimunud üldkoosoleku otsusele makstakse Hans H. Luigele sündikaatlaenu ja arvelduskrediidilepingute käendamise eest tagatise seadmise tasu 1,5% aastas tagatise summast, milleks on 4 miljonit eurot kuni tagatise kehtivuse lõpuni. 2017. aasta jooksul tasuti isikliku garantii eest 60 000 eurot (2016: 60 000 eurot) ja tasumata võlga seisuga 31. detsember 2017 ja 31. detsember 2016 ei ole.

Tehingud seotud osapooltega on tehtud grupi juhtkonna hinnangul turutingimustel.

Konsolideerimisgruppi kuuluvate kõikide ettevõtete juhtkondade ja nõukogu liikmete tasustamine

(tuhandetes EUR)	2017	2016
Töötasud ja muud hüvitised (ilma sotsiaalmaksuta)	1 308	1 376
Lahkumishüvitised (ilma sotsiaalmaksuta)	102	0
Aktsiaoptsioon (Lisa 28)	0	136
Kokku (ilma sotsiaalmaksuta)	1 410	1 512

Konsolideerimisgruppi kuuluvate kõikidele juhatuste liikmetele (sh tütarettevõtete tegevjuhtkonnale, kui nendes ettevõtetes ei ole juhatust Eesti seaduse mõistes) (edaspidi *tegevjuhtkond*) makstakse lepingu lõppemisel ja lõpetamisel kompensatsiooni vastavalt ametilepingus ettenähtud tingimustele. Tegevjuhtkonna lahkumishüvitised kuuluvad üldjuhul väljamaksmisele juhul, kui lahkumise on algatanud ettevõte. Kui tegevjuhtkonna liige kutsutakse tagasi olulise põhjusega, tuleb ette teatada kuni 3 kuud ja tasuda täiendavalt kuni 7 kuu palga ulatuses lahkumishüvitist. Töösuhete lõpetamisel üldjuhul kompensatsiooni ei maksta, kui tegevjuhtkonna liige lahkub omaenda initsiatiivil või juhul, kui nõukogu kutsub tegevjuhtkonna liikme tagasi olulise põhjusega. Potentsiaalne tegevjuhtkonna lahkumishüvitiste maksimaalne brutosumma seisuga 31.12.2017 on 537 000 eurot (31.12.2016: 463 000 eurot). Konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete nõukogu liikmetele tavapäraselt eraldi tasu liikmeks olemise eest ei maksta ning ei ole ette nähtud ka kompensatsiooni nende tagasikutsumisel.

Lisa 32. Bilansipäevajärgsed sündmused

Ekspress Grupp ja Suits Meedia sõlmisid lepingu, millega korraldavad ümber AS-i Ajakirjade Kirjastus tegevuse. Muutuse järel hakkab Ajakirjade Kirjastusele kuuluvat kuut kuukirja ja nädalakirja Kroonika välja andma Ekspress Meedia ning kirjastuse ülejäänud väljaanded liituvad SL Õhtulehega.

Tehingu kohaselt võtab Ekspress Grupi tütarettevõtte Ekspress Meedia üle Ajakirjade Kirjastusele kuuluvate kuukirjade (Eesti Naine, Anne ja Stiil, Pere ja Kodu, Oma Maitse, Tervis Pluss ja Jana) ning nädalakirja Kroonika väljaandmise. AS Ajakirjade Kirjastus koos ülejäänud väljaannetega liidetakse AS-iga SL Õhtuleht ja firmad jätkavad ühinemise järel nime all AS Õhtuleht Kirjastus. Liitumine viiakse lõpule 2018. aasta jooksul. Tehingu peab kinnitama Konkurentsiamet. Seni jätkab Ajakirjade Kirjastus tegevust eraldiseisvalt. Uue ühinenud ettevõtte AS Õhtuleht Kirjastus omanike struktuur ei muutu. See jääb endiselt kuuluma 50% ulatuses Ekspress Grupile ja 50% ulatuses Suits Meediale.

Ümberkorraldused tehakse ajakirjade parimat tulevikku silmas pidades. Muudatuse peamine eesmärk on leida Ajakirjade Kirjastuse paberväljaannete sisule parem veebiväljund, integreerides need senisest rohkem ettevõtte omanike Ekspress Grupi ja Suits Meedia tugevate veebiplatvormidega. Aastal 2018 ei ole mõistlik alustada panustamist uue suure veebikeskuse ülesehitamisse, vaid tuleb leida sünergia olemasolevate platvormidega ehk Delfi ja Õhtulehega. Ühtegi praegu väljaantavat ajakirja ei ole plaanis sulgeda. Ajakirjade tellijate jaoks jäävad kõik tellimused praegusel kujul kehtima.

Ekspress Grupi 100% omandusse tulevate ajakirjade müügitulu hakkab pärast tehingu toimumist kajastuma täies ulatuses kontserni müügituludes ja selle muutuse mõju saab olema ca 2 miljonit eurot aastas.

Lisa 33. Finantsinformatsioon emaettevõtte kohta

Eesti raamatupidamise seaduse kohaselt tuleb konsolideeritud aastaaruande lisades avalikustada konsolideeriva üksuse (emaettevõtte) eraldiseisvad konsolideerimata põhjaruanded.

AS-i Ekspress Grupp (emaettevõtte) bilanss

(tuhandetes EUR)	31.12.2017	31.12.2016
VARAD		
Nõuded ja ettemaksed		
Muud nõuded	2 830	1 948
Ettemaksed	59	65
Muud nõuded ja ettemaksed kokku	2 889	2 013
Käibevara kokku	2 889	2 013
Põhivara		
Pikaajalised finantsinvesteeringud	1 744	978
Tütarettevõtete aktsiad	111 680	105 393
Tütarettevõtetele antud laenud	400	220
Ühisettevõtete aktsiad	2 372	2 435
Sidusettevõtete aktsiad	354	563
Materiaalne põhivara	26	27
Immateriaalne põhivara	39	60
Põhivara kokku	116 614	109 676
VARAD KOKKU	119 503	111 689
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL		
Kohustused		
Laenukohustused	92	1 546
Võlad ja ettemaksed		
Võlad tarnijatele	24	43
Võlad töövõtjatele	93	103
Maksuvõlad	125	68
Muud võlad	189	0
Muud võlad tütarettevõtetele	18 037	50 954
Võlad ja ettemaksed kokku	18 467	51 168
Lühiajalised kohustused kokku	18 559	52 714
Pikaajalised laenukohustused	9 067	7 902
Muud pikaajalised kohustused tütarettevõtete ees	39 450	0
Pikaajalised võlad ja ettemaksed kokku	48 517	7 902
Kohustused kokku	67 077	60 616
Omakapital		
Aktsiakapital nimiväärtuses	17 878	17 878
Ülekurss	14 277	14 277
Omaaktsiad	(22)	(863)
Kohustuslik reservkapital	892	672
Muud reservid	639	1 386
Jaotamata kasum	18 762	17 723
Omakapital kokku	52 426	51 073
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	119 503	111 689

AS-i Ekspress Grupp (emaettevõtte) koondkasumiaruanne

(tuhandetes EUR)	2017	2016
Müügitulu	577	470
Müüdnud toodangu kulu	(5)	0
Brutokasum	572	470
Muud äritulud	190	1
Turustuskulud	(12)	(1)
Üldhalduskulud	(1 590)	(1 484)
Muud ärikulud	(1)	(7)
Finantstulud ja -kulud tütarettevõtete aktsiatelt ja osadelt	5 410	6 056
Finantstulud ja -kulud ühisettevõtete aktsiatelt ja osadelt	(2)	772
Finantstulud ja -kulud sidusettevõtete aktsiatelt ja osadelt	(17)	71
Intressitulud	184	75
Intressikulud	(1 535)	(1 492)
Muud finantstulud ja -kulud	(60)	(55)
Kasum enne tulumaksustamist	3 981	5 427
ARUANDEAASTA KASUM	3 140	4 406
Aruandeaasta muu koondkasum/-kahjum	0	0
Aruandeperioodi koondkasum kokku	3 140	4 406

AS-i Ekspress Grupp (emaettevõtte) omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes EUR)	Aktisia- kapital	Ülekurs	Omaaktsiad	Reservid	Jaotamata kasum	Omakapital kokku
Saldo 31.12.2015	17 878	14 277	(176)	1 787	14 908	48 674
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	0	0	135	(135)	0
Omaaktsiate soetamine	0	0	(687)	0	0	(687)
Aktisiaoptsoon	0	0	0	136	0	136
Väljamakstav dividend	0	0	0	0	(1 456)	(1 456)
<i>Tehingud omanikega kokku</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>(687)</i>	<i>271</i>	<i>(1 591)</i>	<i>(2 007)</i>
Aruandeperioodi puhaskasum	0	0	0	0	4 406	4 406
<i>Aruandeaasta koondkasum kokku</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>4 406</i>	<i>4 406</i>
Saldo 31.12.2016	17 878	14 277	(863)	2 058	17 723	51 073
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	0	0	220	(220)	0
Aktisiaoptsoon	0	0	841	(747)	(94)	0
Väljamakstav dividend	0	0	0	0	(1 787)	(1 787)
<i>Tehingud omanikega kokku</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>841</i>	<i>(527)</i>	<i>(2 101)</i>	<i>(1 787)</i>
Aruandeperioodi puhaskasum	0	0	0	0	3 140	3 140
<i>Aruandeaasta koondkasum kokku</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>3 140</i>	<i>3 140</i>
Saldo 31.12.2017	17 878	14 277	(22)	1 531	18 762	52 426

AS-i Ekspress Grupp (emaettevõtte) rahavoogude aruanne

(tuhandetes EUR)	2017	2016
Rahavood äritegevusest		
Aruandeperioodi ärikasum (-kahjum)	(1 031)	(1 021)
Korrigeerimised:		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	37	34
Aktsiaoptsiooni väärtuse muutus	0	136
Muutused käibekapitalis:		
Nõuded ja ettemaksed	(13)	55
Võlad ja ettemaksed	202	42
Rahavoog põhitegevusest	(804)	(754)
Makstud intressid	(1 356)	(1 426)
Rahavood äritegevusest kokku	(2 160)	(2 180)
Rahavood investeerimistegevusest		
Investeeringud ühissetevõtetesse	0	(868)
Investeeringud tütarettevõtetesse	(415)	0
Sidusettevõtte ost	(74)	(311)
Tütarettevõtete aktsiakapitali vähendamine /suurendamine	0	13 920
Muude investeeringute ost ja tagasilaekumised	(785)	5
Saadud intressid	187	295
Saadud dividendid	56	18 653
Põhivara soetamine	(15)	(13)
Antud laenud	(2 983)	(250)
Antud laenude tagasimaksed	1 942	171
Rahavood investeerimistegevusest kokku	(2 085)	31 603
Rahavood finantseerimistegevusest		
Arvelduskrediidi muutus	92	0
Kontsernikonto muutus	6 320	(8 312)
Saadud laenude tagasimaksed	(381)	(18 967)
Väljamakstud dividendid	(1 787)	(1 456)
Omaaktsiate soetamine	0	(687)
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	4 245	(29 422)
RAHA JA RAHA EKVIVALENTIDE MUUTUS	0	0
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	0	0
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	0	0

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne

Ekspress Grupp AS-i aktsionäridele

Aruanne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi kohta

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Ekspress Grupp AS-i ja tema tütarettevõtete (koos nimetatud kontsern) konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2017 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud.

Mida me auditeerisime

Oleme auditeerinud kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab:

- » konsolideeritud bilanssi seisuga 31. detsember 2017;
- » konsolideeritud koondkasumiaruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandus-aasta kohta;
- » konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- » konsolideeritud rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- » konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muud selgitavat informatsiooni.

Arvamuse alus

Teostasime oma auditi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meile nende standarditega pandud kohustusi on täiendavalt kirjeldatud käesoleva aruande alalõigus „Vandeaudiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane, et olla aluseks meie arvamusele.

Sõltumatus

Oleme kontsernist sõltumatud kooskõlas Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduse ja sama seadusega kehtestatud kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksi kohaselt auditile kohalduvate eetikanõuetega ning oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt neile nõuetele.

Auditi ulatus

Kuna oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest, siis oleme vastutavad ka kontserni auditi juhtimise, järelvalve ja teostamise eest. Seoses sellega määratlesime kontserni üksustes (komponentides) läbiviidud töö liigi lähtuvalt kontserni üksuste majanduslikust olulisusest ja/või riskiprofilist.

Kontserni audiitoritena määratlesime kontserni 23 ettevõttest 5 ettevõtet märkimisväärsedeks kontserni üksusteks. Nendeks üksusteks, mille puhul teostasime täismahus auditi, olid Ekspress Grupp AS, Ekspress Meedia AS, Printall AS, Delfi A/S ja Delfi UAB.

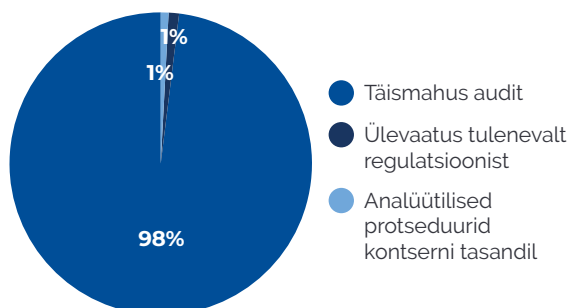
SL Õhtuleht AS, Ajakirjade Kirjastus AS, Ekspress Finance OÜ puhul kasutasime kontserni auditi jaoks auditi tõendusmaterjalina kohalikust regulatsioonist tulenevate auditite tulemusi ning Ekspress Digital OÜ puhul kasutasime kontserni auditi jaoks auditi tõendusmaterjalina kohalikust regulatsioonist tuleneva ülevaatus tulemusi.

Ülejäänud 14 individuaalselt mittemärkimisväärse üksuse suhtes viisime läbi analüütilised protseduurid kontserni tasandil, et kontrollida oma hinnangut, et üksusega ei seondu märkimisväärsed oluliste väärkajastamiste riske.

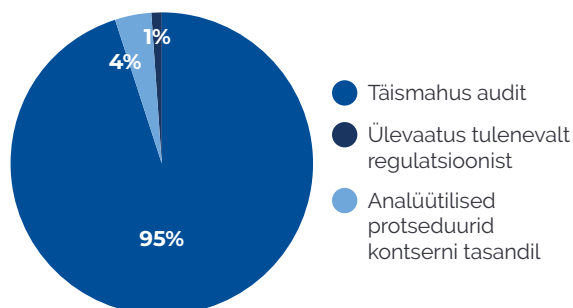
Lisaks muule kontrollisime kontserni tasandil konsolideerimise protsessi.

Kontserni konsolideeritud müügitulu ja konsolideeritud varade kaetus protseduuridega:

Konsolideeritud müügitulu

Konsolideeritud varad

Finantsaruandluse auditi viis märkimisväärses kontserni üksustes läbi kontserni KPMG Eesti auditi meeskond, välja arvatud Delfi UAB puhul, mille finantsaruandluse auditi viis läbi KPMG audiitor Leedus ning Delfi A/S, mille finantsaruandluse auditi viis läbi KPMG võrgustiku väline audiitor Lätis. Kontserni auditi meeskond andis üksuste audiitoritele juhised selle kohta, missuguseid valdkondi tuleb kontrollida, ja määratles informatsiooni, mis tuli esitada kontserni auditi meeskonnale. Suhtlesime üksuste audiitoritega regulaarselt ja vaatasime üle auditi dokumentatsiooni, kui pidasime seda vajalikuks.

Eespool nimetatud protseduuride teostamine kontserni üksuste tasandil ja täiendavate protseduuride teostamine kontserni tasandil andis meile piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, et kujundada oma arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku kohta.

Peamised auditi asjaolud

Peamised auditi asjaolud on asjaolud, mis olid meie kutsealase otsustuse kohaselt käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi seisukohast kõige märkimisväärsamad. Neid asjaolusid käsitlesime konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kui terviku auditi kontekstis ja selle kohta arvamusel kujundamisel ning me ei esita nende asjaolude kohta eraldi arvamust.

Firmaväärtuse hindamine

Vt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisa 16.

Peamine auditi asjaolu	Kuidas seda asjaolu auditis käsitleti
31.12.2017 seisuga on kontserni bilansis firmaväärtus summas 37 969 tuhat eurot, mis on detailsemalt avalikustatud lisa 16. Firmaväärtus on seotud viie raha teeniva üksusega (RTÜ). Finantsaruandluse standardid nõuavad, et firmaväärtuse kaetava väärtuse võimalikku vähenemist alla selle raamatupidamisväärtuse hinnatakse vähemalt kord aastas. Firmaväärtuse kaetava väärtuse hindamine nõuab oluliste hinnangute tegemist iga RTÜ tulevaste perioodide tulemuste osas. Hinda-misel leitakse iga RTÜ kasutusväärtus diskon-teeritud rahavoogude meetodil, mis nõuab juhtkonnalt olulisi hinnanguid ja otsuseid sisendite kohta, nagu diskontomäärad, tulevaste perioodide eeldatavad tulud ja lõpp-väärtuse kasvumäärad. Hinnangu andmine selle kohta, kas kontserni firmaväärtuste kaetava väärtuse arvutamisel kasutatud sisemised ja välised sisendid põhinevad mõistlikel ja asjakohastel hinnangutel, nõudis auditi ajal kõrgendatud tähelepanu. Isegi väikesed muutused kasutatud sisendites võivad oluliselt mõjutada firmaväärtuse kaetava väärtuse hinnangut ning seeläbi ka kontserni majandustulemust.	Meie auditi protseduurid selles valdkonnas hõlmasid muuhulgas järgnevat: » hindasime juhtkonna poolt määratletud raha teenivate üksuste asjakohasust lähtudes meie arusaa-mast kontserni äritegevusest; » koostöös meie hindamisspetsialistidega kont-rol-lisime firmaväärtuse kaetava väärtuse hinda-misel kasutatud metoodika sobivust, võrreldes seda asja-kohaste finantsaruandluse standardite nõuetega; » hindasime kriitiliselt kaetava väärtuse mudelis kasutatud peamisi eelduseid ja hinnanguid seoses diskontomäärade, tulevaste perioodide eeldatavate tulude ja lõppväärtuse kasvumääradega; » võrdlesime mudelis kasutatud andmeid nõukogu poolt kinnitatud eelarvete ja strateegiaga ning hinda-sime kontserni ajaloolise eelarvestamise korrektsust võrreldes viimaste aastate tegelikke müügitulemusi ja brutokasumit eelarvestatud summadega; » hindasime, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud informatsioon (sealhulgas teave, mis käsitleb hindamistulemuste tundlikkust peamiste eelduste muutuste suhtes) on asjakohane.

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon sisaldab tegevusaruannet, kuid ei sisalda konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeaudiitori aruannet.

Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei esita selle kohta mitte mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meil kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seejuures, kas see lahkneb oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või teadmistest, mille auditi käigus omandasime, või kas see näib olevat muul viisil oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme oma töö alusel järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, siis oleme kohustatud sellest asjaolust teavitama. Meil ei ole sellega seoses millestki teavitada.

Juhatus ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud, ja sellise sisekontrolli eest, mida juhatus peab vajalikuks, et oleks võimalik koostada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama, kas kontsern suudab oma tegevust jätkata, esitama infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta, kui see on asjakohane, ja kasutama arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb kontserni likvideerida või selle tegevuse lõpetada või kui tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad kontserni finantsaruandlusprotsessi järelevalve eest.

Vandeauditiitori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta ja anda välja vandeauditiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise esinemisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) teostatud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Rahvusvaheliste auditeerimise standardite (Eesti) kohase auditi käigus kasutame kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi vältel. Lisaks:

- » teeme kindlaks konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid ja hindame neid, kavandame riskidele vastavad auditiprotseduurid ja teostame neid ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, informatsiooni tahtlikku esitamata jätmist või vääresitust või sisekontrolli eiramist;
- » omandame arusaamise auditi jaoks asjakohasest sisekontrollist, et kavandada antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust kontserni sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- » hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse raamatupidamishinnangute ja nende kohta avalikustatud informatsiooni põhjendatust;
- » teeme järelduse selle kohta, kas arvestuses tegevuse jätkuvuse alusprintsipi kasutamine juhatuse poolt on asjakohane ja kas hangitud auditi tõendusmaterjali põhjal esineb sündmustest või tingimustest tulenevat olulist ebakindlust, mis võib tekitada märkimisväärset kahtlust kontserni jätkuva tegutsemise suhtes. Kui järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, siis oleme kohustatud juhtima vandeauditiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud informatsioonile või kui avalikustatud informatsioon on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad kuni vandeauditiitori aruande kuupäevani hangitud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad põhjustada seda, et kontsern ei jätku oma tegevust;
- » hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab selle aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi õiglasel viisil;
- » hangime kontserni majandusüksuste või äritegevuse finantsinformatsiooni kohta piisavalt asjakohast tõendusmaterjali, et avaldada arvamust kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Vastutame kontserni auditi juhtimise, järelevalve ja teostamise eest. Oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Vahetame informatsiooni nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, muuhulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute, kaasa arvatud auditi käigus tuvastatud märkimisväärsete sisekontrolli puuduste kohta.

Esitame neile, kelle ülesandeks on valitsemine, avalduse, milles kinnitame, et oleme järginud sõltumatust puudutavaid eetikanõudeid, ning edastame neile informatsiooni kõikide suhete ja muude asjaolude kohta, mille puhul võib põhjendatult arvata, et need kahjustavad meie sõltumatust ja, juhul kui see on asjakohane, informatsiooni vastavate kaitsemehhanismide kohta.

Neile, kelle ülesandeks on valitsemine, esitatud asjaolude seast määratleme need, mis olid käesoleva perioodi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditi seisukohast kõige märkimisväärsed ja on seega peamised auditi asjaolud. Kirjeldame neid asjaolusid vandeauditiitori aruandes, välja arvatud juhul, kui seaduse või regulatsiooni kohaselt on keelatud mõne asjaolu kohta informatsiooni avalikustada või kui me äärmiselt erandlikel juhtudel otsustame, et mõne asjaolu kohta ei tohiks meie aruandes informatsiooni avaldada, sest võib põhjendatult eeldada, et avaldamise kahjulikud tagajärjed kaaluvad üles avalikes huvides avaldamisest tõusva kasu.

Aruanne muude seadusest tulenevate ja regulatiivsete nõuete kohta

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, määrasid meid esmakordselt 13. juunil 2017 auditeerima Ekspress Grupp AS-i seisuga 31. detsember 2017 lõppenud raamatupidamise aastaaruannet.

Me kinnitame, et meie auditiarvamus on kooskõlas kontserni auditikomiteele esitatud täiendava aruandega ja me ei ole osutanud kontsernile keelatud auditiväliseid teenuseid, millele on viidatud määruse (EL) nr 537/2014 artikli 5 lõikega 1. Me olime auditi tegemisel auditeeritavast üksusest sõltumatud.

Tallinn, 23. märts 2018

Digitaalselt allkirjastatud

Indrek Alliksaar
Vandeauditiitori number 446
KPMG Baltics OÜ
Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17

KPMG Baltics OÜ

Narva mnt 5
Tallinn 10117
Estonia
Tel +372 626 8700
www.kpmg.ee

KPMG Baltics OÜ, an Estonian limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. Reg no 10096082.

2017. aasta kasumi jaotamise ettepanek

AS Ekspress Grupp juhatus teeb ettepaneku jagada 31. detsembril 2017. aastal lõppenud majandusaasta puhaskasum summas 3 140 tuhat eurot alljärgnevalt:

(tuhandetes EUR)

AS-i Ekspress Grupp omanikele kuuluv osa kasumist	3 140
Dividendide maksmine	2 086
Kohustusliku reservkapitali suurendamine (1/20 puhaskasumist)	157
Eelmiste perioodide puhaskasumi reale kantav aruandeaasta kasum	897
Kohustuslik reservkapital enne suurendamist	892
Kohustuslik reservkapital pärast suurendamist	1 049
Eelmiste perioodide jaotamata kasumi jääk enne kasumi jaotamist	20 121
Konsolideeritud jaotamata kasumi jääk pärast kasumi jaotamist	21 018

Juhatus ja nõukogu deklaratsioon

Juhatus on koostanud AS Ekspress Grupp 31. detsembril 2017. aastal lõppenud majandusaasta tegevusaruande ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande.

AS-i Ekspress Grupp nõukogu on tutvunud juhatuse poolt koostatud majandusaasta aruandega, mis koosneb tegevusaruandest, konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest, kasumi jaotamise ettepanekust ja sõltumatu vandeaudiitori aruandest, ja heaks kiitnud majandusaasta aruande esitamise aktsionäride üldkoosolekule.

Juhatus

Allkirjastatud digitaalselt

juhatuse esimees

Mari-Liis Rüütsalu

Allkirjastatud digitaalselt

juhatuse liige

Kaspar Hanni

Allkirjastatud digitaalselt

juhatuse liige

Pirje Raidma

Nõukogu

Allkirjastatud digitaalselt

Nõukogu liige

Hans H. Luik

Allkirjastatud digitaalselt

Nõukogu liige

Marek Kiisa

Allkirjastatud digitaalselt

Nõukogu liige

Indrek Kasela

Allkirjastatud digitaalselt

Nõukogu liige

Harri Helmer Roschier

Allkirjastatud digitaalselt

Nõukogu liige

Aleksandras Česnavičius

Allkirjastatud digitaalselt

Nõukogu liige

Peeter Saks

Allkirjastatud digitaalselt

Nõukogu liige

Andre Veskimeister